

ROK XVI

ZESZYT 21

POLSKA GOSPODARCZA TYGODNIK

1 9 3 5

CENA zł 1.50

**POLSKIE
KOPALNIE SKARBOWE**

NA GÓRNYM ŚLĄSKU

SPÓŁKA DZIERŻAWNA
SPÓŁKA AKCYJNA
SOCIÉTÉ FERMIÈRE DES MINES
FISCALES DE L'ÉTAT POLONAIS
EN HAUTE-SILÉSIE.

CHORZÓW I G. ŚL.

RYNEK, L. 915.

TELEFON 409-01

SPRZEDAŻ

WĘGLA, KOKSU, BRYKIETÓW I SIARCZ. AMONU

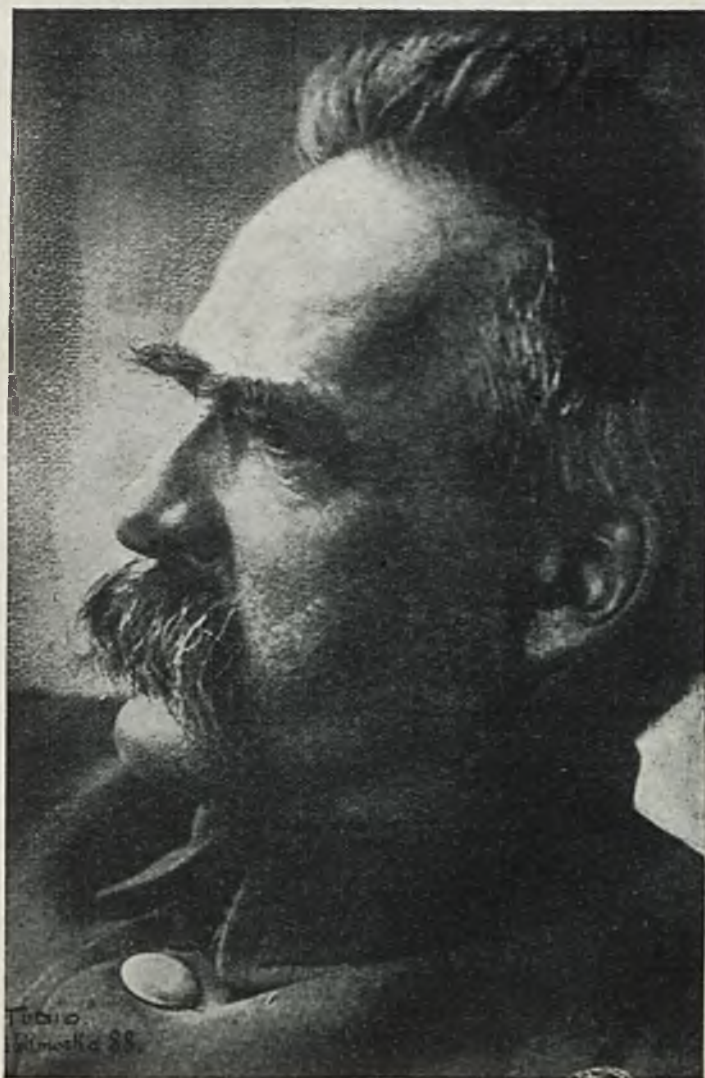
Z KOPALNÍ "KRÓL, BIELSZOWICE, KNURÓW"

ADR. TELEGR. SKARBOFERME CHORZÓW

POLSKA GOSPODARCZA

TYGODNIK, WYDAWANY PRZY POPARCIU MINISTERSTWA PRZEMYSŁU I HANDLU
ORAZ MINISTERSTW: SKARBU, ROLNICTWA I REF. ROLN., KOMUNIKACJI, POCZT I TELEGRAFÓW

WYCHODZI W SOBOTY

„IDĄ CZASY, KTÓRYCH
ZNAMIENIEM BĘDZIE
WYŚCIG PRACY,
JAK PRZEDTEM BYŁ
WYŚCIG ŻELAZA,
JAK PRZEDTEM BYŁ
WYŚCIG KRWI”

T R E Ś Ć Z E S Z Y T U

	STR.		STR.
DO WYŚCIGU PRACY — C. P.	654	KRONIKA TYGODNIOWA:	
POLITYKA PIENIĘŻNA A OBRÓT MIĘDZYNARODOWY — DR. T. ŁYCHOWSKI	655	PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ	666
		TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓLKACH AKCYJNYCH	666
KRONIKA GOSPODARCZA:		SKARBOWOŚĆ I FINANSE:	
GÓRNICCTWO I PRZEMYSŁ:		PODATKI, OPŁATY I MONOPOLE	668
GÓRNICCTWO WĘGLOWE	658	PIENIĄDZ I KREDYT	666
PRZEMYSŁ NAFTOWY	659	RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH	669
HUTNICCTWO	660	Z BANKU POLSKIEGO	671
PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY	660	PRZEGLĄD ZAGRANICZNY:	
ROLNICTWO	661	BILANS GOSPODARCZY DZIESIĘCIOLECIA FA-SZYZMU — AL. CH.	672
„Pamiętniki chłopów” — S. Skwarczyński		SYTUACJA WALUTOWA — b. w.	675
HANDEL:		KRONIKA ZAGRANICZNA:	
KRAJOWE RYNKI TOWAROWE	663	STANY ZJEDNOCZONE AM.	676
RYNEK AKCYJNY	664	NIEMCY	677
CŁA ORAZ REGLAMENTACJA	664	AUSTRJA	677
KOMUNIKACJA I TRANSPORT	665	CZECHOSŁOWACJA	678
ZEGLUGA I SPRAWY MORSKIE	665	Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH	678

DO WYŚCIGU PRACY

OKRES współczesnej doby dziejowej nazwał Marszałek Józef Piłsudski — czasem wyścigu pracy. A określenie to ma szczególniejsze znaczenie w stosunku do Polski, zaniedbanej i opóźnionej nie tylko w dziedzinie organizacji państwowej, którą to lukę wypełniło całkowicie dzieło Józefa Piłsudskiego, ale także i pod względem gospodarczym.

Jakąkolwiek bowiem weźmiemy dziedzinę gospodarczych stosunków Państwa Polskiego, czy to będą drogi lub koleje, czy sieci telegraficzne i telefoniczne; czy to będą wsie lub miasta; czy to będzie rozwój przemysłu i dostosowanie go do potrzeb odrodzonego Państwa; czy to będzie budowa nowoczesnego aparatu handlowego; czy to będzie zagadnienie rozwoju wybrzeża morskiego i budowy floty handlowej i wojennej; czy to będzie sprawa budowy szkół i instytucji społeczno-kulturalnych — wszędzie uderzają nawet najpobieżniej patrzącego widza braki i niedomagania, jakkolwiek i tutaj znacznie posunęliśmy się naprzód, odrabiając zaległości niewoli. I zarazem wszędzie zarysowuje się wielkie pole do pracy, zarówno dla rąk ludzkich, jak i kapitału, a przede wszystkim nieograniczone możliwości dla inicjatywy twórczej i indywidualnego rozwoju obywatela.

Patrząc na ziemię polską, dla której poświęcił całe Swoje życie, oceniając jej możliwości materialne i historyczne i sięgając w głąb procesów dziejowych, widział Wielki Budowniczy Państwa Polskiego, że tylko praca — wyłożona i sprawowana niemal jak posłannictwo przez każdego obywatela z osobna i wszystkich razem — może uczynić z naszego kraju nie tylko źródło pomyślności powszechnej, lecz także element wielkiej wagi w stosunkach międzynarodowych. I dlatego zmarły niedawno Wódz pozostawił w Swoim testamentie narodowi — nakaz pracy.

Pracę tę rozumiał Marszałek Józef Piłsudski nie tylko, oczywiście, jako budowę podstaw dobrobytu społecznego, lecz przede wszystkim jako podwaliny potęgi mocarstwowej Polski, skoro złączył w jednym zdaniu miano pracy z mianem żelaza i z mianem krwi. Okres walk zbrojnych i ofiar rycerskich uważał niejako za zamknięty, a wskazał okres wyścigu pracy, jako najpilniej konieczności i obowiązku współczesnego Mu pokolenia. On sam był tej pracy wyłożonej i ofiarnej dla Państwa najlepszym przykładem.

Okres pracy osobistej Marszałka Józefa Piłsudskiego jest już niestety skończony. A był to okres bohaterski, okres, w którym ważyły się losy dziejów polskich i samodzielnego bytu państwowego Polski. Niezmierny ciężar tego okresu i zań pełnej odpowiedzialności wziął na Swoje ramiona Józef Piłsudski samotnie i Swoje wielkie zadanie dziejowe spełnił całkowicie. Wywalczył Polsce granice i dał jej sprawną organizację państwową, a to znaczy, że stworzył pełnię warunków, w których my, pospolici zjadacze chleba, i następne pokolenia po nas mamy możliwość rozwoju pracy twórczej, mamy możliwość wzięcia udziału w owym wyścigu pracy.

Lecz aby ten wyścig pracy został uwieńczony pomyślnym rezultatem i aby potomność nie powiedziała o nas kiedyś, że uroniliśmy część jakąś ze spuścizny, jaką zostawił krajowi Józef Piłsudski, praca nasza musi być świadoma celu i odpowiedzialności. Celu, — którym jest rozwój i wielkość Państwa Polskiego — i odpowiedzialności — każdego z nas za siebie samego. A dla powodzenia tak pojętej pracy mamy rękojmię w dziele i w wielkości testamentu Marszałka Piłsudskiego.

Albowiem Józef Piłsudski był Wielkim Budowni-

czym dziejów, — stworzył nietylko materialne podwaliny Państwa, lecz obudził także w Narodzie drzemiące siły moralne, wiarę w przyszłość Polski i jej rolę dziejową. Postawa całego społeczeństwa w czasie uroczystości pogrzebowych zeszłego tygodnia, — pełna przedewszystkiem żaloby i smutku, ale także wielkiej powagi i myślącego skupienia, — wskazuje na to, że nastąpiło nietylko materialne odrodzenie państwowości polskiej, ale także że po półtora-wiekowej niewoli przyszło moralne odrodzenie narodowe, wyrażające się przedewszystkiem w związaniu z państwowością własną i poczuciem odpowiedzialności dziejowej za nią.

I dziś, gdy prochy ziemskie Józefa Piłsudskiego spoczęły w akropolis polskiem, wśród królewskich trumien, gdy tyloletni Przewodnik Narodu i Budow-

niczy Państwa odszedł od nas nazawsze, musimy sami, już bez Niego, kontynuować pracę nad budową i umacnianiem Państwa Polskiego we wszystkich dziedzinach jego potrzeb i konieczności. A brzemie odpowiedzialności za przebieg i powodzenie tej pracy musimy wziąć na siebie, skoro brakło tej Siły, która dotąd to brzemie za nas dźwigała.

Gdy zaś opadną myśl naszą wątpliwości, gdy znużenie ogarnie wolę naszą, mamy gdzie wzmocnić ducha i szukać pokrzepienia, a mianowicie, musimy wtedy wgłębić się w dzieło Wodza, w Jego życie i czerpać zeń moc wytrwania.

I iść naprzód do nakazanego przezeń Narodowi wyszcigu pracy.

C. P.

POLITYKA PIENIĘŻNA A OBRÓT MIĘDZYNARODOWY

ZDAJE SIĘ JUŻ obecnie nie ulegać najmniejszej nawet wątpliwości, iż rozbieżność, jaka w skali światowej istniała od pewnego czasu pomiędzy krzywą rozwoju konjunkturalnego w zakresie produkcji przemysłowej, stanu zatrudnienia i t. d. i krzywą handlu światowego — powiększa się coraz to bardziej. Wiemy już, iż produkcja przemysłowa świata przekroczyła ostatnio poziom roku 1928 — roku niewątpliwie wysokiej konjunktury. Ale wiemy jednocześnie, iż wskaźnik ten, zbudowany na podstawach przeciętnej ze wskaźników produkcji przemysłowej poszczególnych krajów, nie odzwierciedla w najmniejszej nawet mierze istotnego stanu gospodarczego na kuli ziemskiej. Albowiem rozbieżność pomiędzy poziomami produkcji w poszczególnych krajach jest nadal bardzo wielka, a przez to fakt osiągnięcia przez „produkcję światową” poziomu, przewyższającego poziom 1928 r., dowodzi tylko, iż w obrębie poszczególnych gospodarstw narodowych dokonał się bardzo silny wzrost produkcji, podczas gdy w innych wzrost ten raczej nie miał wyraźnego charakteru. Do pierwszej grupy krajów należą, oczywiście, te, które przeprowadziły u siebie w ten czy inny sposób sztuczne ożywienie konjunkturalne, gdyż w innej drodze — wobec braku podstaw organicznych dla ożywienia takiego w całości gospodarstwa światowego — nie mogłyby tego nigdy osiągnąć. Toteż, kiedy patrzy się np. na wykresy krzywych produkcji z jednej strony krajów, które obniżyły wartość swego pieniądza, z drugiej — tych, które wartość tę utrzymały — widzi się namacalnie różnicę w rozwoju produkcji przemysłowej w obu tych grupach. Przy ogólnej krzywej produkcji przemysłowej świata, osiągniętej mniej więcej w połowie 1932 r. swój najniższy poziom (poniżej wskaźnika 70 przy podstawie 1928 r. = 100), a wzrastającej następnie — najprzód powoli (do 75 na przełomie 1932/33 r.), potem szybciej (powyżej 90 w połowie 1933 r.), a po pewnym spadku przejściowym osiągniętej ponad 95 w II kwartale 1934 r., aby zresztą następnie znowu spaść do poziomu 86 ÷ 87 w II połowie 1934 r. — przy tej, powiadamy, ogólnej krzywej produkcyjnej świata indeksy produkcji krajów o pieniądzu zdewaluowanym

osiągały z reguły poziomy wyższe, rozwijając się w omawianym okresie, przykładowo, od poziomu 110 do 150 (Japonja), od 90 do 110 (Wielka Brytania), od powyżej 90 do stu kilkunastu (Szwecja) i t. d. i t. d. Natomiast z krajów o walucie niezdevaluowanej jedne Włochy podeszły, a nawet w I połowie 1934 r. przekroczyły poziom kształtowania się krzywej produkcji światowej (dzięki ukrytej inflacji, o której będziemy jeszcze mówili poniżej), wszystkie zaś inne kraje osiągnąć zdołały poziomy znacznie niższe. Francja np., której linja konjunktury w zakresie produkcji przemysłowej przebiega do połowy 1933 r. równoległe i nieco wyżej w stosunku do krzywej produkcji światowej, obsuwa się wyraźnie w ciągu 1934 r. (indeks 74 przy końcu r. ub.). Niemcy dopiero w połowie 1934 r. (również zresztą dzięki sztuczemu ożywieniu konjunktury wewnętrznej) osiągnęły poziom przeciętny świata. Belgja, Holandia i Polska znajdują się o wiele niżej, przyczem — rzecz charakterystyczna — linja rozwoju produkcji w Polsce jest stanowczo najbardziej normalna ze wszystkich.

Krótko mówiąc, niema właściwie poprawy w produkcji światowej, a jest tylko poprawa w niektórych organizmach gospodarczych świata. Że poprawa ta wygląda na raczej krótkotrwałą (są już oznaki wyraźne, że niektóre „wysokie konjunktury” w poszczególnych krajach mają się ku końcowi), o to w tej chwili mniejsza. Ważniejsze jest, iż kraje, prowadzące politykę sztucznego nakręcania konjunktury, zaszkodziły — bez względu na sposób, w jaki to nakręcanie zostało przeprowadzone — interesom tych, które nie zdecydowały się na tenże sam program działania. Pretensje są zresztą — trzeba to w imię sprawiedliwości przyznać — obustronne. O ile bowiem Francja np. oskarża Wielką Brytanię, iż ta poprzez swą niechęć do stabilizacji funta i „spekulowanie” na jego niższym kursie opóźnia moment powszechnego porozumienia walutowego, które stałoby się punktem wyjścia dla powszechnego poprawy międzynarodowych stosunków gospodarczych, to — naodwrot — w Londynie oskarża się Francję, iż ta przez prowadzenie „deflacyjnej polityki” hamuje rozwój stosunków międzynarodowych i... też opóźnia ich po-

prawę. Konstatując tę rozbieżność opinii, musimy jednak z naszego punktu widzenia rozważać nadal całość zagadnienia jako ci, którzy powstrzymali się od sztucznych nakręcań konjunktury — a więc ci, którym tego rodzaju polityka, prowadzona przez innych, nieraz w dotkliwy sposób zaszkodziła.

Polityka sztucznego nakręcania konjunktury, stosowana przez poszczególne kraje, wyrażała się, ogólnie biorąc, w dwojakich metodach działania:

a) manipulacje pieniądzem (dewaluacja),

b) inflacyjne nakręcanie konjunktury od strony gospodarczej — z reguły przez forsowanie robót publicznych — co w rezultacie dawało dotąd u państw, stosujących tę politykę, niewypłacalność całkowitą lub częściową, ostre ograniczenia dewizowe i t. d.

Jeśli chodzi o skutki obu tych polityk dla krajów, które stały od systemów tego rodzaju na uboczu, to wyrażały się one zazwyczaj w następujący sposób:

a) dewaluacja — stwarzała z jednej strony premję wywozową dla eksportu danego kraju w stosunku do krajów niedewaluujących, przez co eksport ten silniej ciążył na ich własnych rynkach oraz dodatkowo stwarzał silniejszą konkurencję na rynkach trzecich dla eksportu tych krajów, z drugiej zaś — utrudniała penetrację na rynek państwa dewaluującego przez obciążenie walutowe, działające jak dodatkowe cło;

b) inflacja — wywoływała wprawdzie przejściowy wzrost przywozu do kraju, stosującego ją, ale wzrost ten tyczył się raczej przywozu surowcowego z krajów pozaeuropejskich, na gruncie europejskim zaś okazywały się wyłącznie ujemne skutki tego rodzaju polityki, a mianowicie powyżej wspomniane już ograniczenia dewizowe, uniemożliwiające prowadzenie normalnej wymiany z danym krajem, tworzące zamrożenia należności handlowych, redukujące obroty i t. d. i t. d.

Krótko mówiąc, obie polityki te wpływały na obroty handlowe krajów, niestosujących tych systemów, zdecydowanie ujemnie. Weźmy np. statystykę w niedewaluowanych dolarach przywozu i wywozu europejskich krajów, które zdewaluowały swój pieniądz, i porównajmy ją ze statystyką analogicznych obrotów w krajach t. zw. złotych. Otrzymamy następujące wyniki (w miljn. dolarów złotych):

	Przywóz			Wywóz		
	1931	1933	1934	1931	1933	1934
Kraje dewaluujące						
Dania	351·6	182·3	173·2	316	173·1	156·8
Irlandja	224·7	116·6	116·3	163·1	63	54·8
Norwegja	212·6	110·1	109·8	110	92·1	86
W. Brytania	3 585·4	2 070·3	2 047·5	1 772·1	1 217·2	1 190·1
Szwecja	358·5	188·7	201·1	277·3	184·8	200
Razem:	4 732·7	2 668·0	2 647·9	2 638·5	1 730·2	1 687·7
Kraje złote						
Belgia	660	412·1	381	643	390·1	373·7
Francja	1 654·5	1 114·5	904	1 193·1	724·2	698·6
Holandja	761	486·1	417·3	527·3	291·8	286·1
Polska	164·7	92·8	89·6	210·8	107·7	109·4
Szwajcaria	427·5	299·3	272·6	257·6	157·8	158·7
Razem:	3 667·7	2 404·8	2 064·5	2 831·8	1 671·6	1 626·5

Porównanie obu statystyk rzuca się w oczy. Pięć głównych „dewaluacionistów” europejskich skurczyło w ciągu 3 lat swój przywóz o ok. 43%, podczas gdy wywóz ich spadł — liczony w złocie — o ok. 30%. Jeśli teraz przyjmujemy, że waluta krajów tych zo-

stała obniżona w stosunku do złota również o ok. 30%, a ponadto ceny w krajach tych poszły tylko nieznacznie w górę, faktyczny wywóz krajów tych nieomal nie spadł zupełnie. Naodwrot — kraje „złote” obniżyły swój przywóz do 1933 r. zaledwie o ok. $\frac{1}{3}$ jego wartości z 1931 r. Dopiero zaostrezenie deflacji w 1934 r. doprowadziło do tego, iż poziom przywozu ich w tym roku był już o 44% niższy od poziomowi z 1931 r. Trzeba jednak pamiętać, iż z jednej strony w skład przywozu tego wchodziły towary, pochodzące z krajów o zdewaluowanym pieniądzu, a więc w złocie kosztujące mniej, a ilościowo konkurujące bardzo wydatnie na rynkach krajów „złoty” z rodzimą ich produkcją, z drugiej — iż „gros” spadku przywozu każdego kraju złotego przypada właśnie na przywóz z innych krajów „złoty”, nie mogących na danym rynku wytrzymać konkurencji dewaluacyjnej. Natomiast wywóz krajów złotych spadł bardzo silnie, bo w przeciągu 2 lat o prawie 40% — i ostatnio dopiero spadek ten został w pewnej mierze zahamowany, jakkolwiek tendencja spadkowa trwa jeszcze do dziś.

Jeszcze wyraźniej okazuje się różnica sytuacji krajów dewaluujących i niedewaluujących, skoro weźmiemy udział obu wspomnianych powyżej grup w ogólnym eksporcie europejskim w 1931 r. i w 1934 r. Okazuje się, mianowicie, iż — przy ogólnym silnym spadku eksportu europejskiego w całości — udział w nim wspomnianych 5 krajów o zdewaluowanej walucie wzrósł z 26·5% w 1931 r. do 31% w 1934 r., podczas gdy udział „piątki” złotej pozostał nieomal bez zmian, co przy spadku ogólnego eksportu europejskiego w ciągu wspomnianych 3 lat o przeszło 44% stanowi stratę szczególnie dotkliwą.

Jeśli zatrzymamy się teraz na chwilę przy tych krajach, które wprawdzie nie zdewaluowały pieniądza, ale sztucznie ożywiły u siebie konjunkturę wewnętrzną, nieposiadając na to dostatecznych środków, co w rezultacie pociągnęło za sobą fakt znalezienia się gospodarstw narodowych tych krajów „pod kłosem”, t. j. w sztucznym odcięciu od reszty gospodarstwa światowego, to tutaj sama statystyka obrotów nie wystarczy. Mamy w grupie tej 2 przedewszystkiem przykłady: Niemcy i Włochy, przy czem pierwsze posunęły się na drodze tej w chwili obecnej już znacznie dalej od drugich. Eksport tych krajów wprawdzie maleje — tak, jak eksporty krajów o walucie złotej, a import do ostatnich czasów wzrastał, ale zjawiska te w ogólnej konjunkturze obrotów światowych zajmują miejsce zupełnie odrębne. Oba te kraje — właśnie z uwagi na silny wzrost importu (surowce zamorskie i częściowo europejskie) i spadek eksportu — doszły w swej sytuacji wymiennej do całkowitej niewypłacalności, t. j. stanowią w wymianie światowej w chwili obecnej element niewątpliwego utrudnienia i zamieszania. Regulując swe obroty zagraniczne na zasadach clearingowych, wprowadzają one sztuczną korekturę do dotychczasowego układu wymiennego pomiędzy nimi i resztą świata, przez co wytwarzają bądź zamrożenia należności obcych eksporterów u siebie, bądź redukują w sposób nieomal mechaniczny obcy import, bądź wreszcie — równie mechanicznie — rozwijają własny eksport. Stanowią one przez to dla swych kontrahentów — i to zarówno tych, którzy zdewaluowali swój pieniądz, jak i „złoty” — źródło wyjątkowych trudności, coś w rodzaju „obcego ciała”

w żywym organizmie wymiany międzynarodowej, które normalny obieg krwi hamuje, a którego mimo to usunąć z organizmu niesposób.

Z tych kilku obserwacji wyciągnąć można już pewne wnioski natury zasadniczej. Szyby one w kierunku stwierdzenia, iż w ogólnej sytuacji wymiany międzynarodowej kraje o walucie złotej mają w obecnym okresie sytuację najgorszą. Z jednej strony wystawione są one na skutki dewaluacji krajów, manipulujących pieniądzem, z drugiej — wespół z krajami temi — na trudności ograniczeń dewizowych i clearingów, stosowanych przez państwa, których gospodarstwo znajduje się „pod kloszem”. Wszystkie te komplikacje — razem wzięte — idą „crescendo”, t. j. ogarniają coraz to nowe odcinki, które dotychczas pozostawały w położeniu względnie normalnym. Dość powiedzieć, iż od początku r. b. zdarzyła już nastąpić włoska katastrofa dewizowa i dewaluacja franka belgijskiego, a więc zmiany zasadnicze w krajach, obejmujących ostatnio 11% importu europejskiego i prawie 12% eksportu naszego kontynentu.

Powstaje, oczywiście, pytanie, co będzie dalej?

Pytanie to sformułować można ściślej w ten sposób: czy proces „wykruszania się” bloku krajów o walucie złotej został przez odpadnięcie od nich Belgji i Włoch definitywnie zakończony, t. j. czy należy oczekiwać — w bliższej czy dalszej przyszłości — stabilizacji głównych walut świata (nie mówimy w tej chwili ani o formie zewnętrznej ani o warunkach tego rodzaju stabilizacji) na obecnych pozycjach, zajmowanych przez poszczególne waluty, czy też raczej — należy spodziewać się dalszego jeszcze procesu w kierunku nowych odstępstw od polityki swobodnego funkcjonowania waluty złotej — bądź przez dewaluację, bądź przez ograniczenia w swobodnym obrocie dewiz krajów, które dotychczas stosują tę właśnie politykę. Powiedzmy zresztą odrazu, iż, mówiąc o krajach tych, mamy na myśli wyłącznie Francję, Holandję i Szwajcarię, gdyż czwarty kraj bloku złotego — Polska — przedstawia sobą wypadek zupełnie specjalny, nadający się do osobnego zupełnie traktowania.

Na pytanie to zresztą, jak dobrze wiemy sami, zdecydowanej odpowiedzi uzyskać w tej chwili niesposób. O ile w Londynie prorokuje się nadal z uporem, iż już w najbliższym czasie należy oczekiwać dewaluacji franka szwajcarskiego, po którym, „oczywiście”, pójdzie gulden holenderski i wreszcie — frank francuski, to w Paryżu i w Holandji oraz Szwajcarii zaprzeczają temu równie kategorycznie. Argumenty ze stron obu są niewątpliwie poważne, jakkolwiek teza angielska ma za sobą... wypadki ostatnich miesięcy, a mianowicie losy franka belgijskiego i lira włoskiego, którego od spadku ratuje tylko „klosz” ostrej ochrony odpływu dewiz. W Paryżu natomiast nie bez słuszności zwraca się uwagę, iż brytyjski fundusz regulacyjny nie jest w stanie w normalnej sytuacji dzisiejszej (t. j. wtedy, kiedy żadna z walut złotych nie znajduje się w niebezpieczeństwie zachwiania się) utrzymywać kursu funta, że obsunięcie się funta w marcu, powodujące spadek franka belgijskiego, było właśnie dowodem bezsilności tego funduszu i — że właśnie spadek franka belgijskiego, który skolei wywołał niepokój co do walut złotych i odpływ kapitałów do Londynu, ponownie fundusz brytyjski wzmocnił. W tych warunkach — powiada się w Paryżu — nic dziwnego,

że Londyn niezmiernie chętnie widziałby dalsze załamywanie się walut złotych, gdyż pomaga mu to w jego własnej polityce utrzymywania kursu funta bez jednoczesnej jego stabilizacji.

Można dalej snuć bez końca nieomal komentarze i uwagi co do przyszłego rozwoju tego sporu pieniężnego. Można obawiać się szwajcarskiego „referendum kryzysowego”, które w dużej mierze zdecydowało o przyszłej polityce pieniężnej tego kraju, holenderskich trudności w dziedzinie handlu zagranicznego, kampanji dewaluacyjnej we Francji i t. d. i t. d. Można uważać, iż prowadzona obecnie przez Prezydenta Roosevelta polityka gospodarcza w Stanach Zjedn. prędzej czy później doprowadzi do konieczności dalszego spadku dolara, który pociągnie za sobą i funt angielski, ale wszystkie te przewidywania musiałyby być bezpłodne. W gruncie rzeczy pewności co do dalszego rozwoju wypadków niema. Istnieje natomiast pewność negatywna: możemy, mianowicie, stwierdzić, iż powszechnej stabilizacji walut w najbliższej przyszłości spodziewać się nie należy.

Gdyby bowiem założyć nawet, iż zachodnio-europejskie waluty złote miałyby w ciągu najbliższych miesięcy ulec jakimś wstrząsom, to i wówczas perspektywy powszechnej stabilizacji nie zbliżyłyby się znacznie. Zapewne: jedną z przyczyn przeciwstawiania się ze strony Wielkiej Brytanii stabilizacji funta jest twierdzenie o „zbyt wysokim” w stosunku do dolara kursie franka francuskiego, ale i w wypadku obniżenia tego kursu określać politykę pieniężną Anglii będzie zawsze wyraźna pewność co do kursu dolara. A kurs ten nadal związany jest z polityką, prowadzoną przez Rząd waszyngtoński w Stanach, polityką, której wyników dotychczas niesposób przewidzieć, jakkolwiek trudno nie przyznać, iż dotychczasowe osiągnięcia jej nie odpowiedziały zamierzeniom.

Stąd wniosek, iż na długi jeszcze okres czasu musimy się liczyć przynajmniej z utrzymaniem obecnego status quo walutowego w Europie, a obawiać się — tylko pogorszenia się sytuacji, nieprzewidując polepszenia. Wniosek to wprawdzie bardzo negatywny, ale jedynie możliwy, zdaniem naszym, do wyciągnięcia z sytuacji obecnej.

Nie będziemy na tem miejscu powtarzać raz jeszcze wszystkich aż nazbyt dobrze już znanych zasad i fundamentów naszej polityki gospodarczej. Nie będziemy w szczególności rozpatrywać raz jeszcze zagadnienia równowagi naszego bilansu płatniczego, której podstawowym elementem — jak w każdym wypadku państwa dłużniczego (i wypłacalnego...) jest dodatni bilans handlowy. Przechodzimy odrazu — ad rem.

Z tego wszystkiego, co było powyżej powiedziane o obecnej sytuacji gospodarczej i walutowej świata, możemy sobie zatrzymać dwie, naszym zdaniem, kardynalne obserwacje, posiadające dla nas podstawowe znaczenie:

1. — Polityka, prowadzona w szeregu krajów w kierunku ożywienia doraźnego koniunktury wewnętrznej — bez względu na środki, jakimi się posługuje — nietylko nie sprowadza dotychczas podniesienia się całokształtu koniunktury światowej, ale — przeciwnie — podniesienie to opóźnia. Niewchodząc

w rozmiar skuteczności tej polityki nawet dla samych organizmów gospodarczych, w których jest stosowana, stwierdzić można z całą pewnością, iż oddziaływała ona ujemnie na interesy tych organizmów, które z dobrze zrozumiałych pobudek jej nie stosują u siebie. Do tych ostatnich właśnie należymy i my. Można zatem powiedzieć w krótkości: nakręcanie konjunktury w poszczególnych krajach czy to przez dewaluację, czy przez inflację odbija się ujemnie na interesach Polski w tym punkcie, gdzie stykają się one w chwili obecnej głównie z gospodarstwem światowym, a mianowicie na froncie naszej wymiany towarowej z zagranicą.

2. — To ujemne oddziaływanie będzie trwało nadal — conajmniej z niezmnieszoną, a być może nawet ze zwiększoną siłą. Widoków na światową stabilizację walut, któraby jedna jedyna mogła wpływ ten zahamować, w tej chwili jeszcze niema.

Byłoby najzupełniejszym absurdem wyciąganie z tych dwóch kardynalnych konstatacji jakiegos wniosku, zmierzającego do zmiany — i u nas również — podstaw dotychczasowej naszej polityki gospodarczej. Wprost przeciwnie: doświadczenia wszelkich „manipulacji” czyto dewaluacyjnych, czyto inflacyjnych, których jesteśmy od szeregu lat świadkami, zupełnie nie zachęcają do wzorowania się na nich. Jeśli jednak polityka, prowadzona przez poszczególne kraje, nietylko nie przyśpiesza końca powszechnego zamieszania gospodarczego na kuli ziemskiej, ale — co więcej — utrudnia nam sytuację przy prowadzeniu polityki zdrowej i właściwej, należy z naszej strony uczynić wszystko, aby — nie odchy-

lając się ani na milimetr z naszej dotychczasowej linii polityki gospodarczej — przystosować się do tych nowych warunków, w jakich będziemy musieli żyć jeszcze przez czas pewien. Są to bowiem warunki o tyle „nowe”, iż — mimo istnienia wielu z nich już od dłuższego czasu — zagęszczanie się ich i rozpowszeczanie w ostatnich czasach dopiero obecnie poczyna wyraźniej na nas oddziaływać.

W jakim kierunku może iść to przystosowanie się? Wydaje się, że tylko w jednym: bardziej skrupulatnym niż dotychczas „obliczaniu się” w naszych obrotach z zagranicą. Ponieważ aksjomatem jest, iż w naszym bilansie płatniczym niedobór w pozycjach kapitałowych i świadczeń jednos'ronnych musi równoważyć się nadwyżką w pozycjach obrotów towarowych i usług, musimy zacząć dbać dokładnie o tę równowagę. Dotychczas wystarczała zasada ogólna: dodatni bilans handlowy i pilnowanie aktywności bilansu usług (turystyka i t. d.). Obecnie, kiedy na nasz bilans handlowy, jako całość, poczynają wywierać nacisk zjawiska, opisane przez nas powyżej, musimy zaprzestać traktowania naszego bilansu handlowego en bloc, a zająć się natomiast naszymi bilansami płatniczymi (a więc zarówno obrotami towarowymi, jak i wszystkimi innymi) wobec każdego kraju osobno. Jest to jedyny sposób, w jaki możemy odpowiedzieć na nieliczącą się z interesami innych krajów politykę „rozpychania się lokciami”, prowadzoną przez szereg państw. O technicznym systemie wykonania tych naszych zamiarów wypadnie powiedzieć innym razem.

Dr. T. Łychowski

KRONIKA GOSPODARCZA

GÓRNICCTWO I PRZEMYSŁ

GÓRNICCTWO WĘGLOWE

STAN PRZEMYSŁU WĘGLOWEGO W KWIETNIU 1935 R. — Początek sezonu wiosennego w przemyśle węglowym zaznaczył się poważnym zmniejszeniem się zapotrzebowania na węgiel, spadek zaś zbytu wpłynął skolei niekorzystnie na poziom wydobycia. W rezultacie ogólne wydobycie zmalało o 7,34%, przy czym jednak natężenie produkcji, t. j. przeciętne dzienne wydobycie, wskutek mniejszej w kwietniu (o 1) ilości dni roboczych (25) spadło w stopniu znacznie mniejszym, a mianowicie o 3,66%. W przemyśle koksarskim nastąpiło pewne pogorszenie, zarówno co do produkcji, jak i zbytu ogólnego. W przemyśle brykietarskim przy zmniejszonej produkcji nastąpił niewielki wzrost zbytu ogólnego.

Liczbowo stan przemysłu węglowego w kwietniu — według danych tymczasowych — wykazuje następujące zestawienie (w tys. tonn):

Rejony węglowe	Wydobycie	Zbyt w kraju ¹⁾	Eksport	Zapasy na zwalach ²⁾
Śląski	1 569	835	565	1 123
Dąbrowski	378	250	94	432
Krakowski	135	116	—	102
Razem:	2 082	1 201	659	1 657
Marzec 1935	2 247	1 250	803	1 663
Kwiecień 1934	2 095	1 082	783	1 787

¹⁾ Bez zużycia własnego kopalń i deputatów.

²⁾ Obliczono przy uwzględnieniu węgla, zużytego na cele własne kopalń, na deputaty, oraz węgla, skreślonego przy sprawdzaniu zapasów.

Z danych tego zestawienia wynika, że wydobycie węgla kamiennego w kwietniu spadło w porównaniu z marcem o 165 tys. t, a o 13 tys. t w stosunku do wydobycia w analogicznym miesiącu 1934 r. Podkreślić przytem należy, że spadek wydobycia dotyczył rej. śląskiego i dąbrowskiego, natomiast wydobycie w rejonie krakowskim nieznacznie wzrosło. Ogólne wydobycie w okresie styczeń — kwiecień r. b. wyniosło 9 363 tys. t — wobec 9 291 tys. t w analogicznym okresie poprzedniego roku, a zatem wzrosło o 72 tys. t (0,77%). Przeciętne dzienne wydobycie w kwietniu — przy 25 dniach roboczych — wyniosło ok. 83 tys. t, a zatem spadło o ok. 3 tys. t.

Ogólny zbyt węgla kamiennego w kwietniu zmalał w porównaniu z marcem o 133 tys. t, przewyższając jednak o 55 tys. t zbyt w odpowiednim miesiącu 1934 r. Ponieważ eksport zmalał w stopniu znacznie silniejszym niż zbyt krajowy, przeto w ustosunkowaniu się zbytu krajowego do eksportu nastąpiło znaczne przesunięcie na korzyść zbytu krajowego: podczas gdy w marcu udział zbytu krajowego w zbycie ogólnym wynosił 60,90%, a eksportu 39,10% — to w kwietniu udział zbytu krajowego wzrósł do 65,68%, a eksportu zmalał do 34,32%.

Zbyt krajowy węgla kamiennego w stosunku do marca zmniejszył się o 40 tys. t (3,92%), przewyższając jednakże zbyt w kwietniu r. ub. o 119 tys. t. Zbyt krajowy od początku roku wynosił 5 393 tys. t — wobec 4 925 tys. t w odpowiednim okresie 1934 r., a zatem wzrósł o 9,50%. Spadek zbytu krajowego został wywołany zmniejszeniem się zapotrzebowania węgla, zarówno ze strony przemysłu, jak i na cele opału domowego. Wynikłe straty zostały zostały tylko nieznacznie powetowane zwiększonymi dostawami dla kolei żelaznych.

Odnosnie do poszczególnych gałęzi przemysłowych, to wskazać należy na spadek odbioru węgla ze strony przemysłu hutniczego, co w konsekwencji łącznej z czynnikami natury sezo-

nowej wpłynęło niekorzystnie na dostawy węgla dla przemysłu włókienniczego, cukrowniczego oraz w nieco mniejszym stopniu dla przemysłu chemicznego i papierniczego. Straty te zostały tylko częściowo skompensowane zwiększonym odbiorem węgla ze strony przemysłów, związanych z ruchem inwestycyjno-budowlanym, a więc przedwzrostkiem cementowego, ceramicznego oraz wapienników. Zapotrzebowanie ze strony pozostałych gałęzi przemysłowych utrzymało się z niewielkimi odchyleniami na poziomie poprzedniego miesiąca.

Eksport¹⁾ węgla kamiennego w kwietniu — przy mniejszej o 1 ilości dni roboczych (25) w porównaniu z marcem — zmalał o 144 tys. t (17,93%), a w stosunku do analogicznego miesiąca 1934 r. o 124 tys. t (15,84%).

Zapasy węgla kamiennego na zwalach kopalnianych zmalały w ciągu miesiąca sprawozdawczego o 6 tys. t do 1 657 tys. t.

Liczba robotników w zapisanych w kopalniach węgla kamiennego w kwietniu, zmalała o 2 410, jak to wynika z następującego zestawienia:

Rejony	Marzec	Kwiecień	Spadek w stos. do marca
Śląski	44 712	43 752	960
Dąbrowski	18 578	17 676	902
Krakowski	6 449	5 901	548
Razem:	69 739	67 329	2 410

Ceny węgla w kraju pozostały bez zmiany. Ceny węgla eksportowego f. o. b. Gdynia/Gdańsk nie podlegały poważniejszym wahaniom i wynosiły dla grubych gatunków węgla górnośląskiego sh 10/6 ÷ 13/3 w zależności od kraju przeznaczenia.

Frachty morskie na przewóz węgla, przy słabszej tendencji, zwłaszcza do portów północnych Włoch, utrzymywały się mniej więcej na poziomie poprzedniego miesiąca. Za statek ok. 3 000 t płacono z Gdyni/Gdańska — za tonnę w sh papierowych: Sztokholm, Göteborg 4/-, Kopenhaga 4/2. Aarhus 4/3, Tromsø 5/6, Oslo 5/6, Bergen 4/9, Drontjem 5/3, Stavanger 5/9, Ryga 4/6, Reval 5/-, Gent 4/3, Rouen fr. 36, Bordeaux 29, Nantes 29, Nice sh 10/3, Amsterdam, Rotterdam 4/6, Barcelona 11/-, Algier, Bonz, Philippeville, Sfax, Oran 8/9, Wenecja, Livorno, Savona, Genova, Spezia 8/9, Buenos Aires 10/3, Rio de Janeiro 9/-, Dublin 4/9, Jugosławia 8/9.

Produkcja koksu w kwietniu wyniosła 105 922 t, czyli spadła o 7 552 t (6,66%), natomiast natężenie produkcji w porównaniu z marcem zmalało w stopniu tylko nieznacznym. Produkcja koksu w miesiącu sprawozdawczym w porównaniu z analogicznym miesiącem 1934 r. wzrosła o 8 085 t. Ogólny zbył koksu w kwietniu wynosił 88 247 t — wobec 99 152 t w marcu, spadek więc wynosił 10 905 t (11,00%) i został wywołany wyłącznie zmniejszeniem dostawami na rynek krajowy, podczas gdy eksport dość poważnie wzrósł. Z ogólnego zbytu na zbył krajowy przypada 64 262 t, a zatem o 14 935 t mniej, a na eksport — 23 965 t, czyli o 4 030 t więcej w porównaniu z marcem. Spadek zbytu krajowego tłumaczy się zmniejszonym odbiorem koksu zarówno na cele przemysłowe, jak i na opał domowy. Co się tyczy poszczególnych gałęzi przemysłowych, to najważniejszy spadek odbioru koksu cechuje przemysł hutniczy niezależny oraz przemysł chemiczny, natomiast pozostałe gałęzie przemysłowe w kwietniu w porównaniu z marcem nie wykazują poważniejszych odchylen. Wzrost wywozu koksu dotyczył głównie Szwecji i Grecji, również podkreślić należy, że w miesiącu sprawozdawczym wysłano pierwsze próbne ładunki koksu do Kanady. Ponieważ ogólny zbył koksu łącznie z zużyciem własnym koksiarń był znacznie mniejszy od produkcji, przeto zapasy koksu wzrosły dość poważnie i wynosiły z końcem kwietnia 234 993 t. Załoga robotnicza koksiarń w związku ze spadkiem produkcji zmalała o 33 robotników i wynosiła 1 883 osób.

Produkcja brykietów w kwietniu w porównaniu z marcem zmalała o 2 948 t do 13 063 t, natomiast zbył ogólny wzrósł i wynosił 12 950 t. Ponieważ ogólny zbył brykietów łącznie z zużyciem własnym brykietarń był nieco mniejszy od produkcji, przeto zapasy brykietów nieznacznie wzrosły i wynosiły z końcem miesiąca 4 737 t. Liczba robotników w brykietarniach w kwietniu zmalała o 31 i wynosiła z końcem miesiąca 162.

EKSPORT WĘGLA KAMIENNEGO W I POŁOWIE MAJA 1935 R. w porównaniu z przeciętną za połowę kwietnia, pomimo mniejszej o 1/2 liczby dni roboczych (12 wobec 12 1/2), wzrósł o 17 tys. t i wyniósł 347 tys. t. Przepiętna dzienna wysyłka węgla kamiennego zagranicę (łącznie z węglem okrętowym)

wym) w okresie 1 ÷ 15/V przy 12 dniach roboczych wynosiła ok. 29 tys. t, a zatem wzrosła o ok. 3 tys. t w porównaniu z miesiącem poprzednim. Dzienna wysyłka z rejonu śląskiego wynosiła ok. 24 tys. t, a z rejonu dąbrowskiego ok. 5 tys. t.

Wzrost eksportu dotyczył obu rejonów eksportujących, przyczem z rejonu śląskiego wywieziono 291 tys. t, a zatem o 8 tys. t więcej w porównaniu z przeciętną za połowę kwietnia, a z rejonu dąbrowskiego 56 tys. t, czyli o 9 tys. t więcej. Z rejonu krakowskiego w okresie sprawozdawczym wywieziono tylko nieznaczne ilości.

Na rynki środkowo-europejskie wywieziono 44 tys. t, t. j. o 12 tys. t więcej w porównaniu z przeciętną za połowę kwietnia. Wzrost wywozu dotyczył wyłącznie Austrii, co pozostaje w związku ze zwiększeniem kontyngentu przywozowego tego kraju.

Eksport na rynki skandynawskie zmalał o 4 tys. t. do 122 tys. t. Spadek wywozu do tej grupy rynków został powodowany zmniejszonymi wysyłkami do wszystkich krajów, objętych tą grupą rynków, prócz Szwecji, do której nieznacznie wzrósł.

Wywóz na rynki bałtyckie ograniczał się wyłącznie do Łotwy, do której wyeksportowano ok. 1 tys. t.

Na rynki zachodnio-europejskie wywieziono 62 tys. t, czyli o 12 tys. t więcej w porównaniu z przeciętną za połowę poprzedniego miesiąca. Wzrost wywozu rozkładał się mniej więcej równomiernie na wszystkie kraje tej grupy rynków.

Wywóz na rynki południowo-europejskie zmalał o 4 tys. t i wynosił 75 tys. t. Spadek eksportu do tej grupy rynków tłumaczy się poważnym zmniejszeniem się wysyłek do Włoch w następstwie zreglamentowania importu tego kraju. Straty, poniesione na tym rynku, zostały częściowo skompensowane wzmocnionymi wysyłkami do Jugosławii i Grecji.

Eksport na rynki pozaeuropejskie wzrósł o 5 tys. t i wyniósł 19 tys. t, przyczem zwiększyły się poważnie wysyłki do Egiptu i Algieru.

Wywóz węgla okrętowego wzrósł o 1 tys. t i wyniósł 19 tys. t, natomiast zmalały wysyłki do W. M. Gdańska, a mianowicie o 3 tys. t do 5 tys. t.

Przeładunek węgla w portach Gdynia/Gdańsk w I połowie maja w porównaniu z przeciętną za połowę kwietnia wzrósł o 5 tys. t i wyniósł 348 tys. t, z czego na Gdynię przypada 234 tys. t, t. j. o 3 tys. t mniej, a na Gdańsk — 114 tys. t, czyli o 8 tys. t więcej w porównaniu z przeciętną za połowę kwietnia.

PRZEMYSŁ NAFTOWY

SITUACJA PRZEMYSŁU NAFTOWEGO W KWIECNIU 1935 R. — Wydobyte ropy w kwietniu r. b. wyniosło 4 254 cyst. brutto (w marcu 4 354), a mianowicie: w okr. jasielskim 802 cyst. (837), drohobyckim 3 171 cyst. (3 235) i stanisławowskim 281 cyst. (282). Z tych ilości na ropę marki podstawowej przypadało 2 391 cyst. (2 439) i na marki specjalne 1 863 cyst. (1 915). Gazów ziemnych wydobyto 38 956 tys. m³ (45 154), a mianowicie (w tys. m³): w okr. jasielskim 11 001 (13 244), drohobyckim 24 408 (28 214) i w stanisławowskim 3 547 (3 696).

Ceny ropy bruttowej marki borysławskiej, zakupywanej przez „Polmin”, ustalone zostały w wysokości niezmięnionej zł 1 350 za cysternę 10 tonnową loco zbiorniki.

Za gaz ziemny w rejonie borysławskim płacono — również bez zmiany — zł 4,22 za m³.

Czynnych było 719 kopalń ropy i gazów ziemnych (711), zatrudniających 8 714 robotników (8 673).

Nowych otworów uruchomiono 8 — wobec 6 w marcu, zgłoszono zamiar otwarcia ruchu na kopalni gazów ziemnych pod hasłem „Adam”. Ruch terenowy nie wykazał większych zmian i pozostawał nadal słaby. Badania metodą magnetyczną, geoelektryczną w celu odkrycia nowych złóż ropy naftowej były prowadzone w okolicy Bohorodczan na terenie gminy Dołhotuka pow. stryjskiego i w szeregu gmin pow. drohobyckiego.

Rafinerie olejów mineralnych przerobiły w kwietniu 4 089 cyst. ropy (4 127).

Otrzymano różnych produktów naftowych 3 768 cyst. (3 816), w tem: 728 cyst. benzyn, 1 161 cyst. nafty, 755 cyst. olejów gazowego i opałowego, 695 cyst. olejów smarowych, 232 cyst. parafiny oraz 197 cyst. innych produktów naftowych.

Wysłano z rafinerii z przeznaczeniem dla spożycia krajowego 2 002 cyst. (2 151), w tem: 479 cyst. benzyn, 558 cyst. nafty, 397 cyst. olejów gazowego i opałowego, 341 cyst. olejów smarowych, 61 cyst. parafiny oraz 166 cyst. innych produktów naftowych.

Wysłano z rafinerii z przeznaczeniem na wywóz zagranicę 1 109 cyst. (1 187), w tem: 393 cyst. benzyn, 112 cyst. nafty, 249 cyst. olejów gazowego i opałowego, 146 cyst. olejów sma-

¹⁾ Liczby, dotyczące eksportu, omówiliśmy szczegółowo w zesz. 19 1935, str. 603.

rowych, 193 cyst parafiny oraz 14 cyst. innych produktów naftowych.

Zapasy produktów naftowych w rafineriach w dn. 30/IV r. b. wynosiły 19 274 cyst. (w dn. 31/III 18 434 cyst.), w tem 2 049 cyst. benzyn, 3 710 cyst. nafty, 783 cyst. olejów gazowego i opałowego, 6 628 cyst. olejów smarowych, 485 cyst. parafiny oraz 5 619 cyst. innych produktów naftowych.

Zapasy ropy w rafineriach w dn. 30/IV wynosiły 2 686 cyst. (w dn. 31/III 2 542 cyst.). Czynnich było 30 zakładów, zatrudniających 3 291 robotników.

Zakłady gazolinowe przerobiły w miesiącu sprawozdawczym 21 633 tys. m³ gazu (w marcu 24 476 tys. m³), otrzymano: gazolinę 334 cyst. (351), wyłano do krajowych rafinerii celem domieszkania do benzyn ciężkich 306 cyst. (341), wyłano zagranicę — (1'3). Czynnich było 26 zakładów, zatrudniających 339 robotników.

EKSPORT PARAFINY. — W „Dz. Ust. R. P.” Nr. 36/1935, poz. 258, ogłoszone zostało rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 5/V r. b. o zmianie rozporządzenia z dn. 12/X 1932 r. w sprawie przymusowej organizacji obrotu zagranicznego olejem skalnym i produktami naftowymi.

Omawiane rozporządzenie zmienia dotychczasowe brzmienie ust. 2 § 16 rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 12/X 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 89, poz. 754): „Unormowany dotychczasowemi umowami eksport parafiny odbywa się w myśl tych umów, jednak pod nadzorem organizacji „Polski Eksport Naftowy” — na nowe, przez wprowadzenie następujących postanowień (jako ust. 2 i 3):

„Eksport parafiny odbywa się wyłącznie przez organizację „Polski Eksport Naftowy”.

„Polski Eksport Naftowy” przejmie wykonywanie istniejących umów eksportowych, dotyczących parafiny, od dotychczasowej organizacji najpóźniej do dn. 1/VII 1935 r. Organizacja, wykonująca dotychczas te umowy, winna w terminie, oznaczonym przez Zarząd „Polskiego Eksportu Naftowego”, przekazać mu wszelkie potrzebne dokumenty i akta, mające związek z eksportem parafiny”.

Rozporządzenie weszło w życie z dniem ogłoszenia, czyli z dniem 20/V r. b.

W ten sposób eksport parafiny, który wykonywany był dotychczas jedynie pod nadzorem organizacji przymusowej „Polski Eksport Naftowy” we Lwowie, będzie scentralizowany całkowicie i wykonywany wyłącznie przez tę organizację. Odpowiednio do przepisów wydanego rozporządzenia będzie zmieniony statut organizacji „Polski Eksport Naftowy”. Wprowadzone zmiany ukażą się w najbliższym numerze „Monitora Polskiego”.

HUTNICTWO

PRZYSTĄPIENIE HUT POLSKICH DO MIĘDZYNARODOWEGO KARTELU WALCÓWKI. — Trwające już od dłuższego czasu pertraktacje hutnictwa polskiego z grupą walcówki Międzynarodowego Kartelu Żelaznego doprowadziły do ostatecznego porozumienia w Paryżu w dn. 17/V r. b.; na mocy tego porozumienia Polska przystępuje do międzynarodowego kartelu walcówki z dniem 1 maja r. b.

Trudno jest ocenić w chwili obecnej korzyści tego porozumienia dla Polski, niewątpliwą jednak, zdaje się, korzyścią dla obu stron jest ogólne uporządkowanie rynku światowego i wyłączenie wzajemnej konkurencji, co znów pozwoli na korzystniejsze ukształtowanie się cen. Jak wykazują liczby wywozu walcówki w I kwartale r. b., będziemy mogli z łatwością osiągnąć przyznaną nam kwotę, nastąpi więc pewne skrópowanie naszych hut w wolnym wywozie, trzeba mieć jednak nadzieję, że spodziewana wyższa ceny pod względem ogólnego utargu skompensuje naszym hutom powyższe ograniczenie swobody.

PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY

EKSPORT WŁÓKIENICTWA ŁÓDZKIEGO W KWIETNIU 1935 R. — Według danych Delegatury Państwowego Instytutu Eksportowego w Łodzi wywóz wyrobów włókienniczych z okręgu łódzkiego w kwietniu r. b. przedstawiał się następująco: wywieziono tkanin z jedwabiu sztucznego 294 kg za zł 2 024, przędzy wełnianej zgrzebnej i barwionej 227 kg za zł 2 500, przędzy wełnianej czesankowej niebarwionej 51 606 kg za zł 472 432, przędzy wełnianej czesankowej barwionej 1 183 kg za zł 11 660, tkanin wełnianych 9 622 kg za zł 114 577, tkanin półwełnianych 491 kg za zł 6 697,

tkanin pluszowych i welwetów półwełnianych 93 kg za zł 765, przędzy wełnianej z domieszką bawełnianą 32 kg za zł 256, przędzy bawełnianej niebarwionej 10 582 kg za zł 35 114, przędzy bawełnianej barwionej 2 961 kg za zł 11 827, tkanin bawełnianych niebarwionych 3 286 kg za zł 15 595, tkanin bawełnianych barwionych 48 154 kg za zł 136 287, tkanin pluszowych i welwetów bawełnianych 800 kg za zł 10 300, tkanin lnianych 270 kg za zł 780, materiałów filcowych 2 246 kg za zł 21 954, materiałów dzianych bawełnianych metrowych 1 227 kg za zł 6 912, rękawiczek dzianych bawełnianych 2 155 kg za zł 65 596, rękawiczek drzianych z jedwabiu sztucznego 44 kg za zł 2 360, skarpetek i pończoch bawełnianych 404 kg za zł 1 883, wyrobów dzianych bawełnianych z dodatkami 8 910 kg za zł 50 756, bielizny dzianej bawełnianej 446 kg za zł 2 500, bielizny wełnianej 163 kg za zł 2 892, płaszczy i palt wełnianych oraz półwełnianych 60 kg za zł 1 796, płaszczy i palt bawełnianych 3 130 kg za zł 23 027, odzieży męskiej i dziecięcej 137 467 kg za zł 832 200, kolekcji 15 kg za zł 148, sztoków wełnianych do kapeluszy 1 869 kg za zł 21 538, kapeluszy wełnianych 323 kg za zł 7 719, beretów dzianych 3 807 kg za zł 51 387. Ogółem eksport włókienniczy w kwietniu wyniósł 291 947 kg łącznej wartości zł 1 913 479, w porównaniu więc z eksportem marcowym nastąpił nieznaczny spadek wywozu — o przeszło 2 500 kg na sumę ok. zł 92 tys.

Eksport w kwietniu według krajów przeznaczenia kształtował się następująco (bez przędzy wełnianej czesankowej — w tys. zł): Anglia 657, Australia 1, Austria 7, Belgio-Luksemburska 52, Celnia 34, Dania 35, Egipt 12, Estonia 6, Finlandia 1, Francja 5, Gibraltar 1, Guatemala 7, Gwinea 7, Hamburg 1, Indie Brytyjskie 19, Irlandia 16, Jugosławia 12, Kanada 11, Kenia i Uganda 1, Malta 2, Mandżuria 15, Maroko (prot. francuski) 39, Maroko (strefa hiszpańska) 12, Maroko, Tanger 1, Mozambik 1, Niemcy 3, Norwegia 1, Palestyna 45, Persja 40, Rumunia 41, Stany Zjedn. 110, Syria 3, Szwajcaria 39, Szwecja 28, Triest 1, Tunis 3, Włochy 3, Związek Poludn. Afryk. 83, inne kraje 91.

Pierwsze miejsce wśród krajów odbiorczych przemysłu włókienniczego zajmuje Anglia, na drugim miejscu utrzymują się od pewnego czasu Stany Zjednoczone. Chłonnym rynkiem jest w dalszym ciągu Palestyna, gdzie jednak możliwości eksportowe nie są przez przemysł włókienniczy dostatecznie wykorzystane. Podkreślić bowiem należy, że w zakresie włókiennictwa import zagraniczny do Palestyny wykazuje stały bardzo wydatny wzrost. Udział Polski w tym imporcie nie przekracza jednak, przeciętnie biorąc, 3%, co wskazuje na olbrzymie możliwości wywozowe włókiennictwa polskiego, tem bardziej, że towary półwełniane, bawełniane drukowane, przędza bawełniana i trykotażowa może wytrzymać konkurencję dostawców zagranicznych, a w pierwszym rzędzie Włoch, Japonii, Anglii, Francji oraz Czechosłowacji. Podobnie przedstawiają się warunki konkurencyjne na pozostałych rynkach Bliskiego Wschodu, a w szczególności w Iraku, Syrii i Egipcie. Jedną z przyczyn niedostatecznego wykorzystania rynku palestyńskiego jest brak racjonalnej organizacji zbytu, której montowanie podjęte zostało dopiero w ostatnim czasie. Podobne przyczyny o charakterze organizacyjnym nie sprzyjają wydatnemu zwiększeniu eksportu niektórych artykułów konfekcyjnych na rynek egipski. Dotyczy to zwłaszcza sztoków do kapeluszy i kapeluszy męskich, gdzie wywóz tego artykułu mógłby ulec poważnemu zwiększeniu po zastosowaniu właściwych metod na tym terenie. Dotyczyłoby to nadsyłania pełnych kolekcji wzorów we właściwych okresach, przystosowanych do sezonów zakupów, oferowania towarów cif Aleksandrii z ceną w walucie angielskiej i t. d. Z innych rynków Bliskiego Wschodu wymienić należy możliwości eksportu na rynek turecki, zwłaszcza w zakresie lepszych i średnich wyrobów wełnianych, przędzy, niektórych gatunków tkanin technicznych, wyrobów jutowych oraz koców. Również i w dziedzinie sztucznego jedwabiu i półfabrykatów dla przemysłu trykotażowego są dość poważne możliwości. Na przyszłość stał dotychczas brak umowy kontyngentowej, która uzupełnić ma w najbliższej przyszłości traktat handlowy. Ostatnio powstały również możliwości zwiększenia wywozu włókienniczego na rynek grecki, a to w związku ze wstrzymaniem clearingu francuskiego i czeskosłowackiego. Możliwości te dotyczą tkanin bawełnianych gładkich, drukowanych i fantazyjnych, tkanin meblowych, welurów, pluszów, tkanin wełnianych gładkich, fantazyjnych, męskich i damskich, tkanin półwełnianych, koronek oraz przędzy bawełnianej i wełnianej. Nadmienić należy, że w swoim czasie Grecja stanowiła dla włókiennictwa jeden z poważnych terenów zbytu.

Znacznie trudniej przedstawia się obecna sytuacja eksportu włókienniczego w Rumunii wskutek zamrożenia poważniejszych kwot z tytułu należności za manufakturę i przędzę. W grupie przędzy wełnianej oraz maszyn włókienniczych Rumunia zob-

wiązała się udzielać dewizy bez kompensaty i bez innych opłat na popieranie swego eksportu, jednakże sama technika tego przydziału nastęrcza eksporterom łódzkim poważne zastrzeżenia.

Sytuacja na rynkach zamorskich kształtuje się bez większych zmian. Na podkreślenie zasługują próby, podjęte przez inicjatorów polskich poczynań kolonialnych w sprawie bezpośredniego docierania na rynki zamorskie towarów, wywożonych na statkach polskich. Pierwsze próby dały na terenie Afryki Zachodniej pomyślne wyniki również i na odcinku wywozu włókienniczego. Nadmienić należy, że odbiorcy afrykańscy ani pod względem gatunków i cen, ani pod względem opakowania manufaktury, które, wobec długotrwałej podróży statku „Poznań”, musiało być szczególnie dokładne i odporne — nie mieli żadnych zastrzeżeń.

Poza tem wspomnieć należy o sytuacji na rynku marokańskim; gdzie, według doniesień importerów, zaniechano pierwotnych zamiarów w kierunku zmian celnych. Zastrzeżenie dostawców europejskich budzi natomiast wzrost konkurencji Japonii na tym rynku, której import w ciągu 2 lat wzrósł prawie 3-krotnie. Również i eksport włókienniczy Polski na rynki te wzrósł bardzo poważnie w ciągu r. b. w porównaniu z I kwartałem

1934 r. Na rynkach afrykańskich — poza Unią Południowo-Afrykańską i Egiptem — Maroko wysuwa się na czoło odbiorców włókiennictwa łódzkiego. Podkreślić przytem należy, iż pomimo zwiększającego się przywozu produktów marokańskich do Polski saldo bilansu handlowego pozostaje dla nas dodatnie.

W dziedzinie usiłowań pogłębienia wymiany towarowej z Ameryką zanotować należy próby ożywienia eksportu włókienniczego na rynek kanadyjski, realizowane ostatnio w związku z utrudnieniami przy wywozie konfekcji, a zwłaszcza obuwia gumowego.

Z posunięć organizacyjnych wspomnieć trzeba o projektach utworzenia związku eksporterów beretów. Projekt ten omawiany był ostatnio przez komisję eksportową Izby Przem.-Handlowej w Łodzi, która wypowiedziała się za koniecznością unormowania tego odcinka eksportu konfekcyjnego, który wykazuje ostatnio poważną aktywność i stały wzrost ilościowy. Stworzenie tego związku unormowałoby nieskoordynowane warunki wywozu, powodując w wielu wypadkach szkodliwą konkurencję eksporterów polskich na rynkach zagranicznych.

M. K.

ROLNICTWO

„PAMIĘTNIKI CHŁOPÓW”

Instytut Gospodarstwa Społecznego dał nam dokument dużej wartości: ręką chłopską pisane przeżycia, dzieje nieraz długiego bogatego w doświadczenia żywota, zużytego od wczesnej młodości do późnego wieku dla pracy na roli. Pomijam wartości, jakie opisy te wnoszą w szereg dziedzin naszego życia społecznego i kulturalnego; interesować nas będzie jedynie gospodarcza strona pamiętników, a więc ujmowanie przez autorów własnego gospodarstwa, stosunek ich do całości gospodarstwa społecznego, wreszcie te najcięższe chwile, które przeżywają obecnie, w dobie kryzysu.

Dlaczego „Pamiętniki chłopów” są dokumentem? W wydanictwie tem przemawia po raz pierwszy w Polsce publicznie i bezpośrednio wieś, chłop polski, który, gospodarczo biorąc, w masie jest do dziś dnia nie podmiotem, ale jeszcze przedmiotem gospodarstwa narodowego. Jest przedmiotem, bo do tej pory, zamknięty w sobie, szuka dopiero miejsca w systemie polskiego gospodarstwa narodowego, a jako taki nie decyduje o swoim stanowisku i prawach, ale jest objektem takich czy innych koncepcji polityczno-gospodarczych. W „Pamiętnikach” przemawia chłop sam, bez pośrednictwa jakichkolwiek patronów.

W ekonomice gospodarstw wiejskich, a więc w nauce, która rozpoznaje działanie mechanizmu warsztatu rolnego, a w konkurencji w ekonomii rolniczej, nie jest wystarczającym materiałem zbiór liczb, określających składowe elementy jego funkcjonowania. W gospodarstwie rolnem są dwa elementy, grające decydującą rolę w życiu warsztatu, które w żaden sposób nie mogą być ujęte w suche liczby. Są to: indywidualność gospodarza i działanie przyrody. Czynniki te, niewątpliwie, odgrywają pewną rolę również w przedsiębiorstwach przemysłowych, ale trzeba pamiętać, że w rolnictwie, zwłaszcza jeżeli chodzi o gospodarstwa włościańskie, ich rola jest znakomicie większa: rola indywidualności jednostki, prowadzącej gospodarstwo — ze względu na wielokrotnie zwiększoną liczbę samodzielnych warsztatów, rola przyrody — ze względu na niemożność w szerszych granicach opanowania czynnika produkcyjności ziemi, podstawy wytwórczości rolniczej, oraz ze względu na bezsilność człowieka wobec jej sezonowości, narzuconej porami roku.

W tych warunkach produkcyjnych dla zorientowania się w położeniu gospodarstw rolnych nie jest rzeczą wystarczającą studjowanie „Badań nad opłacalnością gospodarstw włościańskich”, prowadzonych przez Wydział Ekonomiki Drobnych

Gospodarstw Wiejskich. Nie mogą one obrazować ani mechanizmu ich działania, ani ich obecnego położenia. „Badania” wychwytyją tylko pewne momenty, możliwe do ujęcia w liczby, dając w ten sposób wskaźniki ich tendencji rozwojowych. Brak im indywidualnego opisu, wsunięte są tam gospodarstwa w jeden szablon, stwarzają mechaniczną masę, złożoną z liczb. Tymczasem dominującym czynnikiem w zdolności warsztatu rolnego do życia, w umiejętności przystosowywania go do zmienionych warunków gospodarczych, w jego prężności i zdolności przetrwania ciężkich czasów — jest osobisty, wykraczający poza sferę przeżyć gospodarczych, stosunek chłopca do ziemi. I stwierdzić można, że tylko dlatego, iż stosunek ten jest pozytywny, iż chłop niemal tylko potęgi idzie po pracę do miast i na obczyznę, by za zdobyte pieniądze, móc poprawić swe warunki siedzenia na roli — dziś mimo wykazywanych od lat przez W. E. D. G. W. strat, bynajmniej nie fikcyjnych, chłop siedzi na swej ziemi, wytęża swe siły, kombinuje jak może i — ostatecznie wytrwa. Kto wsi nie zna, kto nie orientuje się w jej psychice i sposobie myślenia, a patrzy na chłopca, jak na przedsiębiorcę-kapitalistę, tego „Pamiętniki” niezawodnie wprowadzą w tę dziedzinę, dając szereg bezpośrednio przeżywanych faktów i epizodów o charakterze niezastąpionych niczem przyczynków, o charakterze koniecznych uzupełnień liczbowych opracowań wydawnictw puławskich.

Oczywiście, że 51 chłopów-autorów, których pamiętniki zostały wydrukowane, w żadnym wypadku nie mogą tworzyć grupy reprezentatywnej dla całej masy włościańskiej. Są to zapewne ci „najlepsi”, bardziej energiczni, o szerszych podstawach oświatowych, przeważnie — jeżeli chodzi o młodszych — działacze społeczni na terenie swych gromad. Wyciągając zatem stąd wnioski, [musi się brać pod uwagę, że zapoznajemy się ze sposobem myślenia i z dążeniami grupy czołowej, przodowniczej pod względem umysłowym, co w tej fazie rozwoju kultury może być równoznaczne ze względem gospodarczym.

W „Pamiętnikach chłopów” zapoznajemy się ze stosunkami ze wszystkich dzielnic — najwięcej z województw środkowych, najmniej wschodnich. Gdy czytamy te notatki w pewnej kolejności, przesuwać się nam odmienne obrazy, tak różniące od siebie dzielnice pod względem gospodarczym. U pamiętnikarzy z zachodnich województw, w Wielkopolski, spotykamy się ze spokojnem, rzeczowem rozstrząsaniem możliwości gospodarczych w dzisiejszych kryzysowych stosunkach. Jest tam odnośnienie się do ziemi z kalkulacją, ale nie zimno. Uderza brak fantazji, wyczuwa się, iż obecnie gospodarstwa te otrzymały

silny cios, tem cięższy, że nastąpił już w ustabilizowane i zmontowane organizmy.

W pozostałych opisach widzi się płynność, jeżeli chodzi o dojrzałość gospodarczą warsztatów. Kryzys w pierwszej fazie tam nie niszczył, ale nie pozwalał na inwestycje. Uniemożliwił kapitalizację. Dopiero w drugiej fazie zaczął niszczyć już i tak ubogie w kapitały produkcyjne gospodarstwa. Dziś wieś jest w fazie dokładania do gospodarstwa, dokładania niezapłaconą własną pracą, głodem dzieci, brakiem opału, światła, soli i cukru, dziurami w dachach budynków gospodarczych, wynędznieniem i pogorszeniem się jakości inwentarza żywego. Gospodarstwa wiejskie województw środkowych, południowych i wschodnich, zrobiwszy w latach 1926 ÷ 1929 znaczny krok naprzód — dziś idą w tył, gnębione zadłużeniem, powstałym w związku z inwestycjami, dokupnem ziemi względnie scałaniem w okresie poprzednim. Dziś wieś w swej ogromnej większości nietylko zaniedbała postęp gospodarczy, ale go nawet często przeklina, bo on stał się w wielu wypadkach bezpośrednią przyczyną ich dzisiejszego, tragicznego położenia.

Znamiene jest ujmowanie zagadnień gospodarczych przez pamiętnikarzy młodych i starych. Tych ostatnich charakteryzuje nietylko brak szerszego zmysłu gospodarczego, ale również, bodajże z tego wypływająca, apatia i zdanie się na bieg losu. U młodych — przeciwnie, uzewnętrznia się świadomość, w czym tkwi zło, jest walka, jest wola zwycięstwa i pewność, że warstwa włościańska wyjdzie z kryzysu wzmocniona przystosowaniem się do warunków, przezeń wytworzonych.

Powidzieliśmy przedtem, że chłop wytrwa na swej placówce, że nie da się z niej wyrzucić przez kryzys. Trzeba pamiętać jednak, że wytrwa nie dlatego, że kryzys dotyka wieś w mniejszym stopniu niż inne działy gospodarstwa. Ostanie się on na ziemi, bo ma wolę na niej dalej pracować, bo ma jakieś może podświadome poczucie obowiązku społecznego być nadal jej gospodarzem. Chłop trwa dziś na ziemi mimo strat, jakie faktycznie w gospodarstwie ponosi, również dlatego, bo nie ma gdzie indziej możności znalezienia zarobku, znalezienia warsztatu pracy.

S. Skwarczyński

STAN AKCJI ORGANIZACJI PRZODOWNICZYCH GOSPODARSTW MNIEJSZYCH. — W zeszycie 13 1935 tyg.

„Polska Gospodarcza“ omówiliśmy cele i drogi akcji organizowania przodowniczych gospodarstw mniejszych, podkreślając podstawowe znaczenie tej metody pracy wśród tak ważnej grupy ludności, jaką stanowią na wsi samodzielni gospodarze. Skolei, opierając się na ostatnich danych, charakteryzujemy stan tych prac na całym terenie Państwa.

W województwie warszawskim akcją organizacji gospodarstw prowadzi Warszawska Izba Rolnicza w kierunku szkolenia i w kierunku normalnych prac w terenie. W celach szkolenia prowadzone są w 4 powiatach (grójecki, mińsko-mazowiecki, radzyński i płoński) t. zw. okręgi ćwiczebne organizacji gospodarstw, szkolące kandydatów (absolwentów szkół rolniczych) na przyszłych instruktorów organizacji gospodarstw. Okręgi (czynne od 1933 r.) zorganizowano w powiatach, trudnych do opanowania i posiadających znaczne ilości gospodarstw, powstałych z przebudowy ustroju rolnego. Program wykszolenia, trwającego przeciętnie 6 miesięcy, obejmuje: prace przygotowawcze, wybór gospodarstw i gospodarzy, badanie i opis gospodarstwa, planik sytuacyjny, analiza i kwalifikowanie gospodarstwa (prace organizacji właściwej), wstępne projektowanie gospodarstwa, wybór rotacji pól i układanie płodozmianów lub dowolnych systemów, szczegółowe projektowanie organizacji gospodarstwa (kierownictwo), prowadzenie gospodarstwa i układanie preliminarzy oraz doradztwo sezonowe. Stosownie do opinii Komitetu Organizacji Drobnych Gospodarstw Wiejskich — do okręgów są przyjmowani kandydaci z wykształceniem akademickim, względnie dyplomem Państwowej Wyższej Szkoły Gospodarstwa Wiejskiego w Cieszynie, zgłaszani bezpośrednio przez zainteresowane izby rolnicze i podlegający jeszcze egzaminowi wstępnemu. Z uwagi na doniosłą rolę gospodarstwa kobiecego w całokształcie drobnego warsztatu rolnego w okręgach tych szkolone są także instruktorki kół gospodyń wiejskich. W czasie najbliższym przez delegowanie do tych okręgów personelu, już pracującego w kołach gospodyń wiejskich,

postawione zostaną temu personelowi pewne zadania, związane z przepracowaniem metodyki pracy w gospodarstwie kobiecym, dotąd mało zbadanej, co da podstawę do wyłonienia szerszych wniosków dla powiązania prac w dziale organizacji gospodarstw z akcją kół gospodyń wiejskich. Dla możliwie wszechstronnego wykorzystania okręgów ćwiczebnych szkoli się w nich również praktykantów na przyszłych instruktorów przysposobienia rolniczego oraz organizuje się krótkotrwałe kursy dla instruktorów organizacji gospodarstw, już zatrudnionych w tym dziale pracy. Personel szkolony bierze również udział w pracach powiatowych towarzystw rolniczych, zapoznając się praktycznie z ich działalnością.

Pozatem — analogicznie, jak pozostałe izby — Warszawska Izba Rolnicza prowadzi normalne prace w terenie w zakresie organizacji gospodarstw w 15 powiatach przy pomocy podinspektora organizacji gospodarstw i 15 instruktorów. Personel ten pracuje w 165 wsiach, obejmując akcją indywidualną 240 gospodarstw oraz 283 gospodarstwa w zespołach.

W województwie łódzkim akcją organizacji gospodarstw prowadzi Łódzka Izba Rolnicza przy pomocy okręgowych towarzystw organizacji i kółek rolniczych i wydziałów powiatowych w 11 powiatach. W akcji zatrudnionych jest 13 instruktorów. Personel ten pracuje w 175 wsiach, obejmując akcją indywidualną 234 gospodarstwa i 469 gospodarstw w zespołach. Nadto w szeregu powiatów istnieją powiatowe sekcje organizacji gospodarstw z zakresem działania, ustalonym specjalnymi wytycznymi.

W województwie kieleckim akcją organizacji gospodarstw prowadzi Kielecka Izba Rolnicza w 17 powiatach przy współudziale okręgowych towarzystw organizacji i kółek rolniczych oraz niektórych wydziałów powiatowych. Akcją zatrudnia inspektora organizacji Izby i 21 instruktorów. Przy Izbie funkcjonuje komisja organizacji gospodarstw. W powiecie jędrzejowskim dokonywana jest obecnie próba organizacyjnego powiązania pracy personelu instruktorskiego, polegająca na tem, że w tym powiecie zostały utworzone narazie 3 rejony, obejmujące każdy po 2 gminy, w których są utrzymywani przez samorząd gminny instruktorzy, prowadzący akcję organizacji gospodarstw wyłącznie metodą zespołową; każdy z tych instruktorów obejmuje opieką agronomiczną około 5 wsi, w każdej z tych wsi znajdują się zespoły organizacji gospodarstw, składające się z przodownika i 5-6 gospodarzy. Instruktorzy gminni podlegają kierownictwu powiatowego instruktora organizacji gospodarstw, który na terenie tych wsi współdziała z instruktorką kół gospodyń wiejskich.

W województwie lubelskim akcją organizacji gospodarstw prowadzi Lubelska Izba Rolnicza, dotychczas na zasadach, przyjętych w 1933 r. od Wojewódzkiego Towarzystwa Organizacji i Kółek Rolniczych. Zasady te są następujące: akcją organizacji gospodarstw obejmuje się cały teren województwa z tem, że wszyscy powiatowi instruktorzy ogólni są organizatorami gospodarstw, poświęcając swej pracy 4 dni w miesiącu i pracując przy pomocy technicznej asystentów organizacji gospodarstw, zamieszkałych na wsi, bezpośrednio w t. zw. rejonach kultury rolnej. Gospodarstwa organizowane są skupione z reguły w rejonach, związanych z mleczarnią i kotłem kontroli mleczności, tworząc koła sąsiedzkie, których członkowie odbywają swe zebrania bezpośrednio w gospodarstwach pod przewodnictwem powiatowych komisarzy ziemskich. Od kwietnia r. b. powyższy sposób prowadzenia akcji uległ zmianie na terenie 4 powiatów, w których zostali przez Izbę zaangażowani instruktorzy, przeszkoleni w okręgach ćwiczebnych, prowadzonych przez Warszawską Izbę Rolniczą, którzy rozpoczęli prowadzenie akcji organizacji gospodarstw według „Ramowych wytycznych” Komitetu Organizacji Drobnych Gospodarstw. Ogółem w Lubelszczyźnie akcja organizacji gospodarstw jest prowadzona w 18 powiatach przez inspektora organizacji Izby, 28 instruktorów i około 40 asystentów. Personel ten organizuje 158 wsi, w których 837 gospodarstw objęto akcją indywidualną i 48 w zespołach. W powiatach z Izbą współdziałają okręgowe towarzystwa organizacji i kółek rolniczych. Przy Izbie funkcjonuje komisja organizacji gospodarstw.

W województwie białostockim akcją organizacji gospodarstw prowadzi Białostocka Izba Rolnicza w 10 powiatach, przy współudziale okręgowych towarzystw organizacji i kółek rolniczych. W pracach tych zatrudniony jest inspektor organizacji Izby oraz 10 instruktorów. Personel ten pracuje w 124 wsiach, organizując indywidualnie 127 gospodarstw i 824 w zespołach. Przy Izbie funkcjonuje podkomisja organizacji gospodarstw komisji oświatowej Izby.

W województwach: wileńskim i nowogródzkim prowadzi akcją organizacji gospodarstw Wileńska Izba Rolnicza metodą, zbliżoną do zespołowej, nazwaną tam kołami sąsiedzkiemi. Metoda ta polega na wybraniu grupy ludzi ze wsi, którym spo-

rządza się każdemu osobno t. zw. projekt reorganizacyjny, będący właściwie ustosunkowaniem obsiewów i uzupełniony wskazaniami technicznymi. Spośród tej grupy wybiera się 2÷3 przodowników, których zadaniem jest organizowanie wspólnych lustracji sąsiedzkich, w czasie których jest przeprowadzana punktacja osiągniętych wyników. Poza punktacją, dokonywaną przez gospodarzy (wewnętrzna), jeszcze oceny dokonuje instruktor i komisja. Na przodownikach spoczywa obowiązek współdziałania w przeprowadzaniu konkursów wśród ogółu gospodarzy samodzielnych we wsiach, objętych akcją. W tym ujęciu akcja organizacji gospodarstw raczej ogranicza się na tym terenie do strony technicznej gospodarowania, pomijając naogół zagadnienia o charakterze organizacyjnym. Akcją objęto w obu województwach 16 powiatów, przyczem zatrudnionych jest 2 inspektorów organizacji Izby (jeden w Wilnie i jeden w Nowogródku), oraz 16 instruktorów. Personel ten obejmuje akcją organizacji gospodarstw 465 wsi, organizując indywidualnie 209 gospodarstw i 1267 w zespołach. Z Izbą współdziałają okręgowe towarzystwa organizacji i kółek rolniczych, przy Izbie funkcjonuje komisja organizacji gospodarstw.

W województwie poleskim akcję organizacji gospodarstw prowadzi Poleska Izba Rolnicza przy współdziałaniu powiatowych związków rolniczych w 9 powiatach. W akcji zatrudniony jest inspektor organizacji oraz 13 instruktorów. Personel ten organizuje 111 wsi, w których 184 gospodarstwa indywidualnie i 67 w zespołach. Przy Izbie funkcjonuje podkomisja organizacji gospodarstw komisji oświatowej Izby.

W województwie wołyńskim akcję organizacji gospodarstw prowadzi Wołyńska Izba Rolnicza w 10 powiatach t. zw. metodą zespołową, która jest wyłączna w powiecie krzemienieckim, w innych zaś jest coraz szerzej wprowadzana obok gospodarstw indywidualnych, organizowanych według „Ramowych wytycznych”. Podstawę zespołu tworzy gospodarstwo, będące w opiece indywidualnej, którego właściciel dobiera sobie grupę, składającą się z 5 ÷ 6 gospodarzy z tejże wsi, i, stając się jej przodownikiem, przeraabia wspólnie określone zagadnienia, zmierzające do zreorganizowania gospodarstw w kierunku ich racjonalizacji. Przodownik ten jest wicepomocnikiem instruktora, starając się udzielić mu zalecenia i porady przekazać swej grupie, jak również udzielając zespołowiczom wyjaśnień i kontrolując ich pracę. Praca w zespole trwa 3 ÷ 4 lat, przyczem w pierwszym roku dokonywa się uporządkowania gospodarki polowej i podwórzowej (kompost, gnojówka i t. p.), w drugim — gospodarki hodowlanej, w trzecim — zapracowywa się zadania organizacyjne społeczne (zakładanie kółek rolniczych, spółdzielni i t. p.). Z Izbą współdziałają wydziały powiatowe, okręgowe towarzystwa organizacji i kółek rolniczych, szkoły rolnicze i ostatnio K. O. P. Akcja organizacji gospodarstw na tym terenie jest prowadzona w 10 powiatach, 137 wsiach, zatrudnia inspektora organizacji Izby oraz 36 instruktorów. Personel ten organizuje indywidualnie 453 gospodarstwa i 350 w zespołach. Przy Izbie funkcjonuje komisja organizacji gospodarstw.

W województwach: lwowskim, tarnopolskim i stanisławowskim akcję organizacji gospodarstw prowadzi Lwowska Izba Rolnicza przy współdziałaniu wydziałów powiatowych i okręgowych towarzystw rolniczych. W akcji zatrudnionych jest 2 inspektorów organizacji Izby oraz 35 instruktorów. Personel ten organizuje w 34 powiatach 233 wsi, w których 411 gospodarstw indywidualnie i 191 w zespołach. Przy Izbie funkcjonuje komisja organizacji gospodarstw.

W województwie śląskim akcję organizacji gospodarstw prowadzi Śląska Izba Rolnicza w 4 powiatach. W akcji tej jest zatrudniony inspektor organizacji Izby oraz 2 instruktorów; nadto ostatnio do współpracy w akcji przystępuje personel fachowy szkół rolniczych i towarzystw rolniczych. Ogółem organizowanych jest 22 wsi, w których 32 gospodarstwa indywidualnie i 9 zespołowo.

W województwie krakowskim akcję organizacji gospodarstw prowadzi Krakowska Izba Rolnicza w 17 powiatach, przy współdziałaniu okręgowych towarzystw rolniczych i wydziałów powiatowych. Prace te zatrudniają inspektora organizacji Izby oraz 24 instruktorów. Personel ten organizuje 124 wsi, w czem 198 gospodarstw indywidualnie i 53 w zespołach. Przy Izbie funkcjonuje podkomisja organizacji gospodarstw komisji oświatowej Izby.

W województwie poznańskim prowadzi akcję organizacji gospodarstw bezpośrednio Wielkopolska Izba Rolnicza w 18 powiatach przy pomocy 5 instruktorów z siedzibą w szkołach rolniczych. Personel ten nadzoruje inspektor organizacji Izby. Personel ten organizuje 92 wsi, a w nich 151 gospodarstw indywidualnych i 12 w zespołach. Przy Izbie funkcjonuje komisja organizacji gospodarstw.

W województwie pomorskim akcję organizacji gospodarstw prowadzi Pomorska Izba Rolnicza w 16 powiatach przy pomocy 9 instruktorów, funkcjonujących przy okręgowych radach rolniczych (z siedzibą w szkołach rolniczych) i inspektora organizacji Izby. Personel ten organizuje 115 wsi, a w nich 237 gospodarstw indywidualnie, nadto zbiorowo organizowana jest t. zw. „przykładowa wieś” — Laskowice. Przy Izbie funkcjonuje komisja organizacji gospodarstw.

Reasumując, stwierdzamy, że na 241 powiatów o charakterze rolniczym akcją organizacji gospodarstw objętych jest 197 powiatów i 2130 wsi; we wsiach tych organizowanych jest ogółem 7749 gospodarstw, w tem 3735 indywidualnie i 3997 zespołowo. W pracach tych zatrudnionych jest 16 inspektorów organizacji gospodarstw izb rolniczych oraz 323 instruktorów, w tem 183 zatrudnionych wyłącznie w organizacji gospodarstw i 140 częściowo (ogólnych). Oddziaływanie gospodarstw organizowanych na gospodarstwa okoliczne jest bardzo znaczne, niemożliwe jednak do uchwycenia w ścisłych danych liczbowych, podobnie jak i wyniki pracy społecznej gospodarzy, pozostających pod fachową opieką agronomiczną.

Inż. B. Jędrzejowski

H A N D E L

KRAJOWE RYNKI TOWAROWE

ZBOŻA I PRZETWORY

— Ruch cen zbóż w okresie 5 ÷ 18/V r. b. kształtował się następująco (w zł za 100 kg):

	5 ÷ 11/V	12 ÷ 18 V	Wzrost (+) lub spadek (-) %
Pszenica			
Warszawa	17 00	17 66	+ 3 8
Poznań	16 00½	16 12½	+ 0 7
Lwów	19 00	18 04	- 5 1
Średnia	17 33	17 27	- 0 4
Żyto			
Warszawa	14 38	14 75	+ 2 5
Poznań	14 63	14 63	—
Lwów	15 79	14 12½	- 10 6
Średnia	14 93	14 50	- 2 9
Owies			
Warszawa	15 25	16 51½	+ 8 2
Poznań	14 87½	15 30	+ 2 8
Lwów	17 44	17 42	- 0 2
Średnia	15 85	16 41	+ 3 5

Jęczmień browarowy

Warszawa	17 75	17 25	- 2 9
Poznań	19 75	19 75	—
Lwów	—	—	—
Średnia	18 75	18 50	- 1 4

Jęczmień zwykły

Warszawa	15 75	15 75	—
Poznań	16 46	16 56	+ 0 6
Lwów	13 89	14 54	+ 4 6
Średnia	15 37	15 62	+ 1 7

— Okres sprawozdawczy (od 13 do 18 maja) cechowała mocna tendencja i ograniczona podaż. Przymrozki i opady śnieżne, jakie nawiedziły Polskę w pierwszych dniach maja, wywrą niewątpliwie ujemny wpływ na obecny stan zasiewów i — w konsekwencji — spowodują dużo mniejszy niż w roku ubiegłym urodzaj. Z drugiej strony wyczerpywanie się zapasów, które mają się już wyraźnie ku końcowi — powoduje mniejszą podaż i łącznie z pesymistycznymi ocenami przyszłych zbiorów przyczynia się do zwyżki kursów. Mocne usposobienie znalazło przedewszystkiem wyraz na giełdzie warszawskiej w formie zwyżki cen kilku zbóż i przetworów, a następnie na giełdach prowincjonalnych, które reagują z pewnym opóźnieniem. Do-

datnie salda (w zł na 100 kg) na giełdzie stołecznej wykazują: pszenica jednolita 742 g/l 0'50, — zbierana 731 g/l 1'00, żyto I i II stand. po 0'50, owies I stand. 1'00, — II i III stand. po 1'25, wszystkie gatunki maki żytniej po 0'50, wszystkie gatunki otrąb pszennych po 0'25 i otręby żytnie 0'50; ze zwykłego ruchu cen wyłamał się jedynie jęczmień browarowy 689 g/l, który okres sprawozdawczy zamknął stratą zł 0'50. Natomiast na giełdzie poznańskiej zwykływały jedynie: owies (o zł 0'75 na 100 kg) oraz otręby żytnie (o zł 0'25 na 100 kg).

Ogólny obrót na giełdzie warszawskiej w okresie sprawozdawczym wyniósł 7 470 t, w tem 2 254 t żyta (dla okresu ubiegłego odpowiednio liczby wynosiły: 13 523 i 6 255).

Warszawa. — Ceny hurtowe według ceduły urzędowej (ostatnie notowania w tygodniu) — w zł za 100 kg parytet wagon Warszawa ładunek wagon (w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy, o ile różnią się od obecnych): pszenica jara czerwona szklista 775 g/l 17'50 ÷ 18'00, — jednolita 742 g/l 18'00 ÷ 18'50 (17'50 ÷ 18'00), — zbierana 731 g/l 17'00 ÷ 17'50 (16'00 ÷ 16'50), żyto I standart 14'75 ÷ 15'00 (14'25 ÷ 14'50), — II standart 14'50 ÷ 14'75 (14'00 ÷ 14'25), jęczmień browarowy 689 g/l 17'00 ÷ 17'50 (17'50 ÷ 18'00), — o wadze 678/673 g/l 16'00 ÷ 16'50, — o wadze 649 g/l 15'50 ÷ 16'00, — o wadze 620'5 g/l 15'00 ÷ 15'50, owies I stand. (niezadyszczony) 17'00 ÷ 17'25 (16'00 ÷ 16'25), — II stand. (lekko zadyszczony) 16'75 ÷ 17'25 (15'50 ÷ 16'00), — III stand. (zadyszczony) 16'25 ÷ 16'75 (15'00 ÷ 15'50), mąka pszenna I B 0 ÷ 45% 30'00 ÷ 33'00, — I C 0 ÷ 55% 28'00 ÷ 30'00, — I D 0 ÷ 60% 26'00 ÷ 28'00, — I E 0 ÷ 65% 24'00 ÷ 26'00, — II B 20 ÷ 65% 22'00 ÷ 24'00, — II D 45 ÷ 55% 21'00 ÷ 22'00, — II F 55 ÷ 65% 20'00 ÷ 21'00, — II G 60 ÷ 65% 19'00 ÷ 20'00, — III A 65 ÷ 70% 14'00 ÷ 15'00, mąka żytnia I gat. 0 ÷ 55% 23'50 ÷ 25'00 (23'00 ÷ 24'50), — I gat. 0 ÷ 65% 22'50 ÷ 23'50 (22'00 ÷ 23'00), — II gat. 16'50 ÷ 17'50 (16'00 ÷ 17'00), — razowa 17'50 ÷ 18'50 (17'00 ÷ 18'00), — „poślednia” 13'50 ÷ 14'50, otręby pszenne grube z przemiału standartowego 11'75 ÷ 12'25 (11'50 ÷ 12'00), — średnie z przemiału standartowego 11'25 ÷ 11'75 (11'00 ÷ 11'50), — miłkie z przemiału standartowego 11'25 ÷ 11'75 (11'00 ÷ 11'50), otręby żytnie z przemiału standartowego 10'50 ÷ 11'00 (10'00 ÷ 10'25).

Poznań. — Ceny hurtowe według ceduły urzędowej (ostatnie notowania w tygodniu) — w zł za 100 kg parytet Poznań dostawa bieżąca (w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy, o ile różnią się od obecnych): pszenica 16'00 ÷ 16'25, żyto 14'50 ÷ 14'75, jęczmień 710 ÷ 725 g 16'75 ÷ 17'25, — 680 ÷ 690 g 15'75 ÷ 16'50, — browarowy 19'50 ÷ 20'00, owies 15'25 ÷ 15'75 (14'50 ÷ 15'00), owies do siewu 15'00 ÷ 15'50, mąka wraz z workiem: pszena I gat. A 20% 28'00 ÷ 30'00, — I gat. B 45% 27'00 ÷ 27'50, — I gat. C 55% 26'00 ÷ 26'50, — I gat. D 60% 25'00 ÷ 25'50, — I gat. E 65% 24'00 ÷ 24'50, — II gat. A 20 ÷ 55% 23'00 ÷ 23'50, — II gat. B 20 ÷ 65% 22'50 ÷ 23'00, — II gat. D 45 ÷ 65% 19'50 ÷ 20'00, — II gat. F 55 ÷ 65% 16'75 ÷ 17'25, — III gat. A 65 ÷ 70% 15'75 ÷ 16'25, — III gat. B 70 ÷ 75% 13'25 ÷ 13'75, mąka żytnia I gat. 0 ÷ 55% 21'75 ÷ 22'75, — I gat. 0 ÷ 65% 20'75 ÷ 21'75, — II gat. 55 ÷ 70% 15'25 ÷ 16'25, — „poślednia” ponad 70% 12'00 ÷ 13'00, — razowa 0 ÷ 95% 17'25 ÷ 18'25, otręby pszenne średnie z przemiału standartowego 10'75 ÷ 11'25, — grube z przemiału standartowego 11'50 ÷ 12'00, otręby żytnie z przemiału standartowego 11'50 ÷ 12'00 (11'25 ÷ 11'75), otręby jęczmienne 10'25 ÷ 11'50

RYNEK AKCYJNY

za okres od 13 do 18 maja 1935 r.

Martwota, ujawniająca się od pewnego czasu na rynku akcyjnym, w okresie sprawozdawczym doznała jeszcze dalszego pogłębienia w rezultacie ogłoszenia żaloby narodowej i wskutek

tego funkcjonowania giełd pieniężnych przez zaledwie 3 dni w tygodniu. W rezultacie — przy słabej tendencji — na giełdzie warszawskiej interesowano się zaledwie 3 akcjami: Banku Polskiego, który — po lekkiej poprawie w pierwszym dniu okresu — zamknął okres saldem ujemnem, mniejszem niż w zeszłym okresie (zł 0'25 wobec zł 1'15), Haberbuscha — które spadły bardzo poważnie, bo o zł 2'50, i Starachowice; te ostatnie przez połączenie 2 akcji 50 złotych w jedną 100-złotową z dniem 15/V tylko są notowane na cedule.

Poniższe zestawienie ilustruje obrót akcjami na giełdzie warszawskiej w kwietniu i marcu r. b.:

	M a r z e c		K w i e c i e ń	
	ilość transakcji	na kwotę (tys. zł)	ilość transakcji	na kwotę (tys. zł)
Przemysł metalowy . . .	366	441	191	205
„ maszynowy i elektrotechniczny	180	216	81	85
Górnictwo	42	49	21	15
Przemysł spożywczy . . .	79	141	66	89
„ chemiczny	—	—	—	—
„ mineralny	—	—	—	—
Banki	363	758	257	545
w tem:				
Bank Polski	361	757	256	545
Inne przemysły	3	1	—	—
Ogółem:	1 033	1 606	616	939

W kwietniu nastąpiła więc w stosunku do marca redukcja o ok. 40% zarówno ogólnej ilości transakcji, jak i ogólnej kwoty zawartych transakcji. Znacznie poważniejszy spadek od przeciętnego wykazują grupy: przemysłu metalowego, maszynowego i elektrotechnicznego oraz górnicza; natomiast mniej — gdyż tylko o niecałe 28% — zmalały obroty w grupie bankowej, w której zresztą niemal 100% interesów przypada w obu miesiącach na akcje Banku Polskiego.

Na giełdach prowincjonalnych zastój w obrotach panował w dalszym ciągu; akcje Banku Polskiego zwykływały mocniej (o zł 1'00) na giełdzie poznańskiej.

GIEŁDA WARSZAWSKA

	Wartość nominalna (w waluta)	Kurs najwyższy	Kurs najniższy	Ostatni kurs w tygodniu
		w zł za akcję		
Bank Polski	zł 100	88'00	87'50	87'50
Starachowice	zł 100	31'50	31'50	31'50
Haberbusch i Schiele	zł 100			42'50 40'50

GIEŁDA KRAKOWSKA

Akcje — w zł : Zieleniewski 12'00.

GIEŁDA LWOWSKA

Akcje w okresie sprawozdawczym nie były notowane.

GIEŁDA POZNAŃSKA

Akcje — w zł (maksimum i minimum; w nawiasach — notowania z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy): Bank Polski 87'50 — 87'00 (86'50 — 86'00).

CLA ORAZ REGLAMENTACJA

WYJAŚNIENIA DO TARYFY CELNEJ PRZYWOZOWEJ. — Min. Skarbu okólnikiem z dn. 16/V 1935 r. L. D. IV 15 595/2/35 wyjaśniło, że płyty o grubości powyżej 1 mm z rozdrobnionej i uspojonej kory drzewa korkowego, podklejone tkaniną bawełnianą, należy clić według poz. 717 p. 2 taryfy celnej jako płyty korkowe z dodatkiem innych materiałów w tym wypadku, gdy waga płyty korkowej jest większa niż waga tkaniny bawełnianej; natomiast według pozycji, przewidującej odnośną tkaninę bawełnianą — o ile waga tkaniny przewyższa wagę płyty korkowej.

Jednocześnie okólnikiem z dn. 16/V 1935 r. L. D. IV 8 042/2/35 Min. Skarbu wyjaśniło, że środek do plombowania zębów w postaci białego, względnie kremowego proszku, znany w handlu pod nazwą „cementu dentystrycznego”, należy clić według pozycji 490 p. 1 taryfy celnej, jako produkt chemiczny, nieorganiczny, osobno niewymieniony. Środek ten należy clić według wskazanego sposobu również i wtedy, gdy przysyłany on jest w oryginalnych opakowaniach, zawierających oprócz proszku, butelczkę z gęstym, bezbarwnym płynem (kwasem fosforowym) oraz pipetę.

KOMUNIKACJA I TRANSPORT

ZMIANY W TARYFACH TOWAROWYCH P. K. P. — W Nr. Nr. 20 ÷ 23 „Dz. Tar. i Zarządzeń Kol.” ogłoszono szereg zmian w taryfach towarowych P. K. P.

Między innymi na omówienie zasługuje sprawa uregulowania taryf na przewóz drzewa i wyrobów z drzewa egzotycznego w celu poparcia obrotu uszlachetniającego, polegającego na przeróbce zagranicznego surowca drzewnego i wywozie zagranicę wyrobów gotowych. Należało jednak zwrócić uwagę, by importowane drzewo egzotyczne nie stwarzało konkurencji krajowej produkcji drzewa. Opierając się na powyższych założeniach, wymieniono w poz. 915 klasyfikacji towarów następujące gatunki drzew, nierosnących w umiarkowanej strefie klimatycznej: mahoń afrykański (limba, sapelli), mahoń indyjski (canarium schweinfurthii), seraja czerwona i biała, jawor atłasowy i biały, srebrny i czerwony (sicamore), orzech australijski, orzech kaukaski (skrzydłorzech), orzech turecki (olszyna drewnista), orzech nigeryjski oraz ceiba pentandra i teak, obniżając opłaty przewozowe dla tych gatunków do poziomu klasy 8. Równocześnie w pozycji 923 k. t. dodano podpozycję *d*, zawierającą wyroby z wymienionych wyżej gatunków drzew egzotycznych, z opłatą klasy wagonowej 7. Dla eksportu wyrobów z tych drzew przez granice lądowe oraz przez porty przyznano opłaty, obowiązujące dotychczas dla wyrobów z drzewa okume (tar. wyj. *D2* p. 34 i *PDI* p. 29). Omawiane gatunki drzew ze względu na swe właściwości nie mogą być zastąpione przez odpowiednie gatunki krajowe i tem samym nie stanowią dla nich konkurencji.

Odwrotnie przedstawia się sytuacja z drzewem okume, które może być zastąpione przez krajową olchę. Drzewo to przeniesiono z poz. 915 k. t., na podstawie której korzystano z opłat klasy 8, do poz. 914 k. t., przez co opłaty zostały podwyższone do poziomu klasy 5. Dla wyrobów z drzewa okume podwyższono opłaty przewozowe o 30%. Zmiany wejdą w życie z dniem 1/VI r. b.

Z innych zmian na podkreślenie zasługują następujące:

Do taryfy wyjątkowej *M6* w punkcie *B* dla przewozu tomasyny w komunikacji wewnętrznej oraz przy imporcie włączono nowy nawóz sztuczny o nazwie „mieszanka azotowo-fosforowa (adco)” z poz. 650 k. t. Nawóz ten, wprowadzony niedawno na rynek, jest surogatem obornika. Przez ustalenie stosunkowo niskiej taryfy kolej poparła wytwórczość i przewóz tego nawozu, który będzie uzupełniał niedostateczne ilości obornika w gospodarstwach rolnych.

Dla ułatwienia eksportu soli przez oba porty polskie zmieniono opłaty i warunki stosowania odnośnej taryfy wyjątkowej (poz. *f3* aneksu). Taryfa ta obowiązywała dotychczas od stacji Wapno do wszystkich stacji portowych, przyczem stawka *g* 64 od 100 kg stosowana była w drodze zwrotu po udowodnieniu wywozu 12 500 t soli kuchennej, przemysłowej i bydlęcej w okresie roku i z warunkiem nadawania soli w składach pociągowych, najmniej 300 t jednorazowo. Zmiana polega na

tem, iż obszar ważności omawianej taryfy rozszerzono na stację nadawczą Inowrocław, a pozatem wprowadzono specjalne stawki dla zniżonego kontyngentu 6 tys. t rocznie, jak również dla przewozu w pojedynczych wagonach.

Uzupełniono nomenklaturę i klasyfikację towarów przez wprowadzenie nowego materiału drogowego o nazwie „płyty kamienno-betonowe drogowe o grubości 12 cm i więcej”, z opłatą klasy wagonowej 16 i drobnicowej III zgodnie z wartością towaru. Materiał ten otrzymywany jest z kamienia rozdrobnionego (tłuczni), spojonego cementem. Przy przewozach z przeznaczeniem do budowy dróg publicznych przez organa państwowe i instytucje samorządowe będzie korzystał on z odpowiednich ulg taryfowych narówni z innymi materiałami drogowymi.

Pozatem włączono do nomenklatury „wyroby z blachy cynkowej” poz. 1238 k. t. z opłatami klasy wagonowej 4 i drobnicowej I.

W taryfie wyjątkowej *R1* skreślono szereg relacji. Taryfa ta posiada, jak wiadomo, charakter akwizycyjny. Na powstanie jej, jak również na skreślanie lub też włączanie pewnych relacji, nie wywierały wpływu względy natury gospodarczej, a tylko interes kolei.

Obniżono taryfę dla przewozu węgla brunatnego oraz brykietów od stacji Glińsko i Żółkiew, w obrębie których znajdują się jego pokłady i kopalnie, do Lwowa, jako największego rynku zbytu, wchodzącego tu pod uwagę, do poziomu taryfy na drewno opałowe (poz. aneksu *e5h*).

Obniżono taryfę na przewóz parników w przesyłkach drobniczych z klasy drobnicowej I do II. Zniżka wynosi 17 ÷ 30% i ma na celu ułatwienie rolnikom zaopatrywania się w parniki, a równocześnie poparcie krajowej wytwórczości tych maszyn. Należy nadmienić, iż większość przewozów maszyn rolniczych odbywa się w przesyłkach drobnicowych.

Wprowadzono taryfę wyjątkową (poz. *h5b* aneksu) dla wywozu szlaki z poz. 243 *a, b* klasyfikacji towarów od stacji Strzybnica przez porty polskie Gdynię i Gdańsk ze stawką stacijną *g* 150 od 100 kg; zniżka wynosi ok. 35%. Celem jej było ułatwienie zbytu nagromadzonych zapasów szlaki, leżących bezużytecznie w obrębie stacji Strzybnica.

Do pozycji aneksu *e5*, obowiązującej na przewóz węgla kamiennego na ziemię wschodnie, włączono także miążwę węglową, t. j. odpadki przy wydobyciu węgla, otrzymane po odsortowaniu węgla gatunkowego z poz. 250 k. t.

Pozatem, w związku z dewaluacją guldena gdańskiego, przeprowadzono w taryfie osobowej i towarowej, które obowiązują również na terenie W. M. Gdańska, odpowiednie zmiany opłat, wyrażonych w walucie gdańskiej, w ten sposób, by opłaty te nie były niższe od odpowiednich opłat w walucie polskiej.

S. P.

ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE

PRACA PORTU GDYŃSKIEGO W KWIETNIU 1935 R. — Wyniki pracy portu w Gdyni w kwietniu są o przeszło 80 tys. t niższe od osiągniętego w marcu rekordu i, wyrażając się ogólną liczbą obrotu 631 557 t (w marcu 714 483 t), utrzymują się jednak na zupełnie dobrym poziomie. Należy stwierdzić, że przytoczone liczby pozwalają zaliczyć miesiąc sprawozdawczy do pomyślnych dla Gdyni, zwłaszcza po uwzględnieniu, że kwiecień nie należy jeszcze do miesięcy największego napięcia pracy naszego portu. Obrót w Gdyni w kwietniu r. ub. osiągnął np. liczbę niemal analogiczną — 622 102 t.

Ruch statków w kwietniu r. b. w porównaniu z marcem również nieco osłabł; przyszło, mianowicie, 385 statków o ogólnej pojemności 365 984 nrt (w marcu 421 statków — 412 286 nrt); wyszło statków 381 (w marcu 402) o pojemności 359 473 nrt (393 645). Średni tonnaż statku, zawijającego do Gdyni w kwietniu, nieco zmalał, wynosząc 950,6 nrt (w marcu 979,2). Wzrosła natomiast dość znacznie średnia ilość statków, przebywających jednocześnie w porcie — 68 (w marcu 58). Średni postój statków nie uległ niemal żadnym zmianom; w kwietniu trwał 53 godz. — w marcu 54,2. Kolejność bander ukształtowała się następująco: Szwecja, Polska, Anglja, Norwegja, Niemcy, Włochy, Danja,

Stany Zjedn. Widzimy tu zatem dość duże zmiany, z których na główną uwagę zasługuje wysunięcie się bandery polskiej na drugie miejsce, po szwedzkiej, która stale od szeregu lat utrzymuje się na pierwszym.

Z podanej powyżej ogólnej liczby miesięcznego obrotu towarowego — 592 571 t przypada na obrót zamorski, 2 632 t — na obrót przybrzeżny i 36 354 t na obrót drogą wodną z wnętrzem kraju. W obrocie zamorskim po stronie przywozu figuruje liczba 100 398 t (w marcu 138 589 t), po stronie zaś wywozu — 492 173 t (w marcu 566 095 t). Na liczby te w miesiącu sprawozdawczym składają się następujące pozycje (w tonnach):

Przywóz		Wywóz	
Ryż	9 970	Zboże	7 050
Owoce świeże	2 439	Ryż	—
„ suszone	288	Owoce świeże	1 327
Orzechy i migdały	19	Mąka ryżowa i pa-	
Korzenie	68	stewna	552
Kawa, kakao i her-		Cukier	5 391
bata	1 147	Napoje alkoholowe	
Tytoń	298	i spiryt	85

Napoje alkoholowe	90	Sól	33
Śledzie	501	Bekony	1 555
Fosforyty	4 310	Szynki i inne pekl.	323
Zużle Thomasa	1 400	Płactwo bite	45
Tłuszcze zwierz. sur.	792	Masło	2
Skóry	3 035	Jaja	1 436
Nasiona oleiste różne	4 459	Słód	3 009
Oleje	104	Makuchy	1 613
Żywica	663	Cement	1 634
Kauczuk	347	Drzewo tarte	12 722
Wyroby gumowe	42	Bale i słupy	2 957
Tłuszcze i oleje roślin.	298	Wyroby z drzewa	274
Asfalt	2	Dykty i fornieri	1 075
Garbniki	187	Mebłe gięte	393
Farby	48	Klepki	89
Rudy żelazne i wypo-		Wyroby koszykarskie	15
ki pirytów	13 393	Węgiel eksportowy	388 458
Złom	33 190	" bunkrowy	26 503
Miedź	1 053	Koks	18 432
Cyna	43	Mączka kostna	—
Cynk	32	Nawozy azotowe	—
Metale różne	303	Sól potasowa	1 032
Piryty	2 001	Soda	519
Wyroby metal. i żel.	480	Salmiak	—
Maszyny, aparaty		Karbid	265
i części	224	Biel cynkowa	139
Samoch. i motocykle	109	Szynki kolejowe	2 251
Szmaty	880	Metale różne	827
Celuloza	319	Rury żeliwne i żelazn.	628
Papa, tektura, papier	2 276	Wyroby żelazn. i met.	3 584
Bawełna i odpadki	8 156	Żelazo surowe i handl.	2 037
Juta	1 110	Materiały nawierzchn.	
Len, konopie, sisal	131	kol.	937
Wełna i odpadki	2 405	Cynk	946
Różne	3 786	Blacha cynkowa	526
		Celuloza	588
		Papa, tektura, papier	1 382
		Bawełna i odpadki	108
		Materiały i wyr. włók.	487
		Różne	2 946
		Razem:	492 173

Razem: 100 398

Spadek ogólnych liczb przywozu, poza paroma pozycjami ma charakter wybitnie sezonowy; dotyczy to w pierwszym rzędzie świeżych owoców, których w kwietniu przywieziono zaledwie 2 439 t (wobec 10 943 t w marcu). Bardzo poważnie zmalały również pozycje importowanych nawozów sztucznych lub surowców do ich fabrykacji, jak: fosforytów (4 310 t wobec 16 158 t w marcu), żużli Thomasa (1 400 t wobec 13 135 t w marcu), i pirytów (2 001 t wobec 6 275 t). Z innych artykułów spadek liczb wykazują: ryż surowy (9 970 t wobec 12 969 t w marcu), kawa, kakao i herbata (1 147 t wobec 1 980 t), śledzie (501 t wobec 2 622 t), złom (33 190 t wobec 39 478 t) i garbniki (187 t wobec 1 397 t), natomiast szereg innych ważniejszych pozycji przywozu wykazuje wzrost w kwietniu, w niektórych wypadkach bardzo poważny. Do tej ostatniej grupy zaliczyć można: skóry (3 035 t w kwietniu wobec 2 805 t w marcu), nasiona oleiste (4 459 t wobec 3 551 t), rudy różne (13 393 t wobec 4 585 t), miedź (1 053 t wobec 621 t), papier, tekturę i papę (2 276 t wobec 2 064 t), bawełnę (8 156 t wobec 6 427 t), jutę (1 110 t wobec 847 t), wełnę (2 405 t wobec 1 779 t) i zbiorową pozycję różnych artykułów (3 786 t wobec 1 490 t).

W wywozie zwraca uwagę przede wszystkim duży spadek pozycji węgla eksportowego, który w marcu osiągnął wyjątkowo wysoki poziom (w kwietniu — 388 458 t, w marcu — 465 431). Wywóz węgla bunkrowego utrzymał się na niezmiennym poziomie (26 503 t w kwietniu, wobec 26 555 t w marcu). Wywóz koksu w miesiącu sprawozdawczym wzrósł do 18 432 t (w marcu 12 390 t). Na uwagę zasługują również duża pozycja wywiezionego przez Gdynię w kwietniu zboża — 7 050 t, którego w marcu wcale nie wywożono, od początku zaś roku — 15 230 t. Wzrósł nieco reeksport świeżych owoców (1 327 t wobec 963 t w marcu), następnie — jaj (1 436 t wobec 694 t), słodu (3 009 t wobec 2 075 t), makuchów (1 613 t wobec 533 t), cementu (1 634 t wobec 300 t), w dużym stopniu — drzewa tartego (12 722 t wobec 5 890 t), słupów (2 957 t wobec 1 261 t) i wyrobów metalowych (3 584 t wobec 2 723 t). Na poziomie poprzedniego miesiąca utrzymały się w kwietniu: bekony (1 555 t wobec 1 479 t) oraz papier, tektura i papa (1 382 t wobec 1 308 t). Zmalały natomiast pozycje: cukru (5 391 t wobec 15 131 t), dykt i fornierów (1 075 t wobec 1 271 t), soli potasowej (1 032 t wobec 1 835 t), szyn kolejowych (2 251 t wobec 5 913 t), żelaza surowego i handlowego (2 037 t wobec 6 960 t), cynku (946 t wobec

1 423 t) i zbiorowa pozycja różnych artykułów (2 946 t wobec 4 613 t). Zupełnie brak w zestawieniu kwietniowym nawozów azotowych, których w marcu wywieziono 1 929 t.

Obrót przybrzeżny był w miesiącu sprawozdawczym bardzo niski, mimo niewielkiego wzrostu w porównaniu z marcem (2 632 t wobec 2 177 t). Na uwagę zasługują tu 2 pozycje: w przywozie ryb z własnych połowów — 548 t (w marcu 1 030 t) i w wywozie ryżu łuszczonego — 1 376 t (w marcu 227 t). Reszta pozycji wyraża się bardzo niewielkimi liczbami, przeważnie poniżej 100 t.

Obrót drogą wodną z wnętrzem kraju wykazuje w kwietniu blisko 5-krotny wzrost w porównaniu z marcem (36 354 t wobec 7 622 t). Jest to zjawisko sezonowe, związane ze znacznym ożywieniem w żegludzie rzecznej. Po stronie przywozu figuruje liczba 28 418 t (w marcu 6 359 t — wyłącznie cukru). W kwietniu przywieziono tą drogą: cukru 26 803 t, maki 418 t, sody 608, wyrobów metalowych 276 i szereg innych artykułów w drobnych ilościach. Znaczenie wzrósł też wywóz (7 936 t w kwietniu wobec 1 263 t w marcu). Z ważniejszych pozycji wskazać należy: ryż łuszczonego — 2 500 t (w marcu 16 t), owoce — 1 233 t (64 t), kawa, kakao i herbata — 546 t (66 t), żywica — 269 t (134 t), tłuszcze zwierzęce surowe — 703 t (347 t), tłuszcze roślinne — 523 t (14 t), skóry — 523 t (269 t), wełna — 288 t (w marcu nie wywożono), miedź 349 t (10 t) i różne — 370 t (34 t).

Ruch pasażerski ożywił się w kwietniu znacznie: przyjechało 728 osób (w marcu 176), wyjechało — 980 (w marcu 297). Ożywienie to pozostaje w ścisłej łączności z pierwszą w tym roku wycieczką s/s „Kościszko” na morze Śródziemne.

O.

RUCH W PORCIE GOAŃSKIM W KWIETNIU 1935 R.

Ruch okrętowy w porcie gdańskim w kwietniu r. b. zmniejszył się w porównaniu z marcem, jak również i w stosunku do analogicznego miesiąca r. ub.; w pierwszym wypadku pojemność okrętów, które do Gdańska zawinęły i port ten opuściły, zmniejszyła się o 9·7%, w drugim — o 12·4%. Weszły do portu gdańskiego w kwietniu 332 okręty o pojemności 208 237 nrt, wyszły 353 okręty o pojemności 222 367 nrt. Pojemność okrętów przy wejściu i wyjściu w okresie pierwszych 4 miesięcy r. b. wyniosła 1 749 466 nrt — wobec 1 967 143 nrt w tym samym okresie r. ub., czyli że ruch okrętowy zmniejszył się o 11·1%.

Narodowość statków, które odwiedziły w marcu port gdański, była następująca:

	Przybyło:		Odeszło:	
	statków	nrt	statków	nrt
Polska	19	14 655	23	20 099
Gdańsk	1	221	3	1 333
Niemcy	126	55 261	134	58 279
Finlandja	7	10 874	8	13 148
Estonja	5	2 211	6	1 698
Łotwa	1	1 265	1	1 265
Szwecja	65	31 376	68	31 679
Norwegja	20	19 089	21	18 971
Dania	54	30 474	57	34 028
Anglja	13	17 502	13	18 054
Holandja	10	3 576	9	4 813
Francja	6	6 937	5	5 933
Włochy	2	7 498	1	2 587
Grecja	2	5 010	3	8 192
Rumunja	1	2 288	1	2 288
Razem:	332	208 237	353	222 367

Na 15 bander, reprezentowanych w kwietniu w gdańskim ruchu portowym, bandera polska zajmuje szóste miejsce za Niemcami, Danją, Szwecją, Norwegią i Anglią, wyprzedzając Finlandję, Grecję, Francję i inne.

Obrót towarowy wyniósł w miesiącu sprawozdawczym 358 222 t w porównaniu z 327 016 t w marcu r. b. i 538 976 t w kwietniu 1934 r. Import, który wyniósł 34 505 t, zmniejszył się w porównaniu z marcem r. b. o 5·1%, natomiast w porównaniu z analogicznym miesiącem r. ub. wzrósł nieznacznie, a mianowicie o 1·7%. Eksport (323 717 t) zwiększył się w stosunku do miesiąca poprzedniego o 10·5%, w stosunku zaś do kwietnia r. ub. zmniejszył się o 36%.

Ruch towarowy rozwijał się następująco (w tonnach):

Grupa towarowa	Przywóz	Wywóz
Produkty pochodzenia roślinnego	4 129	74 468
Produkty pochodzenia zwierzęcego	862	277
Produkty pochodzenia mineralnego	16 121	163 514

Tłuszcze, oleje i t. d.	1 150	—
Artykuły spożywcze, tytoń	1 677	1 091
Chemikalja	5 102	17 927
Skóry i wyroby	42	126
Surowce włókiennicze	415	110
Kauczuk i wyroby	200	3
Drzewo i wyroby	263	62 106
Papier i wyroby	1 840	480
Materiały budowlane	61	57
Metale i wyroby	2 404	3 463
Maszyny i aparaty	157	93
Pozostałe towary	82	2
Razem :	34 505	323 717

W imporcie pierwsze miejsce zajmują produkty pochodzenia mineralnego, których przywóz zmniejszył się w porównaniu z marcem o 32,9%. Import chemikalij, który w poprzednim miesiącu uległ gwałtownemu zmniejszeniu, wzrósł w miesiącu sprawozdawczym o 89%. Trzecie miejsce w przywozie zajmują produkty pochodzenia roślinnego z liczbą o 13,6% większą aniżeli w marcu. Zwiększył się również (o 16,1%) przywóz metali i wyrobów metalowych, a także dalszych grup, a mianowicie: papieru i wyrobów o 41%, artykułów spożywczych o 85,5%, tłuszczu i olei o 20,9%. Zmniejszył się natomiast przeszło 3-krotnie import produktów pochodzenia zwierzęcego. Inne artykuły utrzymują się mniej więcej na poziomie poprzedniego miesiąca.

W eksporcie na pierwszym miejscu stoją produkty pochodzenia mineralnego z liczbą prawie identyczną, jak w poprzednim miesiącu. Eksport drzewa wzrósł w stosunku do marca o 23,1%. Zwiększył się (o 15%) również wywóz produktów pochodzenia roślinnego i o 56% wywóz chemikalij. Zmniejszył się prawie 2-krotnie eksport metali i wyrobów. Inne artykuły nie wykazują specjalnych zmian.

A. R.

RYNEK FRACHTOWY. — Na rynku La Platy panowało w tygodniu sprawozdawczym duże ożywienie. Zakontraktowano

ogółem 51 statków o łącznym tonnażu 343 830 t do ładunku głównie w czerwcu przy zachowaniu ustalonych stawek minimalnych. Poza tem poszukiwany był tonaż pod ładunki do Stanów Zjedn. po stawce sh 18/6 z portów górnego biegu rzeki, sh 17/3 ÷ 17/9 z Buenos Aires lub Bahía Blanca oraz po sh 21/- z portów górnego biegu rzeki do Japonii.

Na rynkach północno-amerykańskich i kanadyjskich zapotrzebowanie tonnażu było minimalne, przyczem stawki miały tendencję zniżkową wobec nadmiernej podaży wolnego tonnażu. W wywozie cukru stawki zniżkowały o 6 d na tonnie i wynosiły sh 13/- z Kuby a 12/6 z S. Domingo do portów Anglii i kontynentu. Również w wywozie złomu ruch był bardzo ograniczony.

Sytuacja na rynkach wschodnich i Dalekiego Wschodu była w dalszym ciągu bardzo niekorzystna dla armatorów. W wywozie ryżu i soi panował zastój, natomiast zawarto szereg kontraktów na wywóz antracytu z Port Redon do St. Lawrence po sh 16/3, do portów francuskich po sh 17/- ÷ 17/6 oraz do zachodnich portów Włoch po sh 14/9. W wywozie zboża z Australii kontraktowano tonaż głównie do portów Dalekiego Wschodu po ustalonych stawkach minimalnych.

W portach czarnomorskich Z. S. R. R. ruch był bardzo słaby i dotyczył ładunków drobnicy na Daleki Wschód, żelaza lanego do Japonii po sh 19/4½ na maj oraz rudy do portów kontynentu po sh 9/-.

Na rynku dunajskim notowano kilka kontraktów na ładunki zboża do Anglii po stawce sh 14/6 przy ładunku natychmiastowym.

WIZYTA PREZESA IZBY HANDLOWEJ POLSKO-AUSTRALIJSKIEJ. — W dn. 20/V przybył do Gdyni Prezes Izby Polsko-Australijskiej w Sydney P. Albert Dalwood, któremu towarzyszy Konsul Generalny R. P. w Sydney, P. Noskowski. Goście zwiedzili port i jego urządzenie oraz złożyli wizytę Dyrektorowi Urzędu Morskiego.

Z Gdyni P. Dalwood udaje się w głąb kraju z zamiarem dokładnego zwiedzenia całej Polski.

KRONIKA TYGODNIOWA

PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ

ROZPORZĄDZENIA MINISTRÓW:

Przymusowa organizacja obrotu zagranicznego olejem skalnym i produktami naftowymi — rozporz. Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 5/V 1935 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 36/1935, poz. 258).

Plan umorzenia obligacyj I serji 5%-owej państwowej renty ziemskiej — rozporz. Ministra Skarbu z dn. 8/V 1935 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 37/1935, poz. 261).

Skład i regulamin Stałej Komisji Doradczej do Spraw Ochrony przed Pożarami i Innemi Klęskami — rozp. Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 9/V 1935 r., wydane w poroz. z Ministrami: Spraw Wojskowych, Skarbu, Komunikacji oraz Przemysłu i Handlu („Dz. Ust. R. P.” Nr. 37/1935, poz. 262).

OŚWIADCZENIE RZĄDOWE:

Nowy tekst załącznika I do konwencji międzynarodowej o przewozie towarów kolejami żelaznymi — oświadcz. z dn. 26/IV 1935 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 35/1935, poz. 151).

TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓŁKACH AKCYJNYCH

29 maja:

- „Związkowa Centrala Maszyn”, S. A. — o g. 11 w lok. S-ki w Poznaniu, Fr. Ratajczaka 16.
- „Oberschlesische Discontobank”, S. A. — o g. 11 w lok. B-ku w Chorzowie I, Sobieskiego 1.

31 maja:

- „Konfekcja Damska”, S. A. — o g. 11 w kanc. Not. Dr. J. Sławskiego w Poznaniu, Rzeczypospolitej 1.

2 czerwca:

- „Zamkowe Zakł. Przem.”, S. A. — o g. 12 w lok. S-kl w Cieszynie — Browar.

3 czerwca:

- „T-wo Bud. i Eksploat. Kol. Dojazd. w Polsce”, S. A. — o g. 17 w W-wie, Stalowa 60.

5 czerwca:

- „Karpalit” S. A. dla Fabr. Kart do Gry, Wyr. Pap. i Przem. Litograf. — o g. 12 w lok. S-ki we Lwowie Zielona 20.

6 czerwca:

- „Syndyk. Roln. Warsz.”, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Kopernika 30.
- „Dr. St. Krzyżaniewicz” Fabr. Chem., S. A. — o g. 11 w Poznaniu, ul. Marcinkowskiego 22, I.

11 czerwca:

- Zakł. Garbar. „I. C. H. Blunck”, S. A. — o g. 17 w kanc. Not. Tarnowskiego (gmach hipoteki).

12 czerwca:

- „Goplana” Fabr. Czekolady, S. A. — o g. 13 w lok. S-ki w Poznaniu, Św. Wawrzyńca 11.
- „Georges Geiling & Cie”, S. A. — o g. 12 w lok. S-ki w Poznaniu, Grunwaldzka 18.
- Zakł. Przem.-Handl. „Polska Chiozza”, S. A. — o g. 11 w W-wie, Traugutta 11, II p.
- Pol. T-wo Handl. i Przem. Futrz. „Futro”, S. A. — o g. 13 w lok. S-ki w W-wie, Młocińska 3.

14 czerwca:

- „Druk. Dziennika Poznańskiego”, S. A. — o g. 16 w lok. red. Dzien. Pozn. w Poznaniu, Pocztowa 9.
- T-wo Inżyn.-Budowl. „Budopol”, S. A. w Gdyni — o g. 16 w kanc. Not. Jasińskiego w W-wie, Miodowa 8.

15 czerwca:

- S. A. Wyr. Bawełn. „Wola” — o g. 12 w lok. S-ki w W-wie, Bema 70.
- „Krotoszyńska Fabr. Maszyn i Odlewnia Żel.”, S. A. — o g. 17 w Krotoszynie, Sienkiewicza 12 m. 1.
- T-wo Ubezp. „Polonia”, S. A. — o g. 16 w lok. T-wa w W-wie, pl. Jen. Dąbrowskiego 1.

SKARBOWOŚĆ I FINANSE

PODATKI, OPŁATY I MONOPOLE

WYJAŚNIENIA W SPRAWIE ULG W SPŁACIE ZALEGŁOŚCI PODATKOWYCH.

— W związku z wątpliwościami, nasuwającymi się przy stosowaniu przepisów rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 15/IV 1935 r. o ulgach w spłacie zaległości podatkowych („Dz. Ust. R. P.” Nr. 29, poz. 225), Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dn. 11/V 1935 r. L. D. V 17 931/1/35 wyjaśniło, co następuje:

Zastrzeżenie § 2 ust. 1 p. 2 rozporządzenia ustala, że płatnikom, którzy na podstawie rozporządzenia z dn. 25/XI 1933 r. o ulgach w spłacie zaległości pozbawieni zostali prawa do tamtych ulg — o ile wpłacą do dn. 1/VI 1935 r. sumę, odpowiadającą równowartości przypisanych im w okresie 1/IV 1932 ÷ 31/III 1935 wszystkich podatków, do których stosuje się rozporządzenie, przynajmniej się ulgi, określone w rozporządzeniu, z tą różnicą, że termin 31/III i 1/IV 1933 r. zastępuje się wszędzie terminem 31/VI i 1/IV 1933 r. Otóż, okólnik wyjaśnia, że przepis ten obejmuje wyłącznie płatników, których zaległości podatkowe powstały wskutek jawnej złej woli.

W związku z § 3 ust. 2 oraz § 7 ust. 3 rozporządzenia okólnik wyjaśnia, że płatnikowi, któremu w roku budżetowym 1934/35 nie przypisano podatku, przysługują umorzenia, przewidziane w § 3 ust. 1, jeżeli wskutek wpłat, dokonanych w okresie od dn. 1/IV 1933 r. do dn. 31/III 1935 r., zaległość, pochodząca sprzed dn. 1/IV 1933 r., co najmniej nie uległa zwiększeniu lub zmniejszyła się o przeszło 20%. W pierwszym wypadku (t. j. gdy zaległość nie uległa zwiększeniu, lub zmniejszyła się najwyżej o 25%) płatnikowi umarza się 50% zaległości sprzed dn. 1/IV 1933 r. W drugim wypadku (gdy zmniejszyła się o przeszło 25%) płatnikowi umarza się całą zaległość.

W wypadku pierwszym pozostała po umorzeniu druga połowa zaległości sprzed dn. 1/IV 1933 r. podlega odroczeniu do dn. 31/III 1938 r. oraz innym ulgom, przewidzianym w rozporządzeniu, jak np. stopniowym umorzeniem z § 5, bonifikatą przy wpłatach z § 9 i t. p., jednak pod warunkiem uiszczenia w terminach do dn. 1/VI lub dn. 1/IX 1935 r. (§ 7) całej zaległości, jaką płatnik ewentualnie posiada w podatku, wymierzonym w roku 1933/34. O ile płatnik tej zaległości nie posiada — warunek ten odpada.

W wypadku drugim — płatnik nie będzie miał zaległości sprzed dn. 1/IV 1933 r., gdyż ulegnie ona w całości umorzeniu. Może się jednak zdarzyć, że będzie on miał zaległość w podatku, wymierzonym mu w roku 1933/34. Zaległość ta nie korzysta z żadnych ulg.

Jeżeli wreszcie zaległość płatnika, któremu nie przypisano podatku w roku 1934/35, wprowadzona na dz. 31/III 1935 r., w porównaniu z zaległością z dn. 31/III 1933 r. uległa zwiększeniu, wówczas płatnik w odniesieniu do tej zaległości korzysta z odroczenia do dn. 31/III 1938 r. i z innych ulg, jak np. ze stopniowych umorzeń (§ 5), z bonifikat przy wpłatach (§ 9), umorzenia odsetek i t. p., jednakowoż pod warunkiem uiszczenia w terminie do dn. 1/VI wgl. do dn. 1/IX 1935 r. całej zaległości w podatku, wymierzonym w roku 1933/34.

Do § 4 rozporządzenia okólnik wyjaśnia, że w podatkach od lokali i od placów budowlanych jako równowartość podatku, przypisanego w roku budżetowym 1934/35, należy uważać te ustawowe raty, które w okresie tego roku przypadają do zapłaty.

Jeżeli w roku budżetowym 1934/35 przypisano płatnikowi podatek 2 lub więcej lat podatkowych, np. jeden przypis za rok 1934/35, a inne spowodu dodatkowych wymiarów, płatnik obowiązany jest uiszczyć wszystkie uskutecznione w tym roku przypisy.

W związku z § 12 rozporządzenia okólnik wyjaśnia, że płatnicy, których zaległości podatkowe powstały wskutek jawnej złej woli, obowiązani są uiszczyć w terminie do dn. 1/VI 1935 r. — o ile chcą uzyskać ulgi — równowartość wszystkich przypisanych im w okresie od 1/IV 1932 r. do 31/III 1935 r. podatków z należnościami ubocznymi. O ile zatem płatnicy ci w tym okresie dokonali pewne wpłaty, w takim razie obowiązek ich ogranicza się jedynie do dopłacenia w terminie do dn. 1/VI 1935 r. różnicy, brakującej do tej równowartości, oraz do zapłacenia należności ubocznych.

Do § 13 rozporządzenia okólnik wyjaśnia, że płatnicy, którzy korzystają z ulg z urzędu, muszą zrezygnować w terminie do dn. 15/V r. b. z ulg, przyznanych im na podstawie rozporządzenia z dn. 25/X 1933 r., bez względu na to, czy ulgi z tego rozporządzenia przysługiwały im z urzędu, czy wskutek podań. Natomiast płatnicy, którzy z ulg korzystać mogą tylko wskutek podań, nie są związani co do rezygnacji terminem 15/V, winni oni jedynie w podaniu o przyznanie ulg z rozporządzenia z dn. 15/IV 1935 r. (omawianego) oświadczyć, że na wypadek przyznania tych ulg rezygnują z ulg dawnych.

Rezygnacja z ulg, przyznanych na podstawie rozporządzenia z dn. 25/XI 1933 r., obowiązuje tylko w odniesieniu do tych podatków, które są objęte rozporządzeniem z dn. 15/IV 1933 r. W odniesieniu więc do podatków, nieobjętych tem rozporządzeniem, np. w podatku majątkowym, w podatku od spadku i darowizn. służą płatnikowi nadal ulgi z rozporządzenia z dn. 25/XI 1933 r.

W końcu Ministerstwo Skarbu wyjaśniło, że ulgi, określone w omawianym rozporządzeniu (z dn. 15/IV 1935 r.), nie mają zastosowania wobec płatników, którym ogłoszono upadłość przed wejściem w życie tego rozporządzenia. Natomiast w razie ogłoszenia upadłości po tym dniu płatnikowi przysługują ulgi w rozmiarze, przypadającym do tego dnia, dalsze jednak ulgi przestają obowiązywać i zaległość istniejąca w tym dniu, winna być w całości zgłoszona do masy upadłościowej.

POBÓR SCALONEGO PODATKU PRZEMYSŁOWEGO.

— W związku z rozporządzeniem Ministra Skarbu z dn. 13/IV 1935 r. w sprawie poboru scalonego podatku przemysłowego od obrotów piwem, napojami zimnymi, wódkami gatunkowymi, octem, kwasem octowym i drożdżami, Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dn. 16/V 1935 r. L. D. V 15 352/3/35 wyjaśniło, że od win szampańskich, sprowadzanych z zagranicy, należy pobierać scalony podatek przemysłowy, przewidziany dla win gronowych musujących, w wysokości zł 124 od 100 kg, przyczem porter jako piwo mocne podlega scalonemu podatkowi w wysokości zł 16 od 100 kg (p. 3 tabeli, stanowiącej załącznik do wymienionego rozporządzenia) oraz że wina jagodowe i moszcz jagodowy należy traktować jako wina owocowe i moszcz owocowy, podlegające scalonemu podatkowi w/g p. 11, 13 i 16 teje tabeli.

PRZEDPŁATA NA PODATEK DOCHODOWY. — Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dn. 16/V 1935 r. L. D. V 16249/2/35 wyjaśniło, co następuje:

Art. 103 § 1 ordynacji podatkowej postanawia, że wymierzone podatki wraz z dodatkami oraz zaliczki na poczet tychże podatków, które — w myśl ustaw podatkowych — mają być wpłacane przed pomiarem podatków, płatne są w terminach, oznaczonych w ustawach podatkowych.

W art. 39 ustawy o państwowym podatku dochodowym („Dz. Ust. R. P.” Nr. 76/1934, poz. 715), termin płatności podatku dochodowego został ustanowiony na dz. 1/V (przedpłata w wysokości połowy tej kwoty, która przypada według skali art. 23 ustawy od wykazanego w zeznaniu dochodu) i 1/XI roku podatkowego. W myśl postanowień § 82 p. 1 lit. f i p. 2 rozporządzenia Min. Skarbu z dn. 19/IX 1934 r. o wykonaniu ordynacji podatkowej („Dz. Ust. R. P.” Nr. 91, poz. 821) termin płatności podatku dochodowego został przesunięty, jak następuje: dla osób fizycznych, obowiązanych do składania zeznań o dochodzie (§ 46 wyżej powołanego rozporządzenia), przedpłata winna być uskuteczniiona do dn. 1/III, reszta podatku dla wszystkich osób — do dn. 15/IX roku podatkowego. Z powyższych przepisów wynika, że osoby, nieobowiązane do składania zeznań o dochodzie, a które mimo to zeznania złożyły, winny uiszczyć przedpłatę w myśl art. 39 ustawy o państwowym podatku dochodowym do dn. 1/V roku podatkowego w wysokości połowy tej kwoty, która przypada wedle art. 23 ustawy od wykazanego w zeznaniu dochodu, a resztę podatku — do dn. 15/IX.

Nadmienić należy, że art. 39 ustawy o państwowym podatku dochodowym nie rozróżnia płatników, obowiązanych do złożenia zeznania, od płatników, na których nie ciąży ten obowiązek.

ŚWIADECTWA PRZEMYSŁOWE DLA PRZEDSIĘBIORSTW MAGAZYNOWANIA ZBOŻA DLA P. Z. P. Z. — Ministerstwo Skarbu na podstawie art. 130

ordynacji podatkowej oraz art. 39 ustawy o państwowym podatku przemysłowym okólnikiem z dn. 10/V 1935 r. L. D. V 46504/434 zezwoliło na prowadzenie w 1935 r. przedsiębiorstw magazynowania (składowania) zboża dla Państwowych Zakładów Przemysłowo-Zbożowych na podstawie świadectw przemysłowych: kat. IV przedsiębiorstw handlowych — przy obrocie ze składowania zboża do zł 20 tys. rocznie, kat. III przedsiębiorstw handlowych — przy obrocie ze składowania zboża zł 20 ÷ 40 tys. rocznie, kat. II przedsiębiorstw handlowych — przy obrocie ze składowania zboża zł 40 ÷ 75 tys. rocznie.

Za obrót ze składowania (magazynowania) zboża uważa się sumę wynagrodzenia, przypadającego według umowy z Państwowymi Zakładami Przemysłowo-Zbożowymi za składowanie (magazynowanie) zboża, oraz t. zw. „usuzkę”, t. j. potrącenie w ziarnie z tytułu naturalnego ubytku zboża.

Równocześnie Ministerstwo Skarbu upoważniło izby skarbowe do udzielania na indywidualne podania płatników analogicznych ulg w odniesieniu do świadectw przemysłowych za lata ubiegłe (do 1934 r. włącznie).

OPLĄTY W POSTĘPOWANIU EGZEKUCYJNEM. — Ministerstwo Skarbu stwierdziło, że wielu płatników, zalegających z drobnymi kwotami, wpłaca egzekwowane zaległości za pośrednictwem P. K. O. i urzędów gminnych natychmiast po otrzymaniu upomnień, jednakże bez należności za upomnienie. Z tego powodu powstają zaległości w samych opłatach za upomnienie, które następnie są ściągane na podstawie tych samych tytułów wykonawczych, na mocy których wysłano upomnienia, przyczem w razie wpłacenia opłaty do rąk sekwestratora pobierane są dalsze opłaty egzekucyjne za pobranie, niejednokrotnie przekraczające zaległość, uwidocznioną w tytule wykonawczym, co zwłaszcza dla drobnych płatników jest niewątpliwie dużym obciążeniem. Mając powyższe na uwadze, Min. Skarbu okólnikiem z dn. 8/V 1935 r. L. D. V 17007/1/35 zarządziło w drodze wyjątku na podstawie art. 130 ordynacji podatkowej, aby urzędy skarbowe (z dniem wejścia w życie rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 28/III r. b. o ulgach w spłacie zaległości podatkowych — „Dz. Ust. R. P.” Nr. 22, poz. 135), zaniechały poboru opłat, przewidzianych w kolumnach 3 tabeli opłat, stanowiącej załącznik do § 57 rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 25/VI 1933 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 62/1932, poz. 580), w tych wszystkich przypadkach, gdy egzekwowana opłata za upomnienie nie przekracza zł 150.

W związku z tem Min. Skarbu zarządziło, aby urzędy skarbowe wzywały płatników, zalegających z samoistną opłatą za upomnienie, specjalną kartą pocztową do uiszczenia zaległości z zagrożeniem, że w razie nieuiszczenia opłaty, zaległość zostanie ściągnięta w drodze przymusowej z doliczeniem dalszych kosztów egzekucyjnych, przewidzianych w kolumnach 4 ÷ 7 tabeli opłat egzekucyjnych. Egzekucję zalegających samoistnie opłat, nieuiszczonych mimo wezwania, urzędy skarbowe będą przeprowadzać z reguły przy okazji egzekucji, przeprowadzanej na podstawie tytułów wykonawczych na inne zaległości, bądź też samoistnie, jeżeli zalegający przestał być płatnikiem lub nie posiada innych zaległości.

W przypadku wdrożenia egzekucji samoistnych opłat za upomnienie, egzekwowanych równocześnie na podstawie tytułów wykonawczych, obejmujących inne zaległości, opłaty egzekucyjne, przewidziane w kolumnach 4 ÷ 7, należy obliczyć od ogólnej sumy zaległości, wykazanej w jednym z tytułów wykonawczych, zwiększonej o wymienioną samoistną opłatę za upomnienie, i uczynić o tem w tytułach wykonawczych odpowiednie adnotacje.

PIENIĄDZ I KREDYT

WYNIKI SUBSKRYPCJI

3% PREMJOWEJ POŻYCZKI INWESTYCYJNEJ

Subskrypcja 3% Premjowej Pożyczki Inwestycyjnej została zakończona; jej wyniki, narazie nieoficjalne, są następujące: ogólnie subskrybowano kwotę zł 262 miljn., z czego wpłacono obligacjami Pożyczki Narodowej ok. zł 73 miljn. w nominalie. Preliminowana kwota subskrypcji w gotówce w wysokości zł 150 miljn. została więc przekroczona o ok. zł 40 miljn. Wynik ten w pierwszym rządzie dowodzi, że założenie gospodarcze i społeczne pożyczki spotkało się z pełnym zrozumieniem szerokich warstw świata pracy, oraz że warunki pożyczki zostały należycie dostosowane do wymagań rynku.

Nowa pożyczka — jako papier premjowy o stosunkowo niewysokim oprocentowaniu stałym — pomyślana była w pierw-

szym rządzie jako lokata dla drobnego posiadacza, dla którego wysokość oprocentowania stałego nie odgrywa takiej roli jak pewność lokaty oraz możność uczestniczenia w losowaniach wygranych.

Założenie powyższe znalazło swój wyraz w zorganizowaniu przyjmowania zapisów na subskrypcję w ten sposób, by udostępnić każdemu wzięcie bezpośredniego udziału w subskrypcji. Szereg syndykatów subskrypcyjnych, docierających za pośrednictwem swoich placówek do najmniejszych nawet miejscowości, spełnił znakomicie to zadanie.

Ogólna ilość placówek subskrypcyjnych, uruchomiona przez syndykaty, wynosiła ok. 1 100, przyczem placówki te, a w szczególności kasy komunalne, mając bezpośredni kontakt z drobną klientelą — doskonale wywiązały się z podjętych czynności, wykazując znaczne wpływy z licznych drobnych pozycji wpłat, świadczących o zainteresowaniu pożyczką nawet ich najmniej zamożnej klienteli.

Rozłożenie poszczególnym subskrybentom płatności zadeklarowanej kwoty na 10 rat miesięcznych oraz stosunkowo długi okres subskrypcji podyktowane były potrzebą ułatwienia osobom, rozporządzającym nawet bardzo skromnym dochodem, wzięcia udziału w pożyczce.

Statystyczne opracowanie materiału subskrypcyjnego, którego ukazanie się zostało zapowiedziane, pozwoli na dokładne zorientowanie się co do udziału w pożyczce zarówno poszczególnych grup społecznych, już również i podziału globalnej kwoty na dzielnice kraju; jak jednak obecnie powiedzieć można, że pożyczka — zgodnie z jej założeniem — pokryta została w znacznej części przez świat pracy, t. j. przez osoby, posiadające stałe uposażenie.

Duża stosunkowo atrakcyjność nowego papieru oraz szeroki zasięg jego rozprowadzenia i uplasowanie przeważnie w drobnych kwotach w formie lokaty oszczędności pozwala przypuszczać, że podaż jego na rynku będzie w przyszłości bardzo ograniczona, a co za tem idzie, kursy utrzymywać się będą na wysokim poziomie.

Jeśli chodzi o geograficzne rozplaszanie pożyczki — to na podstawie dostępnych dotychczas danych stwierdzić można, że tak jak przy Pożyczce Narodowej produkując miejsce zajmuje Warszawa, następane — województwa: śląskie, łódzkie, lwowskie, krakowskie i t. d.

Co do kwoty ogólnej subskrypcji — to na pierwsze miejsce wysuwają się syndykaty komunalnych kas oszczędności, następnie syndykat banków prywatnych, Bank Gospodarstwa Krajowego i t. d.

RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH

GIEŁDA WARSZAWSKA

za okres od 13 do 18 maja 1935 r.

— Naskutek ogłoszenia żałoby narodowej giełdy krajowe były czynne w okresie sprawozdawczym zaledwie w 3 dniach, a zebrań giełdowe odbywały się w warunkach, poważnie odbiegających od normalnych. Z tego też względu porównywalność stanu rynku, a więc: wzajemnego kształtowania się popytu i podaży, obrotów i kursów, z okresami poprzedzającymi — reprezentuje tylko wartość względną. Jeżeli chodzi o rynek dewiz — to usposobienie było w dalszym ciągu mocne, z wyjątkiem jedynie dewizy czechosłowackiej, która straciła zł 001 na 100 koronach, oraz utrzymanych lirów włoskich i guldenów gdańskich. Na specjalną uwagę zasługuje wybitnie mocny nastrój dla dolara, funta szterlinga i florena holenderskiego, które — mimo poważnej oscylacji kursów — zamknęły okres saldem dodatnim, szczególnie poważnym dla florena holenderskiego (zł 0'35 na 100 florenach) i funta szterlinga (zł 0'10 na £ 1); zwykła dolara gotówkowego wyniosła zł 0 00½ i telegraficznemu zł 0 00⅓ na § 1. Kursy 2 pierwszych z omawianych dewiz były wysrubowane na giełdach zagranicznych na bardzo wysoki poziom, nie notowany od szeregu miesięcy, przyczem mocną ten-

dencję florena tłumaczą definitywnem zwycięstwem holenderskiej instytucji emisyjnej nad atakiem międzynarodowej spekulacji. Zyski tygodniowe pozostałych walut były następujące (w \mathcal{Z} na 100 jednostkach walutowych): franki francuskie 0'00 $\frac{1}{2}$, franki szwajcarskie 0'06, belgi 0'05, marki niemieckie 0'05, korony szwedzkie 0'50 i korony norweskie 0'75.

W ostatnim dniu okresu sprawozdawczego płacono za banknoty dolarowe w obrotach pozagiełdowych po \mathcal{Z} 5'40 \div 5'42 za \$ 1 (wobec \mathcal{Z} 5'33 \div 5'34 za \$ 1 w okresie, poprzedzającym sprawozdawczy).

		Kurs najwyższy	Kurs najniższy	Ostatni kurs w tygodniu
Dolary St. Zjedn.	\$ 1	5'31 $\frac{5}{8}$	5'31 $\frac{3}{8}$	5'31 $\frac{5}{8}$
" " " telegr.	\$ 1	5'31 $\frac{3}{8}$	5'31 $\frac{1}{2}$	5'31 $\frac{3}{8}$
Funty szterlingi	£ 1	25'98	25'93	25'98
Franki francuskie	100 fr.	34'99 $\frac{1}{2}$	34'99	34'99 $\frac{1}{2}$
Franki szwajcarskie	100 fr.	171'78	171'73	171'78
Belgi	100 blg.	89'90	89'85	89'90
Marki niemieckie	100 RM	—	—	213'45
Korony czeskosłowackie	100 kor.	22'16	22'15	22'15
Liry włoskie	100 lir.	43'85	43'80	43'85
Floreny holenderskie	100 fl.	360'00	359'70	360'00
Guldeny gdańskie	100 guld.	100'00	100'00	100'00
Korony szwedzkie	100 kor.	133'95	133'50	133'95
Korony duńskie	100 kor.	—	—	—
Korony norweskie	100 kor.	130'50	130'30	130'30

W poniższym zestawieniu podane jest kształtowanie się obrotów dewizami na giełdzie pieniężnej w Warszawie w kwietniu i marcu r. b.

	M a r z e c		K w i e t e ń	
	ilość transakcyj	na kwotę (tys. \mathcal{Z})	ilość transakcyj	na kwotę (tys. \mathcal{Z})
Ogółem	995	39 778	975	40 904
w tem:				
dolary St. Zjedn.	101	4 782	89	4 905
funty szterlingi	160	6 650	154	8 236
franki francuskie	139	19 711	137	18 605
franki szwajcarskie	92	2 467	93	3 377
belgi	72	1 340	93	1 041
marki niemieckie	106	775	86	706
korony czeskosłowackie	69	952	69	755
liry włoskie	79	758	67	449
floreny holenderskie	86	1 538	84	1 850
guldeny gdańskie	22	335	30	445
korony szwedzkie	39	304	33	373
korony duńskie	13	58	14	53
korony norweskie	7	72	9	39
inne dewizy	10	37	17	71

Jak z zestawienia tego wynika, obroty dewizami w kwietniu w porównaniu z marcem nieznacznie wzrosły przy jednoczesnym spadku liczby transakcyj. Podobnie, jak i w poprzednim miesiącu — w kwietniu pierwsze miejsce pod względem kwoty obrotów zajmują franki francuskie, które transakcje stanowią 45'5% ogólnych obrotów (w marcu — 49'6%); w dalszym uszeregowaniu walut nie nastąpiły żadne przesunięcia, a więc kolejność zachowana została następująca: funty angielskie (20'1% wobec 16'7% w marcu), dolary St. Zjedn. (bez zmiany 12%), franki szwajcarskie (8'3% i 6'2%), floreny holenderskie (4'5% i 3'9%) i t. d.

Na rynku papierów lokacyjnych państwowych wystąpiło słabe usposobienie dla większości papierów — tak, że nawet niektóre papiery, utrzymujące się dotąd na ustabilizowanym poziomie lub często zwyżkujące, załamały się i w okresie sprawozdawczym zniżkowały. Do tej kategorii należą przede wszystkim wszystkie pożyczki premjowe, których straty tygodniowe były następujące (w \mathcal{Z}): 3% Poż. Budowlana 1'00, 4% Poż. Dolarowa 0'70, 4% Poż. Inwestycyjna: w sztukach 1'75 i w serjach 0'25. Wśród pozostałych pożyczek — poprawiła się jedynie 6%-owa Poż. Dolarowa, która po zesłotygodniowym zerem saldzie obecnie wykazuje zysk 2'00% nominalu. Dla pożyczek konwersyjnych: zwykłej i Kolejowej, których podaż była resztą ograniczona, okres sprawozdawczy był wybitnie niekorzystny, przynosząc im stratę po 1'00 nom. Wreszcie ostatnia z pożyczek państwowych — 7%-owa Poż. Stabilizacyjna — oscylowała bardzo silnie; w rezultacie ujemna różnica pomiędzy najwyższymi i najniższymi kursami w okresie sprawozdawczym i poprzedzającym zamykała się w przedziale 4'50 \div 2'13% nom.

Jak z poniższego zestawienia transakcyj, zawieranych papierami lokacyjnymi prywatnymi, widać, interesowano

się bardzo małą liczbą papierów; oczywiście, wywarło tu również poważny wpływ 3-dniowe zamknięcie giełdy. I tutaj, podobnie jak i na rynku papierów lokacyjnych państwowych, dominował nastrój słaby i jednolity; transakcje sprzedażne uskutezniane były na małe kwoty. W rezultacie tych czynników — straty tygodniowe były następujące (w $\frac{1}{100}$ -ach nominalu): 4 $\frac{1}{2}$ % L. Z. Tow. Kred. Ziemskiego 1'25, 7% L. Z. Tow. Kred. Ziemskiego 1'25 i 5% L. Z. Tow. Kred. m. Warszawy z 1933 r. 1'75. Listami zastawnymi miast prowincjonalnych — naskutek utrzymującej się zbyt dużej różnicy pomiędzy kursami płacenia i żądania — nie zawarto żadnych transakcyj. Dział obligacyjny miejskich — również w zaniedbanu.

Poniżej zestawione są obroty w zakresie papierów procentowych i prywatnych w kwietniu i marcu r. b.:

	M a r z e c		K w i e t e ń	
	ilość transakcyj	na kwotę (tys. \mathcal{Z})	ilość transakcyj	na kwotę (tys. \mathcal{Z})
Papiery państwowe	1 447	5 822	1 360	5 005
w tem:				
pożyczki państwowe	1 175	5 046	1 121	4 374
listy zastawne i obligacje banków państwowych	272	776	239	631
Papiery prywatne	772	2 203	644	1 809
w tem:				
listy zastawne Tow. Kred. Przem. Polskiego	21	92	21	143
listy zastawne tow. kred. ziemskich	279	710	260	603
listy zastawne tow. kred. miejskich	406	1 232	331	980
obligacje miast	66	169	32	83
inne obligacje	—	—	—	—
różne	—	—	—	—
Ogółem:	2 219	8 025	2 004	6 814

Z zestawienia tego wynika, że zmniejszeniu globalnych obrotów w kwietniu w stosunku do marca o 15% towarzyszyła słabsza redukcja ilości zawartych transakcyj — gdyż tylko o 10%. Stosunek obrotów papierami państwowymi do ogólnych kwot obrotów pozostawał w obu porównywanych miesiącach prawie niezmienny (ok. 62 \div 63%); natomiast ilość transakcyj papierami państwowymi w kwietniu minimalnie wzrosła (o 3%).

	Wartość nominalna (waluta)	Kurs		Ostatni kurs w tygodniu
		najwyższy	niższy	
Papiery państwowe w \mathcal{Z} za 1 szt.				
3% Pożyczka Budowlana	\mathcal{Z} w zł. 50	40'50	40'50	40'50
4% " Dolarowa	\$ ¹⁾	51'00	51'00	51'00
4% " Inwestycyjna	\mathcal{Z} w zł. 100	106'00	104'75	104'75
4% " " serje	\mathcal{Z} w zł. 100	109'25	109'00	109'25
w $\frac{1}{100}$ nominalu				
5% " Konwersyjna	\mathcal{Z}	68'00	68'00	68'00
5% " Konwers. Kol.	\mathcal{Z}	60'50	60'50	60'50
6% " Dolarowa	\$	82'00	79'00	80'00
				-82'00
7% " Stabilizacyjna ²⁾	\$ ¹⁾	62'50	60'00	60'50
		-62'00 ¹⁾	-60'75 ⁴⁾	-60'25
				-60'75 ⁴⁾
				-62'00 ⁵⁾

Listy zastawne i obligacje banków				
7% L. Z. Państ. Banku Roln.	\mathcal{Z} w zł. 1927	83'25	83'25	83'20
8% " " " " "	\mathcal{Z} w zł. 1927	94'00	94'00	94'00
7% L. Z. Banku Gosp. Kraj.	\mathcal{Z} w zł. 1927	83'25	25'31	83'00
8% " " " " "	\mathcal{Z} w zł. 1924	94'00	94'00	94'00
7% Obl. Kom. B-ku Gosp. Kraj.	\mathcal{Z} w zł. 1927	83'25	83'25	83'00
8% " " " " "	\mathcal{Z} w zł. 1924	94'00	94'00	94'00
8% " Bud. " " " "	\mathcal{Z} w zł. 1927	93'00	93'00	93'00
5 $\frac{1}{2}$ % L. Z. Banku Gosp. Kraj.	\mathcal{Z} w zł. 1924	81'00	81'00	81'00

¹⁾ \$ 5 = \mathcal{Z} 44'57.

²⁾ Z wyłączeniem transzy francuskiej.

³⁾ \$ 1 = 5'183 fr. szwajc. = Hfl. 2'488.

⁴⁾ Dotyczy drobnych odcinków.

⁵⁾ Dotyczy odcinków po 100.

5½%	L. Z. Banku Gosp. Kraj. \mathcal{Z} w zł. 1927	81'00	81'00	81'05
5½%	Obl. Kom. B. Gosp. Kraj. \mathcal{Z} w zł. 1924	81'00	81'00	81'00
5½%	Obl. Kom. B. Gosp. Kraj. \mathcal{Z} w zł. 1927	81'00	81'00	81'00

*Listy zastawne i obligacje
towarzystw kredytowych*

4½%	L. Z. Tow. Kred. Ziems.	\mathcal{Z} 48'00	47'00	47'75
7%	" " " " " "	$\$$ w zł. 48'25	47'00	47'50
4½%	" " " " m. Warszawy	\mathcal{Z} 65'25	64'50	64'50
5%	" " " " " z 1933 r.	\mathcal{Z} 58'25	56'25	56'25
		-58'50 ¹⁾	-56'75 ¹⁾	-56'75
			-57'00 ¹⁾	-56'75 ¹⁾

ZŁOTY ZAGRANICĄ

	New York ²⁾	Londyn ³⁾	Paryż ²⁾	
13/V	18'86	25'93	—	
14/ "	18'84	25'87	—	
15/ "	18'86	"	—	
16/ "	18'84	25'93	—	
17/ "	"	—	—	
18/ "	"	26'12	—	
	Zurych ²⁾	Berlin ²⁾	Praga ²⁾	
13/V	58'32½	46'79 ÷ 46'89	452'50	
14/ "	"	"	"	
15/ "	"	"	"	
16/ "	58'30	46'77 ÷ 46'87	"	
17/ "	"	"	— ⁴⁾	
18/ "	58'25	"	452'50	
	Kopenhaga ²⁾	Sztokholm ²⁾	Oslo ²⁾	Gdańsk ²⁾
13/V	86'90	75'25	78'50	— ⁵⁾
14/ "	87'15	—	—	99'90 ÷ 100'10
15/ "	87'25	75'25	78'50	"
16/ "	87'00	"	"	"
17/ "	— ⁴⁾	— ⁴⁾	— ⁴⁾	"
18/ "	86'35	74'25	77'55	"

**POŻYCZKI POLSKIE
NA GIEŁDACH ZAGRANICZNYCH⁵⁾**

	29/IV ÷ 4/V	6 ÷ 11/V	13 ÷ 18/V
(maksimum—minimum—ultimo; w nawiasach obroty)			
New - York			
6% dolarowa			
1920	80—78—79 (24 000)	80½—77—78 (14 000)	80½—75½—79½ (32 000)
8% Dillon.			
1925	91½—89 ⁷ / ₈ —91½ (35 000)	92½—90—90 (51 000)	90¼—86¼—89 ⁵ / ₈ (171 000)
7% stabilizac.			
1927	111—107 ⁵ / ₈ —107 ³ / ₄ (16 000)	108—103— 103½ (73 000)	103 ³ / ₈ —99 ⁷ / ₈ — —102½ (116 000)
7% Warszawy			
1928	70 ⁷ / ₈ —70—70 ⁷ / ₈ (45 000)	72—69 ¹ / ₈ —69 ¹ / ₈ (42 000)	72½—67½—71¾ (107 000)
7% śląska			
1928	72—70 ⁵ / ₈ —72 (3 000)	73 ¹ / ₈ —71½—71½ (15 000)	72½—68 ¹ / ₈ —72 (18 000)
Londyn			
7% stabilizac.			
1927	96'64—95'89— 96'39	—	96'62—92'87 —93'62
Zurych			
7% stabilizac.			
1927	68'50—67'50— 67'50	65—63'50—64'50	—
Paryż			
7% stabilizac.			
1927	67'42—66'52	67'29—66'12	67'53—67'47
Medjolan			
7% włoska			
1924	101'10—97'60— 98'60 (250)	99'00—98'00— 98'70 (250)	98'95—98'40— —98'40 (150)

¹⁾ Dotyczy drobnych odcinków.

²⁾ Za \mathcal{Z} 100.

³⁾ Za £ 1.

⁴⁾ Brak danych.

⁵⁾ Gielda nieczynna.

⁶⁾ Kursy — w %-ach nominalu; obroty — w jednostkach walutowych danego kraju (w Medjolanie — w tysiącach).

Z BANKU POLSKIEGO

STAN RACHUNKÓW BANKU POLSKIEGO W DN. 10 MAJA 1935 R. — Zwyczajne obroty walutowe Banku

Polskiego kształtowały się w I dekadzie maja bardzo podobnie jak w I dekadzie kwietnia. Przy nieznacznie zwiększonych; zarówno skupie, jak i sprzedaży — nadwyżka tej ostatniej była w I dekadzie maja identyczna z nadwyżką w I dekadzie kwietnia. W porównaniu z ostatnią dekadą kwietnia nastąpił w I dekadzie maja — przy utrzymanym skupie — silny wzrost sprzedaży. W związku z ujemnym kształtowaniem się bilansu walutowego Banku niższe — z \mathcal{Z} 19'0 miljn. do \mathcal{Z} 17'7 miljn. — uległy rezerwy walutowe Banku. Mimo to okazały się one stosunkowo silnie wyższymi od poziomu, osiągniętego przed miesiącem, gdyż w końcu I dekady kwietnia wynosiły tylko \mathcal{Z} 14'8 miljn.

Dopływ złota do Banku (drogą drobnego skupu, dokonywanego przez oddziały Banku) w okresie ostatnich kilku dekad uległ pewnemu osłabieniu, choć utrzymywał się na wyższym poziomie niż w 1933 r. i latach poprzednich.

Zapasy złota w Banku Polskim podniosły się w I dekadzie maja z \mathcal{Z} 508'3 miljn. do \mathcal{Z} 509'1 miljn., osiągając poziom o \mathcal{Z} 1'4 miljn. wyższy niż przed miesiącem i aż o \mathcal{Z} 24'9 miljn. wyższy niż przed rokiem (dn. 10/V 1934 r. — \mathcal{Z} 484'2 miljn.).

W stosunku do sumy obiegu biletów bankowych oraz natychmiast płatnych zobowiązań, a właściwie podlegającej pokryciu tylko przewyżki ich ponad \mathcal{Z} 100 miljn. — powyższy zapas złota stanowił w końcu I dekady maja 47'31%, czyli prawie ściśle tyle co w końcu dekady poprzedzającej (na ultimo kwietnia), natomiast mniej niż w końcu I dekady kwietnia r. b. i znacznie więcej niż w końcu I dekady maja r. ub. Te wahania pokrycia złota tem obiegu i zobowiązań ilustruje następujące zestawienie:

	10/IV 1935	48'19
	30/IV "	47'33
	10/V "	47'31
	10/V 1934	46'02

Dlaczego, mimo że suma pokrycia, t. j. zapas złota, uległa lekkiej zwwyżce — procent pokrycia nie podniósł się, a nawet minimalnie obniżył się? Przyczyną szukać należy w jednoczesnej lekkiej zwwyżce podlegającej pokryciu sumy obiegu banknotów i natychmiast płatnych zobowiązań (a ściślej — przewyżki ich ponad \mathcal{Z} 100 miljn., uznane za pewne niezmiennym minimum tych zobowiązań). Suma ta wynosiła na ultimo kwietnia \mathcal{Z} 1 174'0 miljn., a w końcu I dekady maja podniosła się do \mathcal{Z} 1 176'1 miljn., wykazując jednocześnie silniejszą zwwyżkę w stosunku do stanu sprzed miesiąca (dn. 10/IV — \mathcal{Z} 1 153'5 miljn.).

Lekki wzrost sumy obiegu i zobowiązań w dekadzie sprawozdawczej dotyczy właściwie tylko jednego składnika tej sumy, mianowicie natychmiast płatnych zobowiązań, które podniosły się z \mathcal{Z} 228'0 miljn. do \mathcal{Z} 244'9 miljn., podczas gdy jednocześnie drugi składnik — obieg biletów bankowych — wykazał normalny na początku miesiąca spadek — z \mathcal{Z} 946'1 miljn. do \mathcal{Z} 931'2 miljn.

Wzrost zobowiązań w I dekadzie maja dotyczy przede wszystkim salda pozycji „różne rachunki”, które podniosło się z \mathcal{Z} 27'1 miljn. do \mathcal{Z} 38'9 miljn., ale poza to wzrosły także i lokaty żyrowe, mianowicie z \mathcal{Z} 200'8 miljn. do \mathcal{Z} 206'0 miljn.

Z lokat żyrowych zwykowały właściwie tylko lokaty na rachunkach prywatnych, które osiągnęły w końcu I dekady maja poziom bardzo poważnie wyższy niż przed miesiącem, t. j. w końcu I dekady kwietnia, a także wyższy niż przed rokiem, t. j. w końcu I dekady maja 1934 r. Natomiast lokaty kas państwowych (kas skarbowych, urzędów celnych, Min. Skarbu i t. p.) wykazały w dekadzie sprawozdawczej silną zniżkę, spadając przejściowo do poziomu znacznie niższego i w porównaniu z poziomem sprzed miesiąca i w porównaniu z poziomem zeszlrocznym. Ten ruch lokat żyrowych ilustruje liczbowo następujące zestawienie (w miljn. \mathcal{Z}):

Lokaty żyrowe:

	kas państwowych	pozostałe
10/IV 1935	12'6	169'5
30/IV "	17'2	183'6
10/V "	3'5	202'5
10/V 1934	18'1	188'2

Obieg biletów bankowych obniżył się w I dekadzie maja o \mathcal{Z} 14'8 miljn. Jest to zniżka stosunkowo znacznie silniejsza od notowanej na początku poprzednich miesięcy r. b.

z wyjątkiem, oczywiście, I dekady stycznia, kiedy ujawniła się reakcja obiegu po ultimo rocznym. Mianowicie, w styczniu r. b. obieg obniżył się w I dekadzie o zł 42·8 miljn., ale w lutym już tylko o zł 40 miljn., w marcu o zł 5·8 miljn. i w kwietniu zaledwie o zł 2·6 miljn. Dzięki tej stosunkowo większej niż przed miesiącem, a więc także niższy niż przed miesiącem, jednocześnie jednak wykazującej pewien wzrost w stosunku do stanu sprzed roku. Wahania obiegu ilustruje poniższe zestawienie (w miljn. zł):

10/IV 1935	942·9
30/IV "	946·1
10/V "	931·2
10/V 1934	921·9

Spadek obiegu w I dekadzie maja znajdował częściowo odpowiednik we wzroście lokat żyrowych, częściowo zaś wiązał się z odpływem dewiz z Banku. Natomiast zwykło na obieg oddziaływał wzrost kredytu w Banku.

Spośród kredytów Banku Polskiego, które normalnie na początku miesiąca kurczą się, niższe uległy rzeczywiście wekslowe kredyty dyskontowe, mianowicie zmniejszając się o zł 4·9 miljn., a więc mniej więcej w tym samym stopniu co w I dekadzie kwietnia (— zł 4·1 miljn.), a nieco silniej niż w analogicznej dekadzie r. ub. (— zł 2·4 miljn.). Natomiast zwykło kształtowały się pożyczki zastawowe, których suma podniosła się w dekadzie sprawozdawczej o zł 1·6 miljn., oraz skup biletów skarbowych, których portfel wzrósł silnie, bo o zł 12·8 miljn.

W okresie miesięcznym, t. j. od końca I dekady kwietnia do końca I dekady maja r. b., nastąpił spadek zarówno kredytów dyskontowych jak i pożyczek zastawowych, natomiast wzrósł, i to silnie, poprzednio przez I kwartał r. b. gwałtownie malejący, zapas skupionych przez Bank biletów skarbowych. Liczbowo zmiany te przedstawiają się następująco (w miljn. zł):

	Wzrost (+) lub niżka (—)
Kredyty dyskontowe	— 5·3
Pożyczki zastawowe	— 7·8
Bilety skarbowe	+17·4

W okresie rocznym, t. j. od końca I dekady maja 1934 r. do końca I dekady maja 1935 r., ruch kredytów przedstawiał się odmiennie: wzrosły kredyty dyskontowe, natomiast spadły zarówno pożyczki, zabezpieczone zastawami, jak i skup biletów skarbowych, zwłaszcza silnie ten ostatni, jak to stwierdza poniższe zestawienie (w miljn. zł):

	Wzrost (+) lub niżka (—)
Kredyty dyskontowe	+21·3
Pożyczki zastawowe	— 8·7
Bilety skarbowe	—14·7

Co się tyczy innych operacji czynnych Banku, to tu w I dekadzie maja nastąpiła poważniejsza zmiana tylko w pozycji skupu monet i bilonu z emisji skarbowej, zapas ich wzrósł, mianowicie, o zł 5·3 miljn. Skup papierów kredytu długoterminowego zwiększył się minimalnie, bo o zł 0·3 miljn., a dług Skarbu Państwa (kredyt bezprocentowy) wogóle pozostał w dalszym ciągu niezmienny.

Całe bankowe pokrycie obiegu biletów Banku przedstawiało się następująco (w tys. zł):

	10/IV	30/IV	10/V
Waluty i dewizy	14 842	18 996	17 673
Weksle krajowe	617 102	616 698	611 814
Bilety skarbowe	20 828	25 340	38 181
Polskie monety srebrne i bilon	41 958	41 239	46 501
Pożyczki zabezpieczone zastawami	55 046	45 724	47 285
Papiery proc. własne	39 080	41 274	41 538
Dług Skarbu Państwa	90 000	90 000	90 000
Razem:	878 857	879 271	892 992

Obieg monet srebrnych i bilonu, emitowanych przez Skarb Państwa, skurczył się w I dekadzie maja o zł 11·4 miljn., t. j. o ok. 3%, a więc stosunkowo silniej niż obieg biletów Banku Polskiego, który obniżył się tylko o ok. 1%. Zmiany w stanie i strukturze obiegu bilonowego ilustruje następujące zestawienie (w miljn. zł):

	10/IV	30/IV	10/V
Monety srebrne (10-, 5-, 2-złotowe)	292·3	296·4	285·5
w tym:			
10-złotówki	127·4	128·3	125·6
5-złotówki	104·6	106·2	101·8
Bilon niklowy i bronzowy	88·1	83·5	82·9
Razem:	380·3	379·9	368·5

Obieg pieniężny całkowity, t. j. obieg biletów, emitowanych przez Bank Polski, oraz obieg bilonu, emitowanego przez Skarb Państwa — wyniósł na ultimo I dekady maja zł 1 299·7 miljn., a więc obniżył się w ciągu miesiąca (od dn. 10/IV) dość znacznie, bo o zł 23·5 miljn. Natomiast obieg ten, wzięty łącznie z lokatami żyrowymi, wynosił w dn. 10/V zł 1 505·7 miljn., a więc prawie ściśle tyleż, co w dn. 10/IV, kiedy stanowił zł 1 505·3 miljn.

PRZEGLĄD ZAGRANICZNY

BILANS GOSPODARCZY DZIESIĘCIOLECIA FASYZMU¹⁾

Ażeby stworzyć bilans dziesięciolecia gospodarczej działalności faszystów, należy przedtem uprzytomnić sobie główne podstawy jego polityki gospodarczej. Też, leżącą u podstawy faszystowskiej polityki, jest koncepcja narodu jako organizmu, którego cele i środki przewyższają pod względem potęgi i czasu trwania cele i środki poszczególnych jednostek oraz grup społecznych. Naród jest moralną, polityczną i gospodarczą jednością, która się w całości w państwie faszystowskim ucieleśnia.

To jest podstawowy punkt wyjścia dla każdego zagadnienia polityki gospodarczej. Według zdania faszystowskich teoretyków, faszystowska korporacyjna gospodarka nie stanowi czegoś pośredniego pomiędzy liberalną a socjalistyczną gospodarką, lecz jest zupełnie „nową drogą, prowadzącą do organicznego poj-

mowania kierownictwa gospodarki narodowej, opierającej się na zasadach jednakowo oddalonych od obu wyżej pomienionych systemów gospodarczych i różniącej się od nich zasadniczo”.

Prawdopodobnie, a nawet napewno jest to złudzenie. Ale nam nie chodzi tym razem o wykrycie istoty faszystowskiej filozoficznej podstawy jego ideologii, lecz pragniemy tylko przedstawić gospodarczą działalność faszystów w świetle przekonań tych, którzy ją tworzą. Otóż, twórcy gospodarki faszystowskiej opierają swój pogląd o zupełnej nowości faszystowskich zasad gospodarczych na rzekomo zupełnie odmiennym ustosunkowaniu się do ekonomicznych teorii. Twierdzą oni, że w korporacyjnej gospodarce interwencja państwa zarówno nie jest podniesiona do godności systemu, jak nie jest odrzucona, dlatego że się ją uważa za szkodliwą, jak w systemie liberalizmu, lecz następuje w każdym wypadku, w którym prywatna inicjatywa,

¹⁾ Dane, zaczerpnięte z książki Prof. Ennio Ronchi: „Das erste Jahrzehnt der Wirtschafts- u. Finanzpolitik des Faschismus in Italien”

ujawniająca się w wysiłkach jednostek lub grup społecznych, nie dopisuje, lub też wtedy tylko, kiedy polityczne interesy państwa w grę wchodzi. W każdym poszczególnym wypadku miarodajna jest nie taka lub inna doktryna, lecz istotna potrzeba interwencji. Od tej potrzeby zależna jest również forma interwencji. Tak więc interwencja państwa może ograniczyć się tylko do nadzoru, przyjąć formę poparcia inicjatywy prywatnej, lub zastąpić działalność prywatną bezpośrednią administracją państwową. W każdym więc wypadku chodzi tylko o wybór środka, najskuteczniej zmierzającego do celu, a celem tym jest produkcja, przystosowana w swoim rodzaju i rozmiarach do normalnych potrzeb. Faszyzm, uznając zasadniczo konieczność indywidualistycznej organizacji produkcji, uważa ją jako funkcję, związaną z interesem narodowym, a więc jako funkcję publiczną, z której wypływa odpowiedzialność przedsiębiorcy za kierownictwo produkcją wobec państwa.

Stąd wynikają następujące dalsze konsekwencje:

1) organizacja produkcji jest zasadniczo powierzona przez państwo, będące ucieleśnieniem narodu, prywatnej jednostce lub grupie społecznej;

2) jednostka prywatna, działająca w charakterze przedsiębiorcy, posiada pewnego rodzaju *munus publicum*, za który wobec państwa ponosi odpowiedzialność;

3) organizator produkcji (jednostka lub grupa społeczna), w swojej działalności produkcyjnej nie może wyłącznie kierować się swoim interesem osobistym, lecz działa jako mocodawca państwa.

Jak wiźimy, faszystowska ideologia neguje hedonistyczny postulat o tyle, że tam, gdzie przeważa interes publiczny, nie ma decydować egoistyczny interes jednostek. Prywatna inicjatywa, w zasadzie utrzymana, staje się w pewnych razach funkcją interesu publicznego. Ta inicjatywa przestaje być zupełnie swobodna, bo strajki i lokauty nie tylko nie są dozwolone, ale są najwyraźniej zabronione, podczas kiedy z drugiej strony warunki zatrudnienia robotników unormowane są przez państwo. Praca jest proklamowana jako obowiązek społeczny, który jako taki przez Państwo jest chroniony.

Pod pracą, mającą prawo do ochrony ze strony państwa pojmuje się „każdą czynność ludzką, skierowaną ku produkcji” niezależnie od tego, czy polega na fizycznym czy na intelektualnym wysiłku, czy ma charakter kierowniczy czy wykonawczy. Konsekwencją tak uszlachetnionego pojęcia pracy, która powiększając produkcję, zwiększa tem samem dobrobyt narodowy, musiało być inne niż dotychczas ukształtowanie wynagrodzenia za nią. Faszyzm wprowadził więc nowe zasady t. zw. korporacyjnego wynagrodzenia, które ma być możliwie najbardziej sprawiedliwe. Na ustalenie jego wysokości wpływają trzy momenty: 1) potrzeby egzystencji, 2) warunki produkcji, 3) wydajność pracy. Według zdania faszystowskich teoretyków płaca robotnicza, oparta na wzajemnem ustosunkowaniu powyższych trzech kryteriów, jest jedynie sprawiedliwa i wyróżnia się korzystnie zarówno od płacy za pracę w systemie ekonomicznego liberalizmu, który ją traktuje jako towar, jak od wynagrodzenia za pracę w ustroju socjalistycznym, gdzie praca uważana jest niesłusznie za jedyne źródło bogactwa i produkcji.

Również w stosunku do instytucji prywatnej własności zajął faszystów stanowisko, zdaniem jego teoretyków, nowe i zarówno dalekie od socjalizmu, jak od ekonomicznego liberalizmu: „podczas kiedy odrzucił on od siebie nawet cień socjalistycznych idei, uznał jednocześnie w sprawie prywatnej własności koncepcję liberalizmu jako niezadowalającą, proklamując prywatną własność jako funkcję narodowego i publicznego interesu”.

Stąd wynika, że dowolne rozporządzenie własnością dopuszczalne jest tylko wtedy, kiedy nie przeciwstawia się zadaniu produkcji, pojętej zgodnie z narodowym interesem. Właściciel ziemski, który zaniedbywałby uprawę swoich pól, mógłby być rozporządzania swoją własnością pozbawiony, i wypadki po-

dobne niejednokrotnie zachodziły, szczególnie w początkach faszystów.

Ciekawy jest stosunek teoretyków faszystów, a w szczególności Mussoliniego, do kapitalizmu. Faszyści nie przyłączają się do powszechnego chóru krytyki, potępiającej kapitalizm, która w ostatnich czasach rozpowszechniła się w wielu państwach Europy Zachodniej wśród szerokich kół burżuazji. Starają się odróżnić kapitalizm od indywidualizmu i uderzają tylko w wybujałość tego ostatniego, w systemie kapitalistycznej produkcji, którą wszelkimi siłami utrzymać pragną. Odrzucają kategorycznie tezę, że kapitalizm się skończył, albo że się przeżywa. Przeciwnie, niedługo po marszu na Rzym Mussolini dał wyraz przekonaniu, że system kapitalistyczny pod wieloma względami znajduje się dopiero w początkach i daleki jest od osiągnięcia zenitu swego rozwoju. Można by tylko powiedzieć, że faszystów stara się kapitalizm odnowić. „Moralność w publicznej i prywatnej gospodarce. Naród jako cel i sens państwa, rozumiany jako moralna, polityczna gospodarcza i historyczna jedność, żyjąca bytem własnym organicznym, której podporządkowane są jej składowe elementy, Interes publiczny, stojący zawsze przed prywatnym. Praca jako obowiązek socjalny. To są wszystko czynniki, które kapitalizm w faszystowskim ujęciu uzupełniają, ulepszają i dają mu dalej sięgającą wykładnię, przenikając go wysoką wizją idei socjalnych”.

Nie da się zaprzeczyć, że powyższe teoretyczne zasady w praktycznym zastosowaniu wydały poważne rezultaty, co jest jedynym więcej dowodem, że w życiu gospodarczym — tak, jak według słów Napoleona, na wojnie — „zagadnienie teoretyczne jest proste, a wszystko polega na wykonaniu”.

Przyjrzyjmy się przedewszystkiem wynikom, osiągniętym w polityce agrarnej. Faszyzm, jako ruch, przeniknięty ideą złączenia polityki, ekonomii i moralności w syntezie narodowej polityki, musiał z natury rzeczy zwrócić się z największą troską ku podniesieniu stanu rolniczego. Trudne zadanie zupełnego odrodzenia całokształtu życia narodowego, które ze stanu chłopskiego czerpie znaczną część soków żywotnych, zarówno w dziedzinie kulturalnej, gospodarczej, jak i wojskowej — było z tem związane. Od pierwszych chwil objęcia władzy wskazywał Mussolini faszystom to zadanie jako najważniejsze do wypełnienia.

Jak faszystów wykonało to zadanie?

Przedewszystkiem proklamowano t. zw. „wojnę zbożową”, idąc pod względem metod za przykładem bolszewizmu, który także przeprowadzał swoją „borbu za uroжай”. Hasłem tej „wojny zbożowej” jest obalenie zależności Włoch od zagranicznego importu zboża.

Przedewszystkiem chodziło tu o zwiększenie produkcji pszenicy. Włochy zużywają 189 kg pszenicy na mieszkańca zgodnie z obliczeniem przeciętnem za okres 1925 ÷ 1929. Obliczenie to wykazuje zwiększenie spożycia w porównaniu z okresem 1909 ÷ 1914 o 22 kg na mieszkańca. Pod względem wysokości spożycia pszenicy zajmują Włochy drugie miejsce, ustępując tylko Francji, która spożywa 199 kg na mieszkańca. Ogólne spożycie zboża osiąga we Włoszech 77 miljn. ctn, powiększoną o 6½ miljn. ctn, zużywaną na zasiew. Natomiast produkcja zbożowa we Włoszech wynosiła w latach 1909 ÷ 1914 przeciętnie 49,3 miljn. ctn, a w następnym okresie 1915 ÷ 1920 skurczyła się ta przeciętna do 44,6 miljn. ctn.

Proklamując swoją „wojnę zbożową”, Mussolini ustanowił w dn. 4/VII 1925 r. stały Komitet Zbożowy, któremu dał następujące instrukcje ogólne dla kierunku jego działalności: nie jest rzeczą niezbędną konieczną powiększać we Włoszech powierzchnię uprawną pod zasiew zboża; nie trzeba zabierać ziemi, przeznaczonej dla produkcji innych artykułów, które są potrzebne dla całokształtu gospodarki narodowej; natomiast konieczne jest podniesienie przeciętnej wydajności z hektara. Zgod-

nie z tym zasadniczym postulatem Komitet Zbożowy miał rozpatrzyć trzy zagadnienia: 1) zagadnienie wyboru najodpowiedniejszego nasienia pod zasiew, 2) zagadnienie nawozów sztucznych oraz meljoracji, 3) zagadnienie cen.

Dzięki szeroko zakreślonej akcji propagandowej, przeprowadzonej przez Komitet Zbożowy przy czynnym współudziale Ministerstwa Rolnictwa, dzięki energicznej działalności zrzeszeń, związków, kleru, nauczycieli szkół miejskich, właścicieli ziemskich, zostały osiągnięte poważne rezultaty, które znajdują wyraz w poniższych liczbach (w centnarach):

	Produkcja ogółem	Produkcja na 1 ha
1922	43 992 000	9.5
1923	61 191 000	13.1
1924	46 306 000	10.1
1925	65 584 000	13.9
1926	60 050 000	12.2
1927	53 291 000	10.8
1928	62 215 000	12.5
1929	70 795 000	14.8
1930	57 173 000	11.9
1931	67 523 000	13.8
1932	72 300 000	14.7

Z powyższych liczb widzimy, że włoska produkcja zboża zbliżyła Włochy do ideału samowystarczalności, od którego są one jeszcze oddalone o jakieś 10 miljn. ctn.

Równie imponującymi rezultatami może się wykazać gospodarka faszystowska w dziedzinie głównych gałęzi przemysłu.

Przy obejmowaniu władzy natrafili faszyci na chaotyczne stosunki w przemyśle, będące w pewnym stopniu skutkiem konfliktów społecznych. Po opanowaniu władzy faszyci zakazali strajków, otaczając jednocześnie pracę robotniczą dbałą ochroną i prowadząc w stosunku do przedsiębiorstw nader racjonalną politykę, podtrzymującą finansowo silne i sprawne pod względem administracyjnym, a pozostawiając swemu losowi finansowo słabe lub z innych względów niemające widoków rozwoju. Rezultaty, osiągnięte przez faszycy w zakresie rozwoju produkcji przemysłowej, są bardzo poważne, jak tego dowodzi poniższe zestawienie z rozwojem przemysłowym innych państw, wyrażonym we wskaźnikach produkcji przemysłowej (przy podstawie 1913 r. = 100):

	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930
Włochy . . .	81	91	103	130	127	114	130	139	125
Francja . . .	78	88	109	108	124	109	126	138	139
Niemcy . . .	89	56	80	94	90	117	117	119	99
Anglja . . .	79	84	89	86	67	92	91	97	90
Stany Zjedn. .	127	152	141	156	162	160	167	179	147

Z powyższych liczb wynika, że pod względem wzrostu produkcji przemysłowej należy Włochy postawić na drugim miejscu — po Francji. Siostry łacińskie: Francja i Włochy — pozostały w tym okresie 1922 ÷ 1930 daleko poza sobą inne państwa europejskie, a nawet wyprzedziły znacznie Stany Zjednoczone, które w tym czasie właśnie korzystały z dobrodziejstw wielkiej prosperity.

Dowodem olbrzymiego wzrostu włoskiego przemysłu jest zwiększenie wysokości zakładowych kapitałów towarzystw akcyjnych, poświęcających się działalności przemysłowej (w miljn. lirów):

	Kapitał zakładowy	Parytet przed- wojenny	Obecny parytet
1922	15 240	7 970	29 220
1923	16 684	7 874	28 870
1924	20 382	8 044	29 490
1925	26 570	9 205	33 750
1926	29 660	9 625	35 215
1927	31 050	9 937	36 430
1928	32 607	10 258	37 610
1929	35 741	11 030	40 440
1930	37 701	11 500	42 170

Ażebym ten rozwój przemysłu faszystowskich Włoch należycie ocenić, należy jednak nieco bliżej przyrzeć się rozwojowi niektórych jego gałęzi. Olbrzymiego wzrostu doznała np. produkcja rękawiczek. Z 2 267 000 par w 1922 r. wzrosła do 8 255 700 par w 1930 r. W równym stopniu podniosła się fabrykacja papieru, artykułów gumowych, konserw, wyrobów wełnianych i bawełnianych. Wielkiego wzrostu doznała produkcja cukru: z 1 243 916 podwójnych centnarów w 1920/21 r. podniosła się do 3 877 467 podw. centnarów w 1930/31 r., przyczem powierzchnia uprawy buraków cukrowych zwiększyła się z 55 113 ha w 1925/26 r. do 112 000 ha w 1930/31 r.

Wszystko to jest jednak niczem wobec niezwyklego wprost rozwoju produkcji sztucznego jedwabiu, który świadczy o ogólnym rozwoju przemysłu chemicznego. W 1920 r. włoska produkcja sztucznego jedwabiu stanowi 3% produkcji światowej, natomiast w 1925 r. podnosi się już do 16%! W 1921 r. wynosiła produkcja 1'48 miljn. kg, w 1925 r. 13'85 miljn. kg, a w 1931 r. 34'50 miljn. kg. Pod względem produkcji sztucznego jedwabiu zajmują dzisiaj Włochy pierwsze miejsce w Europie. Posiadają one obecnie 27 fabryk sztucznego jedwabiu, zatrudniających 25 000 robotników. Eksport sztucznego jedwabiu wzrósł z 2 39 miljn. kg w 1923 r. do 18 86 miljn. kg w 1930 r.

Faszycyżm może na swoje dobro zapisać także i tę zasługę, że popchnął Włochy na drogę intensywnej motoryzacji, do czego się przyczyniła budowa wspaniałej sieci autostrad, jakiej nie posiada może żadne państwo w Europie.

Liczba motorowych wozów powiększyła się we Włoszech pomiędzy 1923 r. a 1932 r., jak wskazują dane Biura Rejestracyjnego Samochodów, czterokrotnie. W dn. 30/VI 1932 r. było we Włoszech 211 844 wozów motorowych (9 078 autobusów, 73 321 samochodów, 986 ulicznych traktorów i 95 518 motocykli) gdy w 1923 r. jeszcze tylko 53 755.

Ciekawe jest, że olbrzymi rozwój motoryzacji kraju nie wpłynął ujemnie na sytuację kolei żelaznych, których stan za rządów przedfaszystowskich był oplakany — zarówno pod względem finansowym, jak techniczno-administracyjnym. W 1921 r. deficyt kolei żelaznych wyniósł 1'43 miljn. lirów, a w 1924/25 r. bilans kolei był już aktywny i utrzymuje się on do dzisiaj. Pomimo licznych nowych autostrad sieć kolejowa zwiększyła się od 1922 r. do 1931 r. o 1 600 km.

*

Przy omawianiu dzieła podniesienia gospodarki włoskiej przez faszycyżm niepodobna pominąć robót publicznych, którym we Włoszech nadano rozmiary w żadnym innym kraju europejskim niespotykane, z którymi jedynie możnaby porównać program robót publicznych w Stanach Zjedn., którego wykonanie znajduje się dopiero w zaczątku.

Objętość rządów nad państwem, którego ludność zwiększała się szybko przy zmniejszających się możliwościach emigracyjnych, faszycyżm stanął przed koniecznością wyboru pomiędzy dwiema drogami: albo dawać zapomogi bezrobotnym, albo dostarczyć im pracę ze strony państwa, ponieważ prywatna inicjatywa okazała się w tym celu niewystarczającą. I faszycyżm, wychodząc ze swego zasadniczego moralnego założenia, że praca jest obowiązkiem społecznym, i że nikt nie powinien być wynagradzany za próżnowanie, oraz stojąc na gruncie zasady, że wszelkie wysiłki muszą prowadzić do zwiększenia bogactwa narodowego, a nie mogą mieć na celu wyłącznie dobra jednostek, odrzucił stanowczo pierwszą drogę zapomóg dla bezrobotnych, a wybrał drugą — na szeroką miarę zakreślonych robót publicznych.

Były włoski Minister Finansów de Stefani objaśnił tę decyzję faszycyżmu następującymi słowami: „We Włoszech roboty publiczne są terapią na bezrobocie, lecz jednocześnie są one celem samym w sobie. Z pobudek ogólnoludzkich i cywilizacyjnych,

tak jak się pragnącym podaje wodę, albo umarłych grzebie, wybudowano szkoły dla włoskich dzieci, usunięto malarję z włoskiego południa i z wysp, stworzono podstawy dla kwitnącego rozwoju rolnictwa, pokryto kraj siecią nowych dróg i umożliwiono zbyt dla produktów rolniczych. Nakład wielkich kapitałów w roboty publiczne mogło zakres prywatnej działalności zwięzić, jak to się w pierwszym dziesięcioleciu włoskiego zjednoczenia niewątpliwie stało, ale w ostatecznym rezultacie oznacza to tylko podporządkowanie teraźniejszości przyszłym pokoleniom, które stąd wielkie korzyści ciągnąć będą".

Rozmiary dokonanych robót były olbrzymie. Ministerstwo Robót Publicznych wydało w czasokresie pomiędzy 28/IX 1922 r.

i 28/IX 1931 r. na prace, dokonane pod bezpośrednią administracją państwową, na subsydja dla publicznych korporacji dla prac, przez nie prowadzonych, albo dla prac, których wykonanie powierzona została koncesjonariuszom — a więc w ciągu 9 lat budżetowych sumę 23·2 milj. lir. Ministerstwo Rolnictwa dla prac meljoracyjnych pomiędzy 7/IX 1929 r. i 28/IX 1931 r. przejęło zobowiązania, które do 1935/36 r. wynosić będą 2·7 milj. lir. Autonomiczny zarząd państwowy budowy dróg przejął od 1/VII 1928 r. do 28/IX 1931 r. zobowiązania na sumę 3·0 milj. lir. W całości więc podjęto prac przez administrację państwową na imponującą sumę 28·9 milj. lir.

Al. Ch.

SYTUACJA WALUTOWA

Rok bieżący pozostaje dotychczas stale pod znakiem coraz to nowych fluktuacji szeregu walut. W połowie stycznia rozpoczęła się — w związku z procesem przed Sądem Najwyższym Stanów Zjednoczonych — zwyżka dolara, która wniosła dużo zaniepokojenia na rynki walutowe świata. Skolei w lutym przyszedł spadek funta, który wywołał — obok baissy szeregu związanych i konkurujących z nim walut — również wielką nerwowość na zachodzie kontynentu europejskiego. W wyniku tego zdenerwowania sytuacja waluty belgijskiej tak się pogorszyła, że deprecjacja jej stała się nieuniknioną. Z chwilą, gdy dewaluacja belgi stała się faktem dokonanym, t. zw. międzynarodowa spekulacja skierowała swe wysiłki w kierunku zachwiania florena holenderskiego i franka szwajcarskiego. Obie te waluty przeszły w ciągu I połowy kwietnia przez ciężkie zmagania się ze spekulacją. Jak dotychczas, floren wyszedł z tej walki dość obronną ręką, gdyż od paru tygodni nastąpiło zarówno wzmocnienie jego tendencji, jak i zahamowanie odpływu pokrycia z Banku Niderlandzkiego. Co do franka szwajcarskiego, jego sytuacja dotąd jeszcze nie wyjaśniła się; problemem tym zajmujemy się zresztą obszerniej. Dla uzupełnienia obrazu musimy wspomnieć o trudnościach walutowych, wywołanych zwyżką cen srebra. Wystąpiły one szczególnie ostro w II połowie kwietnia w związku z „boomem” srebrnym i objęły przede wszystkim Chinę i Meksyk, ale również Gwatemalę, Indie Brytyjskie, Iran i parę innych krajów zamorskich. Wreszcie nie należy zapominać o fakcie, nas nieco bliżej obchodzącym, choć z ogólnego punktu widzenia — mniejszej wagi: o dewaluacji guldena gdańskiego. Z powyższego pobieżnego przeglądu łatwo się już zorientować, że pierwsze 4 miesiące 1935 r. były ogromnie bogate we wszelkie fluktuacje na rynkach walutowych, co — oczywiście — nie mogło się nie odbić ujemnie na światowej sytuacji gospodarczej. Istotnie, wahania walut wywołały bodajże dalsze jeszcze pogłębienie nieufności na rynkach międzynarodowych, wzmoczone bezprodukcyjne ruchy złota i kapitałów oraz zahamowanie obrotów.

Ze międzynarodowa sytuacja walutowa pozostaje w dalszym ciągu wyjątkowo płynną — świadczą zjawiska, które można było zanotować w ostatnich tygodniach, mniej więcej w II i III tygodniu maja. Zjawiska te, niezmiernie różnorodne i bardzo liczne, wypływające z zupełnie różnych sytuacji — mają to między sobą wspólne, że łącznie składają się na ponowny wzrost niepewności w dziedzinie walutowej.

Chodzi nam o następujące fakty i zjawiska: 1) amerykańską inicjatywę stabilizacyjną, ożywienie tendencji w kierunku stabilizacji gdzieindziej i reperkusje tych faktów w odniesieniu do dolara i, poniekąd, funta; 2) skrytalizowanie się pewnych tendencji inflacyjnych w Stanach Zjedn.; 3) dość nieoczekiwane zaostrożenie się francuskich trudności budżetowych i pogorszenie się na francuskim rynku pieniężnym; 4) utrzymanie się trudności walutowo-finansowych Szwajcarii w związku zwłaszcza ze zbliżającą się datą — dn. 2/VI r. b. — referendum w sprawie t. zw. „inicjatywy kryzysowej”; 5) jaskrawsze wystąpienie trudności finansowych w Niemczech w związku z nakręcaniem koniunktury; 6) poprawę sytuacji w Belgii i Holandii.

Zdania co do amerykańskiej „inicjatywy stabilizacyjnej” są podzielone. O ile dotąd naogół przeważa opinia, że Sekretarz Skarbu Morgenthau zupełnie szczerz, choć nieco platonicznie, wyraził pragnienie Rządu Stanów Zjedn. — międzynarodowej stabilizacji walut, o tyle ostatnio dały się słyszeć również głosy, dość wprawdzie odosobnione, w/g których mamy do czynienia z manewrem, mającym na celu niejako zrzuć odpowiedzialność ze Stanów Zjedn. za ewentualne dalsze radykalne posunięcia finansowo-walutowe. Ten drugi pogląd, jak wskazuje dotychczasowa reakcja giełd, niecierpiący się poparciem sfer

giełdowych — opiera się na pewnych objawach, świadczących o możliwości wyraźnej inflacji w Stanach Zjedn. Chodzi tu zarówno o uruchomienie paru miliardów na roboty publiczne, jak i o nowy Banking Bill, już uchwalony przez Izbę Reprezentantów, a dający Rządowi możność większego wpływania na bankowość, przede wszystkim — jak twierdzą — w kierunku zmuszenia jej do absorbowania wielkiej ilości papierów państwowych. W/g zatem poglądów nielicznych sceptyków P. Morgenthau, licząc się z perspektywą ostrej inflacji, uczynił pod adresem Europy gest, o którym wiedział, że natychmiastowych rezultatów nie wyda, a który może wzmocnić prestige dolara i pozwoli — w razie potrzeby — uczynić Europę, ściślej W. Brytanię, współodpowiedzialną za dalsze „eksperymenty”.

Zaktądając, wbrew powyżej wyluszczonej teorii mniejszości komentatorów, że P. Morgenthau mówił do mikrofonu mniej więcej szczerze, dochodzi się jednak do wniosku, że w propozycji powszechnej stabilizacji walut zbyt daleko on nie zaszedł. Sekretarz Skarbu podniósł, że Stany Zjedn. na własną rękę nie mogą definitywnie stabilizować walut — w obawie przed stratami na korzyść krajów, które pozostałyby przy walucie płynnej, że natomiast chętnie poprą inicjatywę stabilizacyjną. Innymi słowy, radjowe przemówienie P. Morgenthau'a miało sprowokować do powzięcia tej inicjatywy W. Brytanię. Niezależnie od tej ostrożności, która niejako zadecydowała, że mowa P. Morgenthau'a jest bardziej zaproszeniem do złożenia oferty niż złożeniem oferty — amerykański Sekretarz Skarbu uznał za stosowne nie wyjaśniać wielu interesujących świat problemów gospodarki Stanów Zjedn., jakoto: polityki zakupów srebra, możliwości inflacji i t. d. Ostabiło to wartość jego wywodów z punktu widzenia interesów innych państw. Co więcej — P. Morgenthau, ostatnio, podobno, niezbyt chętnie widzący napływ złota z zagranicy do Stanów Zjedn., tym razem wystąpił w obronie amerykańskiej polityki czynnego bilansu płatniczego, wyrównywanego dopływem kruszcu, nie zaś „tytułami dłużnymi nieplacących dłużników”.

W. Brytania, dla której mowa Morgenthau'a właściwie była przeznaczona, wzięła ją na poważnie i odpowiedziała — niezależnie od natychmiastowej repliki prasy — ustami Kanclerza Skarbu Neville Chamberlaina. P. Chamberlain, przemawiając na bankiecie Związku Bankierów Brytyjskich, przedstawił pomyślną sytuację gospodarczą Anglii, szczególnie podnosząc dobroczynne skutki „umiarkowanych” ceł i polityki taniego pieniądza; ów umiarkowany protekcjonizm przyczynił się — jego zdaniem — najwięcej do poprawy w przemyśle, tani kredyt zaś niesłychanie ożywił inwestycje, przede wszystkim budowlane. Przechodząc do problemu stabilizacji, kanclerz uznał, że jest ona również celem brytyjskiej polityki finansowej, ale celem dopiero „ostatecznym”. Tymczasem Anglia nie może zdecydować się na stabilizację, zważywszy, że polityka walutowa powinna być funkcją innych czynników gospodarczych i kształtować się w zależności przede wszystkim od sytuacji międzynarodowej wymiany towarowej i międzynarodowego obrotu kapitałów. Ten punkt przemówienia jest komentowany jako bezpośrednia aluzja pod adresem Stanów Zjedn., którym P. Chamberlain w ten sposób wytknął zarówno politykę czynnego bilansu obrotów, jak i niezatławienie sprawy długów wojennych.

Jak wynika więc z dwugłosu Morgenthau — Chamberlain, Stany Zjedn. nie wezmą na siebie inicjatywy „izolowanej” stabilizacji. W. Brytania zaś nie jest skonna do powzięcia tej inicjatywy, dopóki polityka amerykańska „pompowania” złota z zagranicy nie ulegnie radykalnej zmianie. W istocie, bodajże jeszcze ważniejszym motywem brytyjskiej niechęci do stabilizacji funta jest obawa przed... powszechną poprawą (którą stabilizacja funta niewątpliwie spowodowałaby), poprawa ta

bowiem pozbawiłaby Anglię najważniejszego czynnika jej obecnej dobrej konjunktury — niesłuchanie taniego pieniądza. Mimo jednak negatywnego wyniku wymiany zdań między Stanami Zjednoczonymi a W. Brytanią, należy uznać za zjawisko pozytywne już sam fakt sprzecyzowania wzajemnych pretensyj.

Jak wyżej powiedziano, amerykańska „inicjatywa stabilizacyjna” przez większość komentatorów uznana została za szczerą. Temu też faktowi, obok zaznaczającej się ucieczki od paru walut „złotych”, przypisać należy notowane od kilkunastu dni wzmocnienie dolara. W dn. 21/V r. b. dewiza na New-York notowana była urzędowo w Warszawie 5:32³/₈, w Paryżu 15:19¹/₂, a więc wyraźnie wyżej górnego punktu złota. Mocnej tendencji dolara towarzyszą, oczywiście, poważne wysiłki złota z Europy do Stanów Zjednoczonych.

Zwyzka funta, niezwiązana punktami złota, była w ostatnich dniach jeszcze poważniejsza. Doszedł on w dn. 23/V r. b. w Paryżu do kursu 75:00, nienotowanego od wielu miesięcy. W Warszawie — do 26:23. Zwyzkę funta, dzięki której odzyskał on już całkowitą stratę, poniesioną w lutym — tłumaczy się zarówno ucieczką od walut „złotych”, jak i nawet... interwencją Stanów Zjedn., dążącą rzekomo tą drogą do „lepszej” relacji funt — dolar. Zaznaczyć należy, że, w związku z atakami na kilka walut „złotych” waluta brytyjska miała już od pewnego czasu tendencję mocniejszą, ale dopiero ostatnio tendencja ta przybrała na sile.

Podczas gdy więc Stany Zjedn. i W. Brytania dyskutują o stabilizacji, dolar zaś i funt, mimo faktycznie zupełnie niewyjaśnionej przyszłości pierwszego i fluktuacji drugiego, idą w górę — na kontynencie europejskim kraje, spóźnione w procesach przystosowawczych lub nakręcające konjunkturę, przechodzą przez trudności, które właśnie w połowie maja jakoś jaskrawiej wystąpiły na światło dzienne.

Francuski problem budżetowy, najważniejsza bolączka sytuacji gospodarczej Francji od 1932 r., od tego czasu właściwie nigdy nie był rozwiązany. Rząd Doumergue'a jednak, nieśmiało inicjując politykę deflacji, uporządkował nieco i tę dziedzinę, w związku z czym od szeregu miesięcy, w — niesłusznym zresztą — przekonaniu szerokiego ogółu, francuska sytuacja budżetowa nie nastroczała obaw. Premier Flandin, po krótkim okresie czynnej polityki gospodarczej o charakterze interwencyjno-inflacyjnym — poświęcił się problemom polityki wewnętrznej i zagranicznej, i wszelkie reformy w tym czy innym kierunku zostały wstrzymane. W międzyczasie ataki na belgę, florena i franka szwajcarskiego, wabania innych walut i wydarzenia natury politycznej wywołały dalsze poważne osłabienie aktywności gospodarczej we Francji. Zjawisko to, obok skutków zaniedbania polityki deflacyjnej, co wywołało dalsze pogorszenie sytuacji — przyczyniło się do katastrofalnego spadku dochodów skarbowych, widocznego w pierwszych miesiącach r. b. Powstała w ten sposób luka w zrównoważonym i tak raczej tylko na papierze budżecie — do końca r. b. poważnie wzrosło w związku z wydatkami na interwencję w zakresie artykułów rolnych i wzmocnionymi wydatkami na obronę narodową.

Minister Finansów Germain Martin otwarcie przedstawił tę sytuację dopiero w maju, zaznaczając, że deficyt będzie wielomiljardowy (podane liczby wahają się od 7 do 17 milj. fr.) i proponując — niewystarczające zresztą i niemające poza tem większych szans zaakceptowania przez Parlament — oszczędności. Ponowne wyjście na jaw poważnych trudności budżetowych, pogorszenie się na paru odcinkach życia gospodarczego, a wreszcie pewne momenty polityczne — to wszystko spowodowało, że występująca już od pewnego czasu nerwowość na giełdzie ostatnio poważnie się wzmogła. Bilanse Banku Francji od pewnego już czasu wykazują odpływ złota, — tak, że pokrycie od

dn. 29/III r. b. do dn. 10/V spadło o ok. 3 milj. fr. O ile przedtem odpływ ten kierował się głównie do Belgii (repatryjacja kapitałów belgijskich), o tyle teraz — obok Stanów Zjednoczonych — celem ucieczki kapitałów jest również Anglia i... tezauryzacja. Obserwowano również zjawisko wzmocnienia zakupów akcji obok wyzbywania się rent i innych papierów państwowych. Zaznaczamy wreszcie, że na rynku nastąpiło wyraźne podrożenie pieniądza. W celu przeciwdziałania panice na rynku i odpływowi kapitałów Bank Francji w dn. 23/V podwyższył stopę dyskontową z 2¹/₂% do 3%.

Sytuację finansowo-walutową Szwajcarii zajmowaliśmy się już stosunkowo niedawno. Dlatego też teraz nadmieniamy tylko, że — w przeciwieństwie do florena holenderskiego — frank szwajcarski ma stale słabą tendencję na wszystkich giełdach, prawie nigdy niepodnosząc się powyżej dolnego punktu złota. Z dniem 3/V r. b. Szwajcarski Bank Narodowy zdecydował się na podwyższenie od paru lat niezmiennego dyskonta z 2% do 2¹/₂% i stopy lombardowej z 2¹/₂% do 3¹/₂%. Nieśmiało temu krokowi, któremu przeciwstawić można znacznie bardziej energiczne zarządzenia kwietniowe Banku Niderlandzkiego — towarzyszył apel instytucji emisyjnej pod adresem banków, aby przeciwdziałały spekulacji. Mimo to, jak dotychczas, odpływ pokrycia z Szwajcarskiego Banku Narodowego trwa, chwilami przybierając bardzo poważne rozmiary. W miarę zbliżania się daty referendum w sprawie radykalnej „inicjatywy kryzysowej” (dn. 2.VI r. b.) — zdenerwowanie raczej rośnie.

Na zakończenie wspomnijmy o wyraźnych trudnościach, przeżytych przez Niemcy w związku z poszukiwaniem środków na dalsze podtrzymanie sztucznego ożywienia oraz w związku z koniecznością rozwiązania problemu handlu zagranicznego. Sytuacja gospodarcza Niemiec nie odbija się wprawdzie na zagranicznych notowaniach waluty, dzięki jej specyficznej sytuacji; nie sprzyja ona jednak wzrostowi pewności i zaufania na rynkach światowych.

Wreszcie, dwa dodatnie momenty: poprawa sytuacji w Belgii, wyrażająca się w napływie kapitałów i ożywieniu, oraz odprężenie w Holandii po ciężkich przejściach z kwietnia r. b. Belgijski Bank Narodowy z dn. 15/V obniżył stopę dyskontową z 2¹/₂% do 2%. Wyrazem poprawy w Belgii jest wielka operacja konwersji szeregu rent i obligacji kolei belgijskich. Bank Niderlandzki również obniżył dyskonto z dn. 15/V z 4¹/₂% do 4%. Floren ma od pewnego czasu tendencję mocniejszą, zbliżając się chwilami do górnego punktu złota. Doświadczenie kwietniowe, zresztą, o tyle nie poszło na marne, że Rząd holenderski zabrał się odrazu do energicznych oszczędności budżetowych.

Jeżeli na zakończenie wymieniliśmy — obok szeregu powodów szkodliwych fluktuacji walutowych — również zasadniczo dodatnie zjawiska — poprawy w Belgii i uspokojenia w Holandii — uczyniliśmy to m. in. dlatego, że poprawa w jednym kraju obok pogorszenia w drugim zawsze wywołuje pewne ruchy kapitałów, przeważnie mało uzasadnione, nieprodukcyjne i częstokroć wywołujące niepokój.

Jak widać z powyższego przeglądu, w maju r. b. hynajmniej nie nastąpiło jeszcze wyjaśnienie międzynarodowego problemu walutowego i uspokojenie na rynkach walutowych. Być może, bezpośrednia angielsko-amerykańska dyskusja stabilizacyjna, gdyby taka mogła nastąpić, obok dalszych ustępstw w dziedzinie handlowej dla zagranicy ze strony Stanów Zjednoczonych — mogłyby przyczynić się do przywrócenia spokoju w tej dziedzinie. Zwłaszcza że, jak to wykazały ostatnie uchwały Walnego Zebrania Banku Wypłat Międzynarodowych, bodajże cały świat z wyjątkiem... Anglii gorąco pragnie międzynarodowej stabilizacji.

b. w.

KRONIKA ZAGRANICZNA

STANY ZJEDN. AM.

POLITYKA BUDŻETOWA. — Orędzie Prezydenta Roosevelta do Kongresu ze stycznia 1934 r. przewidywało, iż rok budżetowy 1934 (kończący się w dn. 30/VI r. ub.) zamknięty zostanie deficytem w wysokości \$ 73 milj., rok budżetowy 1935 — deficytem \$ 2 milj., w 1936 r. dochody i wydatki budżetowe zostaną zrównoważone. W orędziu swem ze stycznia r. b. Prez. Roosevelt przedstawił już inne dane:

rok budżetowy 1934 zamknięty został deficytem w wysokości \$ 4 milj., t. j. o \$ 3:3 milj. poniżej preliminowanego, w 1935 r. deficyt ma wynieść — zamiast \$ 2 milj. — \$ 49 milj., w 1936 r. wreszcie przewidziany deficyt w kwocie \$ 45 milj. Nawet na rok 1937 nie jest przewidywane uzyskanie pełnej równowagi budżetowej.

Sprzeczność pomiędzy obu orędziami nie wskazuje bynajmniej, jakoby Stany Zjedn. prowadziły lekkomyślną politykę

budżetową. Polityka ta jest raczej wynikiem przedkładania planów budżetowych na okres tak długi, iż niepodobna przewidzieć, jak w okresie tym kształtować się będzie konjunktura. Tegoroczne orędzie nosi na sobie wyraźne piętno niepewności co do faktycznych rozmiarów i form zużycowania wydatków nadzwyczajnych. Zamiast szczegółowego rozpracowania budżetu nadzwyczajnego, w formie przydziału poszczególnych kwot na określone cele, występuje jedynie maksymalna kwota, do

której wydatkowania Rząd zostaje upoważniony. Skorzystanie z tego upoważnienia zależeć będzie od stopnia ożywienia gospodarczego. Tęgo rodzaju ograniczenie liczb budżetu nadzwyczajnego do maksymalnego upoważnienia odpowiada doświadczeniom, poczynionym w ostatnich latach.

Elastyczność wydatków nadzwyczajnych wpływa również dodatnio na stabilizację budżetu zwyczajnego. Jeżeli ożywienie gospodarczo- prywatne przybierze dostatecznie duże rozmiary, to pokrycie wydatków zwyczajnych jest tem samem zapewnione. Jeżeli ożywienie to nie wystąpi, to konjunktura zostanie podtrzymana przez zwiększone wydatki nadzwyczajne, co pośrednio wpłynie na wzrost dochodów zwyczajnych. Poniższe zestawienie ilustruje wykonanie budżetu amerykańskiego w 1934 r. oraz przewidywania na lata 1935 i 1936 zgodnie z orędziem ze stycznia r. b. (w miljn. \$):

	Wykon. budżetu	Preliminarz budżetowy	
	1934	1935	1936
I. — Budżet zwyczajny:			
1) Wpływy . . .	2 763	3 123	3 422
2) Wydatki . . .	2 462	2 748	3 302
w tem:			
Administracja	1 086	1 235	1 622
Weterani . . .	556	610	740
Obsługa długów	757	835	875
Zwrot nadpłac. podatków . . .	63	68	65
II. — Budżet nadzwyczajny:			
1) Pomoc rolnicza:			
Wpływy . . .	353	589	570
Wydatki . . .	290	788	472
Nadwyżka wpływów (+)			
względnie rozchodów (-)	+ 63	- 199	+ 98
2) Inne wydatki nadzwyczajne . . .	3 993	4 472	4 110
Wydatki ogółem	6 392	7 419	7 314
Umorzenie długu	360	573	636
Deficyt (wraz z umorzeniami) . . .	3 989	4 869	4 528

Jak wynika z powyższego zestawienia, wydatki zwyczajne wykazują w preliminarzu budżetowym na 1936 r. wzrost o \$ 554 miljn., z których \$ 387 miljn. na administrację, \$ 130 miljn. na ciężary wojenne, a \$ 40 miljn. na obsługę długów. Wzrost wydatków jest wynikiem głównie podwyższenia wydatków zbrojeniowych, a w szczególności budowy okrętów wojennych, wobec wykonywania wielkiego programu rozbudowy floty. Również poważny udział we wzroście wydatków przypada na budowę publiczne. Wpływy zwyczajne są ostrożnie preliniowane. Oczekiwany jest powolny wzrost wpływów z podatku dochodowego, który stanowić ma w 1936 r. 29% ogólnych wpływów.

Wydatki nadzwyczajne wyniosły w 1934 roku \$ 4 283 miljard., z tego \$ 1 558 miljard. stanowiły czyste pożyczki, które stopniowo będą spłacane. W wydatkach nadzwyczajnych daje się zauważyć już od 1934 r. wyraźne przesuwanie w ich użytkowaniu. Wydatki na rolnictwo są stopniowo zmniejszane. To samo dotyczy

zapomóg i w ogólności pomocy dla właścicieli nieruchomości. Natomiast w 1936 r. przewidziane jest utworzenie funduszu centralnego w wysokości \$ 39 miljard., dzięki któremu zatrudnienie znaleźć ma 35 miljn. bezrobotnych. Budżet nadzwyczajny staje się w coraz mniejszym stopniu narzędziem nakręcania konjunktury, natomiast w coraz większym stopniu służy celom socjalnym. Dla oceny tych przemian znamienne są słowa Prezydenta Roosevelta, wypowiedziane w ostatnim orędziu: „O ile powstanie deficyt, to należy przypisać go wyłącznie akcji stwarzania zatrudnienia, a zmniejszyć się on może jedynie w tym stopniu, w jakim gospodarka prywatna będzie mogła zatrudnić bezrobotnych”.

Br. B. Rm.

NIEMCY

ZMNIJSZENIE DOCHODÓW SAMORZĄDOWYCH. — Ustawa o zmianie ugody finansowej (z samorządem) z dn. 26/II 1935 r. postanawia, że o ile udział krajów i gmin przekracza w podatku dochodowym RM 1:1 miljard., w podatku zrzeczeniowym RM 240 miljn. i w podatku obrotowym RM 573 miljn. — nadwyżkę tę obniża się o $\frac{2}{3}$. Połowę zatrzymanego krajom udziału zabiera Państwo, drugą zaś połowę przeznaczają na t. zw. kapitał ugodowy (Ausgleichsstock), co do użycia którego ma decydować Minister Skarbu Rzeszy.

W uzasadnieniu do powyższej ustawy podaje się, że ożywienie konjunktury i związany z tem wzrost wpływów podatkowych spowodowane zostały prawie wyłącznie zarządzeniami Państwa, przyczem zarządzania te obciążąły znacznie przyszłe budżety Państwa. Jest zatem rzeczą słuszną, że przynajmniej część nadwyżki wpływów podatkowych, spowodowanych temi zarządzeniami, zostanie przeznaczona na te przyszłe zobowiązania Państwa.

Ustawa obowiązuje tylko na rok 1935. Według obliczeń prasy niemieckiej spadek udziału krajów w związku z powyższą ustawą wyniesie w 1935 r. RM 155 miljn., z czego RM 77,5 miljn. zabierze Skarb, resztę zaś przeznaczają się na „kapitał ugodowy” do dalszego zarządzenia Ministra Skarbu.

AUSTRIA

POLITYKA EKSPORTOWA.

W wywozie Austrii stwierdzić należy charakterystyczny objaw — bardzo znacznego wzrostu eksportu surowców. Oile wywóz ten skierowany jest do Niemiec i Węgier, tujejsze sfery gospodarcze uważają wzrost tego wywozu za zjawisko niepożądane z punktu widzenia interesów przemysłu przerobczego Austrii, który na krajowym rynku spotyka się przy nabywaniu potrzebnych materiałów z konkurencją zagranicą, a w ramach umów clearingowych ustępować musi miejsca tym właśnie surowcom, które Niemcy i Węgry sprowadzają masowo z Austrii bez konieczności używania na ten cel dewiz. Ponieważ ogólne ramy wywozu austriackiego do tych krajów są ograniczone z uwagi na istniejącą umowę clearingową, cierpi na tem eksport wyrobów gotowych, który dla interesów Austrii ma pierwszorzędne

znaczenie. Wystarczy wskazać na fakt, że Niemcy jeszcze w r. ub. importowały przeszło 30% całego wywozu wyrobów gotowych z Austrii; w pierwszych miesiącach r. b. udział Rzeszy w eksporcie fabrykatów austriackich wynosił już tylko 15%.

Przemysł austriacki musi ponosić znaczne ofiary, aby eksport swój utrzymać w ramach dotychczasowych. Przeciętna cena eksportowa centnara metrycznego austriackich wyrobów gotowych wynosiła w marcu 1934 r. 195 szyl., w marcu 1935 r. zaś tylko 188 szyl.

Jest to problem, sięgający bardzo głęboko w życie gospodarcze Austrii, ściśle związany z kwestją bilansu płatniczego oraz bezrobocia, a tem samem i budżetu państwowego. Podniesienie zdolności konkurencyjnej na rynkach zagranicznych przez obniżenie kosztów produkcji nie da się w obecnych warunkach wewnętrzno-politycznych osiągnąć. Współczynniki tych kosztów są nadal sztywne, bo Rząd nie może obniżyć podatków i danin bez redukcji płac urzędniczych, a z drugiej strony nietylko nie działa w kierunku niższej cen, lecz przeciwnie, o ile chodzi zwłaszcza o ceny produktów rolnych, będących ważnym elementem kosztów utrzymania, a tem samem płac, dąży do ich podwyżki dla zapewnienia rentowności rolnictwu, przyczem i tutaj odgrywają ważną rolę momenty polityczne.

Ekspansja eksportu jest więc możliwa tylko przy stosowaniu polityki subwencyjnej, bo, jak to uczy doświadczenie ostatniej ery polityki handlowej Austrii, osiągnięcie ulg celnych i reglamentacyjnych nawet u bardzo politycznie zaprzężonych partnerów spotyka się z coraz większymi trudnościami.

Momenty te skłoniły czołowe organizacje Austrii do wypracowania szczegółowego programu popierania eksportu przez stosowanie rozmaitych środków pośredniej i bezpośredniej pomocy finansowej.

Główne punkty programu są następujące: 1) obniżenie podatków i innych danin tym przedsiębiorstwom przemysłowym, które mogą wykazać, że przez zwiększenie wywozu podniosły swoją produkcję; 2) przyznanie bezpośrednich państwowych premij eksportowych.

Memoriały organizacji gospodarczych podnoszą, iż z ogólnej sumy eksportu wyrobów gotowych ok. 600 miljn. szyl. przypada ok. 200 miljn. szyl. na kraje, których chłonność dla towarów austriackich może być jeszcze rozszerzona przez rozbudowę umów preferencyjnych, kontyngentowych i kompensacyjnych. Wywóz do tych krajów nie potrzebuje więc szczególnego impulsu przez finansową pomoc. Reszta — w sumie 400 miljn. szyl. — znajduje zbyt w państwach, których rynki mogłyby nabywać znacznie więcej towarów austriackich niż obecnie, gdyby dla skutecznej walki z konkurencją przemysł austriacki był w możności obniżyć ceny swoich wyrobów o mniej więcej 10%. Różnicę tę musiałby, według projektu austriackich organizacji gospodarczych, pokryć specjalny fundusz, przeznaczony na popieranie eksportu w sumie 40 miljn. szyl., przyczem część tego funduszu miałaby dać podwyżka cen wewnętrznych niektórych produktów przemysłowych.

Ważnym punktem programu jest też rozwiązanie zagadnienia ubezpieczenia kredytów eksportowych.

CZECHOSŁOWACJA

ULGI PODATKOWE DLA BUDOWNICTWA. — Nowe budowle, przebudowy, przybudowy i nadbudowy, wykonane w 1935 r., korzystają ze zwolnienia w ciągu 15 lat od podatku domowo-czynszowego i domowo-klasowego i od gminnych, powiatowych i krajowych dodatków do podatku budynkowego, nadto ze zwolnienia na lat 10 od opłaty od czynszu. Jeżeli jednak nowy budynek względnie stary wskutek gruntownej przebudowy zawiera tylko małe mieszkania, to powyższe zwolnienie przedłuża się odpowiednio o 10 lat — pod warunkiem, że powyższe budowle, przebudowy, przybudówki i nadbudówki zostaną wykonane do końca 1936 r.

Pierwsze odpłatne przeniesienie ukończonych do dn. 31/XII 1936 r. domów o małych mieszkaniach jest wolne od opłaty stemplowej od przejścia nieruchomości w ciągu 3 lat po ukończeniu budowy.

Podatnicy, prowadzący prawidłowe księgi handlowe, i przedsiębiorstwa, wykonujące budowę, przebudowę, dobudowę lub nadbudowę budynków dla potrzeb przedsiębiorstwa oraz domów mieszkalnych dla swoich pracowników, mogą w ciągu 5 lat (nawet jednorazowo), począwszy od okresu operacyjnego, w którym budowa została wykończona, odpisać od dochodów, osiągniętych w przedsiębiorstwie, poza ogólnymi dopuszczalnymi odpisami, dalsze 20% zużytych na budowę wydatków.

Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH ARTYKUŁY SPOŻYWCZE I KOLONJALNE

ZE ŚWIATOWYCH RYNKÓW ZBOŻOWYCH. — Ceny w okresie 5 ÷ 18/V r. b. kształtowały się następująco (w walucie danego kraju, w Buenos Aires i Liver-

poolu — w \$, w Hamburgu — w Hfl. — za 100 kg):

	5+11/V	12+18/V	Wzrost (+) lub spadek (-)
Pszenica:			
Berlin . . .	21·20	21·20	—
Praga . . .	181·00	179·50	- 0·9
Chicago . . .	3·78	3·69	- 2·4
Buenos Aires	2·36	2·33	- 1·3
Liverpool . .	2·85	3·05½	+ 3·0
Wiedeń . . .	37·62½	37·75	+ 0·3
Hamburg . . .	5·62	5·62	—

Zyto:			
Berlin . . .	17·20	17·20	—
Praga . . .	141·50	141·40	- 0·08
Chicago . . .	2·23	2·07	- 7·2
Wiedeń . . .	26·56½	26·55½	—
Hamburg . . .	3·05	3·05	—

O wies:			
Berlin . . .	—	—	—
Praga . . .	125·30	126·25	+ 0·7
Chicago . . .	3·32	3·12	- 6·1
Buenos Aires	1·84½	1·90	+ 2·9
Liverpool . .	3·47	3·48½	+ 0·4
Wiedeń . . .	25·75	25·75	—
Hamburg . . .	3·25	3·25	—

Jęczmień browarowy:

Berlin . . .	—	—	—
Praga . . .	147·00	147·00	—
Chicago . . .	3·44	3·44	—
Wiedeń . . .	27·00	27·00	—
Hamburg . . .	—	—	—

BYDŁO I MIĘSO

— W kwietniu r. b. na rynku austriackim ceny nierogaczyny po przejściowej zniżce doznały ponownej poprawy — przeciętnie o 11 groszy austr. na 1 kg. Poprawa rynku w dużej mierze wynikała wskutek zmniejszenia ogólnego dowozu trzody na rynek wiedeński. Zwłaszcza dowozy trzody krajowej spadły w znacznym stopniu, co wskazywałoby na wyczerpanie ilości wyrosniętej trzody.

W związku z powyższą sytuacją rynkową Rząd austriacki nakazał przejściowo zmniejszenie kontyngentu przywozowego polskiego, co prawdopodobnie jeszcze bardziej spotęguje ostatnie objawy rynku austriackiego.

W Anglii na rynku bekonowym panowała dość mocna tendencja. Pomimo zwiększonego w okresie przedświątecznym zapotrzebowania ceny bekonów nie uległy większym zmianom, a to ze względu na panujące wśród sfer handlowych przekonanie, że wszelka wyższość cen winna spowodować natychmiastowe zmniejszenie konsumpcji. Ze względu jednak na wrastający ruch turystyczny i mocniejszy nastrój rynkowy w ostatnim tygodniu sprawozdawczym ceny bekonów nieznacznie zwykowały.

Praga. — Notowania z dn. 30/IV — w kor. czeskich za 1 kg żywej wagi bez podatku: woły 3·60 ÷ 5·10, stadniki 3·60 ÷ 5·20, krowy 2·00 ÷ 5·10, jałówki 3·50 ÷ 5·10, świnię krajową 5·00 ÷ 7·00, słowackie 5·00 ÷ 7·00. Przebieg targu średni.

Wiedeń. — Urzędowe notowania nierogaczyny z dn. 24/IV — w szylingach austr. za 1 kg żywej wagi: świnię słoninową prima 1·16 ÷ 1·19, angielskie krzyżówki 1·16 ÷ 1·20, rumuńskie 1·22 ÷ 1·29, stare słoninowe 1·08 ÷ 1·14, chłopskie 1·17 ÷ 1·23, mięsne 1·25 ÷ 1·45. Ceny wszystkich gatunków świni kształtowały się zwyklowo.

Londyn. — Urzędowe notowania bekonów z dn. 25/IV — w sh za 1 cwt.: bekony duńskie sizeable Nr. 1 88, Nr. 2 86, Nr. 3 84, ciężkie Nr. 1 88, Nr. 2 86, szóstki Nr. 1 86, Nr. 2 85, szwedzkie sizeable Nr. 1 85, Nr. 2 83, ciężkie Nr. 1 85, Nr. 2 82, holenderskie sizeable Nr. 1 85, Nr. 2 83, Nr. 3 81, ciężkie Nr. 1 85, Nr. 2 83, szóstki Nr. 1 83, Nr. 2 82, polskie sizeable Nr. 1 82, Nr. 2 80, Nr. 3 78, ciężkie Nr. 1 82, Nr. 2 79, szóstki Nr. 1 80, litewskie sizeable Nr. 1 84, Nr. 2 81, Nr. 3 79, ciężkie Nr. 1 84, Nr. 2 80, szóstki Nr. 1 81, angielskie sizeable Nr. 1 88—91, Nr. 2 85—90, ciężkie Nr. 1 87—91, Nr. 2 84—89, szóstki Nr. 1 87, Nr. 2 86. Tendencja mocna.

PRZEDRUK DOZWOLONY, LEOZ Z PODANIEM ŹRÓDŁA

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:

ELEKTORALNA 2 (parter)

Telefony: 5 12 66 (Red.), 5 12 73 i 5 35 35 (Adm.), 11 92 68 (Druk.).

Biura czynne od godziny 9 do 3 po południu.

KONTO CZEKOWE P. K. O. 701

PRENUMERATA W KRAJU: kwartalnie — zł 15, półrocznie — zł 30, rocznie — zł 60; **ZAGRANICĄ:** kwartalnie — zł 25, półrocznie — zł 50, rocznie — zł 100.

CENY OGŁOSZEŃ HANDLOWYCH (przed

tekstem) w zeszytach zwykłych: IV str. okładki — zł 1.200; II i III str. okł. — zł 900; ½ str. okł. — zł 500; str. zwyczaj.: 1 str. — zł 600, ½ str. — 350, ¼ str. — zł 200, 1/8 str. — zł 110. Przy ogłoszeniach kombinacyjnych petitowych oraz tabelarycznych do cen powyższych dolicza się 30%.

CENY OBWIESZCZEŃ SPÓŁEK AKCYJ-

NYCH (za tekstem): 1 str. — zł 200, ½ str. — zł 110, 1/8 str. — zł 80, ¼ str. — zł 70, 1/16 str. — zł 55, 1/32 str. — zł 40, 1/64 str. — zł 20. Za ogłoszenia liczbowe, tabelaryczne, bilanse i t. p. do cen powyższych dolicza się 50%.

Redaktor naczelny: **CZESŁAW PECHE**

Redaktor: **WACŁAW SZURIG**

Redaktor działu finansowo-skarbowego:
JERZY LUBOWICKI

Redaktor działu rolniczego:
CZESŁAW BOBROWSKI

Redaktor działu komunikacyjnego:
BOLESŁAW KACZMARKIEWICZ

Wydawca: Sp. Wyd. z ogr. odp. „PRZEMYSŁ I HANDEL”

OBWIESZCZENIA SPÓŁEK AKCYJNYCH

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej pod firmą

Towarzystwo Ubezpieczeń „Piaś”, Spółka Akc.

zaprasza PP. Akcjonariuszów na

15 ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

które się odbędzie w dn. 31 maja (piątek) 1935 r. o godz. 18 w sali posiedzeń Towarzystwa w Warszawie, przy ul. Moniuszki Nr. 10 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie Zgromadzenia przez Prezesa Zarządu i wybór przewodniczącego Zgromadzenia;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej;
- 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1934 r.;
- 4) Pokwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków;
- 5) Zatwierdzenie budżetu na 1935 r. oraz określenie wynagrodzenia członków Zarządu i Rady Nadzorczej na tenże rok;
- 6) Wybory członków do Zarządu i Rady Nadzorczej;
- 7) Wolne wnioski PP. Akcjonariuszów (o ile były zgłoszone na piśmie Zarządowi Spółki nie później jak na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia z zachowaniem przepisów art. 54 prawa o spółkach akcyjnych).

Wolnych wniosków PP. Akcjonariuszów nie zgłoszono.

Walne Zgromadzenie będzie prawomocne, o ile na niem reprezentowana będzie — stosownie do § 21 statutu Spółki — nie mniej niż jedna czwarta ogólnej ilości akcji.

PP. Akcjonariusze, posiadający akcje na okaziciela, a chcący wziąć udział w Zgromadzeniu, winni złożyć w kasie Spółki swe akcje względnie świadectwa depozytowe przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia z zachowaniem przepisów art. 59 prawa o spółkach akcyjnych.

Zarząd Spółki Akcyjnej Towarzystwo Ubezpieczeń „Piaś” przypomina tym PP. Akcjonariuszom Towarzystwa „Piaś”, a także sfuzjonowanej Spółki Akcyjnej „Zjednoczone Towarzystwo Ubezpieczeń Omnium i Wilja”, którzy nie wymienili dotychczas posiadanych przez nich akcji po zł 10 nominalnej wartości każda na nowe po zł 100, a życzyliby sobie przyjąć udział w Walnym Zgromadzeniu o konieczności dokonania wymiany akcji przynajmniej na 7 dni przed datą Walnego Zgromadzenia. Wymiana akcji dokonywa się codziennie w wydziale Sekretariatu od godz. 9 do 13 z wyjątkiem niedziel i świąt. 1816—2

II OGŁOSZENIE

Zarząd firmy „Borysław” Spółka Akcyjna dla Przemysłu Wosku Ziarnego i Oleju Skalnego w Borysławiu

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 5 czerwca 1935 r. o godz. 12 w poł., odbędzie się w biurze notariusza Ignacego Zakiego w Drohobyczu

XXXV ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Sprawozdanie Zarządu z działalności Spółki i przedłożenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok obrotowy 1934;
- 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej;
- 3) Powzięcie uchwał w sprawie bilansu oraz rachunku zysków i strat i udzielenie absolutorjum Zarządowi;
- 4) Wybór członków Zarządu w miejsce ustępujących;
- 5) Wybór Komisji Rewizyjnej;
- 6) Oznaczenie wysokości marek obecności członków Zarządu na posiedzeniach, jakoteż wynagrodzenia członków Komisji Rewizyjnej.

Akcjonariusze, zamierzający uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni najpóźniej na dni 7 przed terminem Walnego Zgromadzenia złożyć swe akcje względnie dowody tymczasowe w Kasie Spółki w Borysławiu, albo w Oddziale Banku Gospodarstwa Krajowego w Drohobyczu.

1090—2

I OGŁOSZENIE

Zarząd Polskiego Towarzystwa Handlu i Przemysłu Futrzanego „Futro” SPÓŁKA AKCYJNA

podaje do wiadomości, że w dn. 12 czerwca r. b. o godz. 1 w poł. odbędzie się w siedzibie Zarządu Spółki w Warszawie, ul. Młocińska 3

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej, oraz rozpatrzenie i zatwierdzenie rachunku strat i zysków i bilansu na 1934 r.;
- 3) Wybór władz;
- 4) Wolne wnioski.

1814—1

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej do Eksploatacji Państwowego Monopoli Zapalczanego w Polsce

zawiadamia, że w dn. 29 maja r. b. w środę o godz. 11 w biurze Zarządu Spółki w Warszawie, przy ulicy Królewskiej Nr. 3 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, rachunku zysków i strat oraz bilansu za okres sprawozdawczy 1934 r.;
- 2) Powzięcie uchwały co do przeznaczenia czystego zysku za 1934 r.;
- 3) Ustalenie liczby członków Zarządu i wybory członków Zarządu;
- 4) Wybory Komisji Rewizyjnej i wyznaczenie wynagrodzenia;
- 5) Zatwierdzenie sprzedaży części nieruchomości przy fabryce w Mszczonowie;
- 6) Wnioski Akcjonariuszów.

1806—2

II OGŁOSZENIE

Zarząd Fabryki Przetworów Chemicznych „Rędziny”, Spółka Akcyjna

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 31 maja r. b. w piątek o godz. 17 w Warszawie, przy ul. Czackiego Nr. 5/5, w gmachu Stowarzyszenia Techników Polskich, ma się odbyć

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW wymienionej Spółki Akcyjnej, z następującym porządkiem obrad:

- 1) Rozpatrzenie sprawozdania, rachunku strat i zysków i bilansu za 1934 r., oraz udzielenie Zarządowi absolutorjum;
- 2) Wybory członków Zarządu;
- 3) Wybory członków Komisji Rewizyjnej i wyznaczenie im wynagrodzenia;
- 4) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć w biurze Zarządu Spółki w Rudnikach — Rędzinach pod Częstochową, najpóźniej do 24 maja r. b. swoje akcje lub świadectwa depozytowe.

1804—2

II OGŁOSZENIE

Zarząd firmy „Lechja” Spółka Akcyjna dawn. Kujawski, Milewski i S-ka w Lublinie

zawiadamia, że

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

odbędzie się w dn. 29 maja 1935 r., o godz. 18, w biurze Zarządu w Lublinie, ul. 1 Maja Nr. 25, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór Przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania i bilansów wraz z rachunkami strat i zysków za lata 1932/33 i 1933/34 oraz sprawozdanie Komisji Rewizyjnej;
- 3) Plan działania;
- 4) Zdecydowanie obniżenia kapitału akcyjnego i wprowadzenie odpowiednich zmian w statucie;
- 5) Budżet na 1934/35 r.;
- 6) Wybory do organów Spółki;
- 7) Zmiana w statucie odnośnie brzmienia firmy: zamiast obecnego brzmienia firmy „Lechja”, Spółka Akcyjna, dawn. Kujawski, Milewski i S-ka — proponuje się: „Lechja”, Spółka Akcyjna;
- 8) Wolne wnioski.

1313—2

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

„Polskie Zakłady Impregnacyjne“

SPÓŁKA AKCYJNA

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

XII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w dn. 4 czerwca 1935 r. o godz. 17 w lokalu Spółki w Warszawie, ul. Wiejska 16, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Sprawozdanie za 1934 r.;
- 2) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za 1934 r., oraz udzielenie absolutorjum władzom Spółki;
- 3) Uchwała o podziale zysku;
- 4) Uchwalenie tantiemy i żetonów dla Rady Nadzorczej;
- 5) Wniosek w sprawie ustalenia wynagrodzenia dla stałego delegata Rady Nadzorczej;
- 6) Wybory do Rady Nadzorczej;
- 7) Wnioski i interpelacje.

W myśl przepisów statutu, mają prawo głosować na Walnym Zgromadzeniu tylko ci akcjonariusze, którzy najpóźniej na siedem dni przed Walnym Zgromadzeniem złożą akcje w godzinach biurowych w Kasie Spółki w Warszawie, Wiejska 16, lub w Schweizerische Kreditanstalt w Zurychu, Zentral-Europäische Länderbank w Wiedniu oraz Niederösterreichische Escomptegesellschaft w Wiedniu.

1321-2

II OGŁOSZENIE

We środę dn. 29 maja 1935 r. o godz. 12.30 odbędzie się w Katowicach w lokalu biurowym Lignozy Spółki Akcyjnej przy ul. Dworcowej 13

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

Lignozy, Spółki Akcyjnej w Katowicach

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej oraz przedłożenie bilansu i rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1934;
- 2) Zatwierdzenie zamknięć rachunkowych za rok operacyjny 1934 i podział czystego zysku;
- 3) Udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej;
- 4) Wybory do Rady Nadzorczej.

Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć akcje swoje lub też kwity na akcje, zdeponowane w banku lub u notariusza, wraz z pisemnym wykazem conajmniej 3 dni przed Walnym Zgromadzeniem w kasie Spółki w Katowicach przy ul. Dworcowej 13. O złożeniu akcji wzgl. kwitów na akcje wystawia się zaświadczenie, służące jako legitymacja do wstępu na Walne Zgromadzenie i jako dowód ilości głosów.

Katowice, dn. 2 maja 1935 r.

Zarząd: *Szefer*
1011-2

II OGŁOSZENIE

Zarząd Fabryki Narzędzi Chirurgicznych, Weterynaryjnych i WYROBÓW Stalowych Ostrych Alfons Mann, Spółka Akcyjna w Warszawie

zawiadamia PP. Akcjonariuszów Spółki, że na dz. 29 maja 1935 r. o godz. 18 w siedzibie Zarządu Spółki, plac Małachowski 2, zostaje zwołane

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI

Porządek obrad:

- 1) Wybór przewodniczącego Zebrania;
- 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej i Zarządu, zatwierdzenie sprawozdania i bilansu na dz. 31 grudnia 1934 r., podział zysku oraz udzielenie Zarządowi absolutorjum;
- 3) Uchwalenie preliminarza wydatków na 1935 r. i określenie wynagrodzenia władz Spółki;
- 4) Wybór 2 członków Zarządu i 5 członków Komisji Rewizyjnej;
- 5) Wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w tem Zebraniu, winni złożyć swoje akcje najpóźniej na dni siedem przed Zgromadzeniem w Zjednoczonym Banku Ziemiańskim, Sp. Akc. w Warszawie, ul. Kredytowa 1, lub w biurze Zarządu Spółki

1307-2

II OGŁOSZENIE

Komisja Likwidacyjna Syndykatu Rolniczego Warszawskiego, Sp. Akc.
w likwidacji

zawiadamia PP. Akcjonariuszy, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w drugim terminie w dn. 6 czerwca 1935 r. o godz. 17, w lokalu Spółki, Warszawa, Kopernika Nr. 30, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego Zgromadzenia;
- 2) Sprawozdanie Komisji Likwidacyjnej;
- 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i rachunku zysków i strat za 1934 r., oraz udzielenie absolutorjum Komisji Likwidacyjnej;
- 4) Budżet na 1935 r.;
- 5) Wybór członka Komisji Likwidacyjnej na miejsce ustępującego;
- 6) Wybór członków Komisji Rewizyjnej i ustalenie wynagrodzenia;
- 7) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Zgromadzeniu, winni — w myśl § 25 statutu — złożyć w biurze Spółki akcje lub świadectwa depozytowe polskich instytucyj kredytowych najpóźniej na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem. Zgromadzenie to będzie ważne bez względu na ilość obecnych.

1108-2

II OGŁOSZENIE

Zarząd firmy „Gazy Ziemne“ Spółki Akcyjnej dla Przemysłu Naftowego we Lwowie

zwołuje

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI

na dz. 31 maja r. b. o godz. 16 popołudniu, w sali posiedzeń Spółki we Lwowie, ul. Akademicka 7, III p. z następującym porządkiem obrad:

- 1) Sprawozdanie za rok administracyjny od I/I do 31/XII 1934 r. i przedłożenie bilansu oraz rachunku strat i zysków;
- 2) Sprawozdanie Rady Nadzorczej o rewizji ksiąg Spółki;
- 3) Zatwierdzenie bilansu, rachunku strat i zysków za 1934 r. oraz kwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków;
- 4) Uchwała co do użycia czystego zysku i wynagrodzenia władz nadzorczych Spółki;
- 5) Wybory do Rady Nadzorczej — w myśl § 10 statutu Spółki, oraz zatwierdzenie dokonanej przez Radę Nadzorczą kooptacji 1 członka Rady.
- 6) Wybór Komisji Rewizyjnej na 1935 r. — w myśl § 14 statutu Spółki;
- 7) Wniosek zgłoszony po myśli art. 394 § 1. Kodeksu Handlowego, aby wybór Komisji Rewizyjnej odbył się grupami wedle przepisu § 2 art. 380 Kodeksu Handlowego.
- 8) Wnioski.

Akcje, uprawniające do uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu, w myśl art. 399 § 2 Kodeksu Handlowego D. U. R. P. Nr. 57/34 maja być złożone najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia w Kasie Banku Handlowego S. A. w Warszawie, Oddział we Lwowie, ul. Hetmańska 10.

1159/19-21

II OGŁOSZENIE

We środę dn. 29 maja 1935 r. o godz. 13 odbędzie się w Katowicach w lokalu biurowym Lignozy Spółki Akcyjnej przy ul. Dworcowej 13

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

Lignozy, Spółki Akcyjnej w Katowicach

z następującym porządkiem obrad:

Powzięcie uchwały w sprawie funduszu specjalnego do dyspozycji PP. Akcjonariuszów.

Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć akcje swoje lub też kwity na akcje, zdeponowane w banku lub u notariusza, wraz z pisemnym wykazem conajmniej 3 dni przed Walnym Zgromadzeniem w kasie Spółki w Katowicach przy ul. Dworcowej 13. O złożeniu akcji wzgl. kwitów na akcje wystawia się zaświadczenie, służące jako legitymacja do wstępu na Walne Zgromadzenie i jako dowód ilości głosów.

Katowice, dn. 2 maja 1935 r.

Zarząd: *Szefer*
10 0.19-21

I OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Inżynierjno-Budowlanego „Budopol”

SPÓŁKA AKCYJNA W GDYNI

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 14 czerwca 1935 r. o godz. 4 pp. w Warszawie w kancelarii rejenta Jana Jasińskiego, przy ul. Miodowej Nr. 8 odbędzie się

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIUSZÓW**

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór Przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej z działalności Spółki za rok operacyjny 1934; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i rachunku zysków i strat za tenże okres; 4) Podział zysków i ustalenie dywidendy; 5) Udzielenie absolutorjum władzom Spółki; 6) Wybór władz Spółki; 7) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Zgromadzeniu, winni przedstawić swoje akcje Zarządowi w biurze Spółki w Gdyni, przy ul. 10 Lutego Nr. 35 na 7 dni przed terminem Zgromadzenia, wnioski zaś winny być złożone Zarządowi na 14 dni przed Zgromadzeniem.

1317-1

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej pod firmą

„Towarzystwo Budowy i Eksploatacji Kolei Dojazdowych w Polsce”

SPÓŁKA AKCYJNA

zawiadamia, że w dn. 3 czerwca 1935 r., o godz. 5 popoł., odbędzie się w Warszawie, przy ul. Stalowej Nr. 60

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
SPRAWOZDAWCZE**

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór Przewodniczącego;
- 2) Zatwierdzenie sprawozdania Zarządu, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1934 r. i udzielenie Zarządowi pokwitowania;
- 3) Wybór 5 członków Zarządu;
- 4) Wybór 5 członków Komisji Rewizyjnej;
- 5) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swoje akcje w Spółce przynajmniej na siedem dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

1341 2

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej „Fluid”

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 27 czerwca 1935 r. o godz. 12 w południe w gmachu Stowarzyszenia Techników w Warszawie przy ul. Czackiego Nr. 3/5 odbędzie się

ZWYKLE OGÓLNE ZEBRANIE AKCJONARIUSZY

naszej Spółki, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego Zebrania;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania i bilansu za 1934 r. zgodnie z wnioskami Komisji Rewizyjnej;
- 3) Upoważnienie Zarządu do sprzedaży nieruchomości, będącej własnością Spółki w Wilnie przy ul. Ponarskiej Nr. 65 całkowicie lub częściowo;
- 4) Wybór Komisji Rewizyjnej;
- 5) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, życzący wziąć udział w głosowaniu na niniejszym Zebraniu, winni swe akcje na 14 dni przed terminem Zebrania złożyć w biurze Zarządu, ewentualnie świadectwa depozytowe instytucji, gdzie takowe są zdeponowane, z wymieszczeniem ilości i Nr. Nr. takowych. Wnioski swe winni PP. Akcjonariusze przelać do biura Zarządu na 10 dni przed terminem Zebrania, inaczej takowe nie będą mogły być rozpatrywane.

Zarząd Tow. Akc. „Fluid”

1349/21-24

Zarząd Spółki Akcyjnej Kolei Lokalna Toruń—Lubicz

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

zwołane na dz. 5 czerwca 1935 r. nie odbędzie się.

1353

Zarząd Towarzystwa Ubezpieczeń „Polonia”, Spółka Akcyjna

podaje do wiadomości, że

**XVII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIUSZÓW**

jakie się miało odbyć w dn. 4 maja 1935 r. nie doszło do skutku, wobec nieprzybycia wymaganej statutowo ilości Akcjonariuszów, wskutek czego XVII Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w drugim terminie odbędzie się w dn. 15 czerwca 1935 r. o godz. 4 popoł. w sali sesyjnej w gmachu Towarzystwa w Warszawie, przy Placu Jen. Dąbrowskiego Nr. 1 z tym samym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie Zebrania i wybór Przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej;
- 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu, rachunku zysków i strat za 1934 r., powzięcie uchwały o podziale zysków i udzielenie władzom Spółki absolutorjum;
- 4) Zatwierdzenie budżetu na 1935 r. i określenie wynagrodzenia dla Zarządu i Rady Nadzorczej;
- 5) Wybór 2 członków Zarządu;
- 6) Określenie liczby członków Rady Nadzorczej i wybór członków Rady Nadzorczej;
- 7) Zmiana § 7 i § 15 Statutu Towarzystwa: projektowane brzmienie § 7: „Kapitał akcyjny Spółki wynosi zł 2 000 000,00 pełnowpłaconych. Kapitał ten jest podzielony na 20 000 akcji po zł 100,00 nominalnej wartości każda”; projektowane brzmienie § 15: „Pozostałym czystym zyskiem Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy władne jest dysponować w ramach, przewidzianych przez obowiązujące prawo bez żadnego ograniczenia. Zysk, który Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy przeznaczy na dywidendę, dzieli się pomiędzy akcjonariuszów w stosunku do posiadanego przez każdego z nich kapitału w akcjach według ich wartości nominalnej”;
- 8) Wnioski.

Właściciele akcji, chcący korzystać z prawa uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu, winni przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożyć w biurze Zarządu w Warszawie, Plac Jen. Dąbrowskiego Nr. 1 w dni powszednie w godz. 10—12 w poł. swe akcje, względnie dowód złożenia akcji u notariusza albo w instytucji kredytowej krajowej, przyczem w zaświadczeniu tem należy wymienić liczbę akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed terminem Walnego Zgromadzenia (art. 399 § 2 Kod. Handlow.).

Zgromadzenie to będzie prawomocne bez względu na ilość obecnych Akcjonariuszów oraz ilość reprezentowanych akcji.

1322-1

II OGŁOSZENIE

Zarząd Zakładu Leczniczego Nałęczów, Sp. Akc.

zawiadamia, że w dn. 31 maja 1935 r. o godz. 18 w siedzibie Spółki przy ul. Koszykowej 39 m. 3 w Warszawie odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań Zarządu i Komisji Rewizyjnej, bilansu, rachunku zysków i strat za r. operacyjny 1934 i pokwitowanie władz Spółki z wykonania obowiązków; 3) Powzięcie uchwały o pokryciu strat; 4) Ustalenie preliminarza budżetowego na 1935 r.; 5) Wybory nowych władz Spółki i ustalenie wynagrodzenia ich; 6) Upoważnienie Zarządu do działań, przewidzianych § 40 i 41 statutu; 7) Wnioski.

PP. Akcjonariusze, chcący brać udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć nie później niż 23 maja r. b. swe akcje lub świadectwa o lokacie ich w instytucjach finansowych w siedzibie Spółki w godzinach 9 — 15 rano celem wpisania na listę obecności. W tymże lokalu i w tych samych godzinach PP. Akcjonariusze mogą przeglądać ksiązkę i dokumenty Spółki, począwszy od dn. 23 do 30 maja r. b.

1358-2

II. R. H. B XI 1701

POSTANOWIENIE

Sąd okręgowy Wydział II Handlowy we Lwowie, jako Sąd rejestrowy w dn. 1 kwietnia 1935 r. w sprawie firmy

**TRANSPORTY MIĘDZYNARODOWE JÓZ. J. LEINKAUF,
SPÓŁKA AKCYJNA WE LWOWIE**

zarządził do rejestru handlowego wpis następującej treści: Zakład główny Spółki przeniesiony został do Warszawy. Oddział we Lwowie otworzono. Wpisano do rejestru dn. 16 kwietnia 1935 r.

1355-1

W myśl artykułu 398 Kodeksu Handlowego ogłaszamy, iż Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów Spółki Akcyjnej pod nazwą

„Żegluga Polska, Spółka Akc. w Gdyni”

które odbyło się w dn. 10 maja 1935 r. w Warszawie, uchwaliło:

- 1) Wybór Przewodniczącego Zgromadzenia w osobie Pana Leonarda Możdżeńkiego, Dyrektora Departamentu Morskiego w Ministerstwie Przemysłu i Handlu;
- 2) Przyjęcie sprawozdania Zarządu oraz sprawozdania Rady Nadzorczej z działalności Spółki za 1934 r.;
- 3) Odpisy na amortyzację statków, holowników, budynków, ruchomości i urządzeń warsztatów reperacyjno-okrętowych za 1934 r. w ogólnej sumie zł 696 020'00;
- 4) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za 1934 r. oraz przeniesienie całej sumy zysku netto za rok operacyjny 1934 w sumie zł 418 288'00 na fundusz zapasowy;
- 5) Udzielenie pokwitowania władzom Spółki, t. j. Radzie Nadzorczej i Zarządowi, z wykonania przez nie obowiązków w 1934 r.;
- 6) Ilość członków Rady Nadzorczej na dziewięć; wybór Rady Nadzorczej na okres jednego roku w osobach: Wincenty Łącki, Dr. Zdzisław Borowicz, Robert Ceceniowski, Dr. Stefan Kaufman, Mgr. Tadeusz Ocioszyński, Inż. Władysław Rawicz-Szczerbo, Jerzy Tomorowicz, Kontr-Admirał Józef Unrug, Marian Węgrzynowski;
- 7) Wysokość wynagrodzenia dla członków Komisji, która z ramienia Rady Nadzorczej zbadala sprawozdanie Zarządu, bilans i rachunek strat i zysków za 1934 r.;
- 8) Zatwierdzenie umowy ze stoczną angielską Swan, Hunter & Wigham Richardson, Ltd. w Newcastle-on-Tyne z dn. 16 października 1934 r. o budowę statków „Puck” i „Hel” oraz dwóch umów o zastawie okrętowym na tychże statkach i to z dn. 23 marca 1935 r. oraz z dn. 16 kwietnia 1935 r.;
- 9) Upoważnienie władz Spółki, t. j. Rady Nadzorczej i Zarządu, do nabywania i zbywania w okresie do następnego Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów Spółki statków morskich i holowników z prawem obciążania tychże zastawem okrętowym.

Zarząd Spółki Akcyjnej Żegluga Polska *Feliks Kollat*

1320

I OGŁOSZENIE

Zarząd Zjednoczonych Zakładów Włókienniczych K. Scheiblera i L. Grohmana w Łodzi

zawiadamia niniejszem PP. Akcjonariuszów, że w **poniedziałek dn. 17 czerwca 1935 r. o godz. 11 przedpoł.** w gmachu Zarządu, przy ul. Targowej Nr. 65 w Łodzi, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu, Rady i Komisji Rewizyjnej;
- 3) Zatwierdzenie sprawozdania Zarządu, bilansu i rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1934 oraz pokwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków;
- 4) Powzięcie uchwały w sprawie podziału zysku wzgl. pokrycia straty za 1934 r.;
- 5) Ustalenie planu działalności na 1935 r.;
- 6) Wybory 1 członka Zarządu, 2 członków Rady i 5 członków Komisji Rewizyjnej oraz określenie wynagrodzenia Rady i Komisji Rewizyjnej;
- 7) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie przyjąć udział w Walnym Zgromadzeniu lub zgłosić dodatkowe sprawy na porządek dzienny, winni zastosować się do art. art. 394, 399 i 405 Kodeksu Handlowego („Dz. Ust. R. P. poz. 502/1934 r.).

Stosownie do § 13 Statutu, Zgromadzenie powyższe będzie prawomocne, o ile przybędą na nie akcjonariusze lub ich pełnomocnicy, reprezentujący łącznie co najmniej 1/2 kapitału akcyjnego.

W razie niedojścia do skutku Walnego Zgromadzenia w powyższym dniu, takowe — na zasadzie § 14 statutu — odbędzie się w tymże lokalu i z tymże programem w piątek dn. 28 czerwca 1935 r. o godz. 11 rano w drugim terminie, a wtedy Walne Zgromadzenie będzie ważne bez względu na ilość reprezentowanego na niem kapitału akcyjnego. Dodatkowych ogłoszeń i zawiadomień o wyznaczeniu nowego terminu Walnego Zgromadzenia — na zasadzie § 15 statutu — nie dokonywa się.

1319/41—23

SZESZCZDZIESIĄTE SIÓDME ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

Akcyjnego Banku Hipotecznego

odbędzie się w **poniedziałek dn. 17 czerwca 1935 r. o godz. 10 przedpoł.** w gmachu Akc. Banku Hipotecznego we Lwowie.

Przedmioty rozpraw:

- 1) Sprawozdanie z obrotów Banku za 1934 r.;
- 2) Sprawozdanie Rady Nadzorczej o zamknięciu rachunków i powzięcie dotyczącej uchwały;
- 3) Wybór do Rady Nadzorczej (§ 36);
- 4) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, którzy mają zamiar wziąć udział w tem Walnym Zgromadzeniu, zechcą — w myśl § 54 statutu — złożyć akcje swoje najdalej do dn. 8 czerwca 1935 włącznie w głównej kasie Banku we Lwowie lub w Oddziałach Banku w Krakowie, Tarnopolu i w Stanisławowie oraz w Warszawskim Banku Dyskontowym w Warszawie, Fredry 8, na które — prócz pokwitowania — wydane im będą także karty legitymacyjne do wstępu na Walne Zgromadzenie.

PP. Akcjonariusze, którzy przysługujące im prawo głosowania zamierzają wykonać przez pełnomocników, zechcą pełnomocnicztwa, na odwrotnej stronie kart legitymacyjnych umieszczone, wypełnić i własnoręcznie podpisać.

Zamknięcie rachunków i bilans złożone będą na siedm dni przed Walnym Zgromadzeniem w Sekretarjacie Banku, gdzie za okazaniem karty legitymacyjnej będą PP. Akcjonariuszom wydane.

Lwów, dnia 16 maja 1935 r.

Rada Nadzorcza.

§ 54. W każdym Walnym Zgromadzeniu mają głos ci akcjonariusze, którzy przynajmniej na 7 dni przed zebraniem się zwyczajnego lub nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia złożyli akcje, uzasadniające ich prawo głosowania wraz z niezapadłymi jeszcze kuponami, w kasie towarzystwa lub w innych miejscach, które Rada Nadzorcza przy ogłoszeniu zwołania oznaczy. Na złożone akcje wydane będą pokwitowania i karty legitymacyjne do wstępu na Zgromadzenie.

§ 56. Każda akcja daje na Walnym Zgromadzeniu prawo do jednego głosu.

§ 57. Prawo głosowania na Walnym Zgromadzeniu może wykonać akcjonariusz tak osobiście, jakoteż i przez umocowanego drugiego akcjonariusza, mającego prawo głosowania. Wyjątkowo mogą być zastąpieni małoletni przez opiekuna, zostający pod kuratelą przez kuratora, kobiety przez pełnomocnika, spółki handlowe przez jednego z prowadzących ich firmę, stowarzyszenia wogóle przez jednego z członków do tego umocowanego, osoby moralne przez jednego ze swych przełożonych, chociażby ci zastępcy nie byli sami akcjonariuszami.

1323—1

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

„Kolej Lokalna Chełmża — Mełno”

zwołuje — stosownie do postanowień §§ 10 — 19 statutu

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

na **dz. 22 czerwca 1935 r. na godz. 11 przedpoł.** do Starostwa Powiatowego w Grudziądzu, ul. Młyńska Nr. 20 (sala posiedzeń I p.).

Porządek dzienny tego Zgromadzenia jest następujący:

- 1) Wybór przewodniczącego Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu za czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1934 r. oraz sprawozdania Rady Nadzorczej o zamknięciu rachunków za wyżej wymieniony okres czasu; 3) Uchwała co do kwitowania Zarządu i Rady Nadzorczej z wykonania przez nich obowiązków; 4) Uchwała co do pokrycia niedoboru; 5) Wybór członków Rady Nadzorczej.

Warunki prawa do głosu na Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu określa § 20 statutu.

Ewentualne dodatkowe wnioski do porządku dziennego Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia mogą być zgłoszone na piśmie do dn. 6 czerwca 1935 r. do Zarządu Spółki w Grudziądzu, ul. Młyńska Nr. 19.

1335—1

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

„Karbide Wielkopolski“ w Bydgoszczy

zwołuje niniejszem PP. Akcjonariuszów na

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE SPÓŁKI

które odbędzie się w Bydgoszczy w dn. 31 maja 1935 r. o godz. 12 w lokalu Spółki przy ul. Gdańskiej Nr. 96, z następującym porządkiem obrad:

- 1) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki za rok obrachunkowy 1934;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1934 r.;
- 3) Uchwała co do pokrycia strat;
- 4) Udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej z wykonanych przez nie obowiązków;
- 5) Uchwała co do obniżenia kapitału akcyjnego o zł 200 000 przez dobrowolne umorzenie akcji i zmiana dotychczasowego § 4 statutu Spółki treści następującej: „Kapitał zakładowy wynosi: zł 1 500 000, słownie jeden milion pięćset tysięcy złotych, i dzieli się na piętnaście tysięcy akcji po złotych sto każda, brzmiących na okaziciela” — zmienia się na treść następującą: „Kapitał zakładowy wynosi 1 300 000, słownie: jeden milion trzysta tysięcy złotych, i dzieli się na trzynaście tysięcy akcji po sto złotych każda, opiewających na okaziciela. Dalsza treść § 4 statutu Spółki od słów „Każda akcja” pozostaje niezmienną jako ustęp drugi § 4 statutu;
- 6) Umorzenie dotychczas skupionych akcji;
- 7) Wybór członków Rady Nadzorczej w miejsce ustępujących.

Prawo uczestniczenia i głosowania mają tylko ci PP. Akcjonariusze, których akcje z wykazem numerów złożone zostaną w kasie Spółki przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia i to w godzinach urzędowych.

Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza albo w instytucji kredytowej krajowej. W zaświadczeniu należy wymienić liczbę akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Bydgoszcz, dn. 17 maja 1935 r.

Zarząd: *St. Rolbieski*

1340—2

Sąd Grodzki w Warszawie, Oddz. 4 stosownie do swego postanowienia z dn. 2 listopada 1934 r. Nr. IV. Co. 237/34, wzywa

POSIADACZA ZAGINIONEGO WEKSŁU

o treści następującej: Warszawa dn. 20 marca 1934 r. na zł. 150 31 maja 1934 r. zapłacę za ten weksel na zlecenie S. Grafmana ul. Gęsia 2 złotych sto pięćdziesiąt. Szlona Wiener, ul. Gęsia 20, płatny w Warszawie ul. Gęsia 20”. Na odwrocie: S. Grafman ul. Gęsia 2, Milrad Norymberski i Wolk. Łódź Piotrkowska 37. M. Rozencwajg. Łódź Śródmiejska 69, Łódzki Bank Dyskontowy” ażeby w ciągu dni 60 od daty ogłoszenia zgłosił się do Sądu i okazał powyższy weksel, a to pod rygorem uznania tegoż wekslu przez Sąd za umorzony.

W. Zawadzki Sędzia

1347

Zarząd Spółki Akcyjnej

Fabryka Wyrobów Metalowych I. M. Proszower i S-ka
SPÓŁKA AKCYJNA

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 29 maja 1935 r. o godz. 2 pp. odbędzie się w kancelarii Rejenta Z. Nowickiego w gmachu Hipoteki

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie za czas do dn. 31/XII 1934 r. i zatwierdzenie bilansu za powyższy okres;
- 3) Wybory Zarządu i członków Komisji Rewizyjnej; 4) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni na 7 dni przed datą Zgromadzenia złożyć swoje akcje w Kasie Zarządu.

1349—2

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

p. f. Polskie Towarzystwo Ubezpieczeń „Patria“

SPÓŁKA AKCYJNA

zaprasza PP. Akcjonariuszów na

ZWYCZAJNE ZGROMADZENIE WALNE

które odbędzie się we wtorek dnia 4 czerwca 1935 r. o godz. 11 przed poł. w sali sesjonalnej Towarzystwa w Warszawie, Plac Napoleona 3, z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie Zgromadzenia i wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1934 r.;
- 3) Podział zysku, osiągniętego w 1934 r.;
- 4) Udzielenie absolutorjum władzom Spółki;
- 5) Zatwierdzenie budżetu na 1935 r. oraz określenie wynagrodzenia Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki na 1935 r.;
- 6) Zatwierdzenie dokonanych kooptacji oraz wybory członków Zarządu i Rady Nadzorczej;
- 7) Zmiana przeznaczenia specjalnego funduszu rezerwowego;
- 8) Zmiana § 31 statutu Spółki:

§ 31 statutu Spółki, który brzmi obecnie:

„Wszelkie akty i dokumenty, z których wynika jakiegokolwiek dla Spółki zobowiązanie, winny być opatrzone podpisami dwóch członków Zarządu lub jednego członka Zarządu i prokurenta.

Wyjątek od tej zasady stanowią: polisy, dodatki do polis, świadectwa tymczasowe, czek, listy o wydanie funduszy z instytucji kredytowych, korespondencja, zarządzenia dotyczące czynności biurowych, pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek pocztowych i innych, które to dokumenty mogą być podpisywane również przez dwóch prokurentów”

proponuje się nadać nowe brzmienie następującej treści:

„Wszelkie akty i dokumenty, z których wynika jakiegokolwiek dla Spółki zobowiązanie, winny być opatrzone podpisami dwóch członków Zarządu lub jednego członka Zarządu i prokurenta albo osób, upoważnionych przez Zarząd Spółki.

Wyjątek stanowią: polisy, dodatki do polis, świadectwa tymczasowe, czek, listy o wydanie funduszy z instytucji kredytowych, korespondencja, zarządzenia, dotyczące czynności biurowych, pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek pocztowych i innych, które mogą być podpisywane przez dwóch prokurentów lub przez osoby, upoważnione przez Zarząd Spółki”;

- 9) Zezwolenie członkom władz Spółki na uczestniczenie we władzach innych towarzystw ubezpieczeń;

PP. Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Zgromadzeniu, winni złożyć swe akcje lub świadectwa depozytowe w biurze Zarządu Spółki, przynajmniej na tydzień przed terminem Walnego Zgromadzenia, z zachowaniem przepisów art. 399 Kodeksu Handlowego.

1345—2

I OGŁOSZENIE

Likwidatorzy Spółki Akcyjnej

„Kolej Elektryczna Warszawa — Młociny — Modlna“

SPÓŁKA AKCYJNA

zawiadamiają PP. Akcjonariuszów, że w dn. 17/VI r. b. o godz. 12 odbędzie się w Warszawie w lokalu Sp. Akc. „Siła i Światło” Marszałkowska 94

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

w następującym porządkiem obrad:

- 1) Wybór Przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Likwidatorów i Komisji Rewizyjnej; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie: a) bilansu i rachunku strat i zysków za czas od 1/I 1934 r. do 30/IX 1934 r., t. j. do okresu postanowienia likwidacji; b) bilansu otwarcia likwidacji na dz. 1 października 1934 r.; 4) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z dotychczasowej działalności; 5) Wybory Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej; 6) Udzielenie zezwolenia Likwidatorom do sprzedaży nieruchomości i ruchomości z wolnej ręki.

Akcje na okaziciela dają prawo uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu jeżeli zostaną złożone przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia, t. j. najpóźniej 8 czerwca r. b. w biurze Spółki w Warszawie przy ul. Marszałkowskiej Nr. 94 i jeżeli nie będą odebrane przed ukończeniem tegoż Zgromadzenia. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza, lub w instytucjach kredytowych.

1344

Zakłady Przemysłowe Karola Eiserta, Spółka Akc. w Łodzi

Bilans na dz. 31 grudnia 1934 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Budynki: fabryczne zł 3 928 081·39, gospodarcze zł 128 171·57, mieszkalne zł 48 326·84; Place zł 637 884·00; Maszyny zł 8 682 817·03; Ruchomości zł 78 219·02; Środki lokomotywne zł 118 385·18; II. Majątek płynny: Kasa zł 18 168·78; Banki zł 348 658·43; Papiery wartościowe zł 597 803·73; Weksle zł 504 935·00; Wyroby gotowe i półgotowe zł 1 812 127·00; Surowce zł 1 555 788·00; Różne materiały pomocnicze zł 151 953·00; Odbiorcy I zł 1 137 769·87; Odbiorcy II zł 387 000·16; Różni dłużnicy zł 1 695 481·11; Sumy przechodnie zł 381 681·75; Pozostałość straty z lat ubiegłych zł 184 162·15; Zysk za 1934 r. zł 8 935·78; Pozostałość straty zł 175 226·37; Razem zł 22 388 478·23.

Różni za depozyty zł 286 500·00.

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 9 000 000·00; Kapitał zapasowy zł 1 140 000·00; II. Fundusz amortyzacyjny zł 7 197 211·44 + dopis za 1934 r. zł 451 427·80 = zł 7 628 639·24; III. Dług obligacyjny zł 2 116 800·00; IV. Zobowiązania: Akcepty zł 72 676·30; Banki zł 579·20; Różni wierzyciele zł 883 185·36; Odbiorcy zł 116 282·16; Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych zł 1 430 315·97; Razem zł 22 388 478·23.

Depozyty zł 286 500·00; Obligo wekslowe zł 243 331·93.

Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych zł 220 403·35.

Rachunek strat i zysków za 1934 r.

WINIEN. — Koszty administracji zł 304 630·00; Koszty asekuracji zł 32 997·78; Koszty fabrykacji zł 5 820 332·58; Koszty sprzedaży zł 324 498·88; Koszty handlowe zł 129 046·13; Koszty kredytów zł 77 509·92; Podatki zł 200 439·17; Świadczenia socjalne zł 172 663·50; Różnice kursowe zł 24 583·74; Odpisy nieściągalnych należności zł 162 355·67; Odpisy amortyzacyjne zł 431 427·80; Zysk za 1934 r. zł 8 935·78; Razem zł 7 689 420·95.

MA. — Fabrykacja zł 7 497 201·29; Przędzalnia zarobkowa zł 189 776·48; Konfekcja zł 1 653·78; Wpływy ze spisanych należności zł 789·40; Razem zł 7 689 420·95.

Powyższy bilans i rachunek strat i zysków zostały zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów z dn. 21 maja 1935 r.

1885

Dom Handlowy I. Cwejko, Spółka Akc. w Warszawie, Bielańska 23

Bilans na dz. 31 grudnia 1934 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Nieruchomość zł 240 053·00; Ruchomości zł 58 644·91; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i P. K. O. zł 19 449·04; Papiery procentowe zł 2 248·00; Weksle w portfelu zł 4 087·50; Towary zł 1 380 979·04; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 154 174·68, b) dostawcy zł 281·42, c) różni zł 14 249·35, d) wątpliwe należności: 1) w postępowaniu rewindyk. zł 666·99, 2) inne zł 3 221·90; Sumy przechodnie: wydatki, dotyczące okresu przyszłego zł 807·50; III. Strata zł 198 031·43; Suma bilansowa zł 2 076 894·76.

Poza bilansem. — Weksle żyrowane w obiegu zł 43 368·30.

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 750 000·00; Kapitał zapasowy: a) saldo z roku ubiegłego zł 49 369·88, b) dopisano w roku sprawozdawczym zł 17 067·21, Razem zł 66 437·09; II. Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego zł 61 676·12, b) dopisano w roku sprawozdawczym zł 7 941·12, Razem zł 69 617·24; III. Zobowiązania: Wierzyciele: a) Akcepty zł 171 973·26, b) banki zł 25 372·86, c) kredyt hipoteczny zł 60 000·00, d) zaległe podatki i świadczenia zł 135 963·38, e) dostawcy zł 773 005·77, f) odbiorcy zł 885·44, g) różni zł 23 639·72; Suma bilansowa zł 2 076 894·76.

Poza bilansem. — Zobowiązania z tytułu zyr na wekslach w obiegu zł 43 368·30.

Uwaga. — Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych zł 624 288·97.

Rachunek strat i zysków

STRATY. — Koszty handlowe zł 209 739·72; Podatki: a) bieżące uiszczone w roku sprawozdawczym zł 14 590·53, b) pozostałe do uiszczania z roku sprawozd. zł 2 382·39, c) uiszczony podatek zaległy zł 98 772·59, d) wprowadzono zaległość podatków za 1927 i 1928 zł 133 135·23; Straty na dłużnikach zł 8 619·12; Amortyzacja zł 7 941·12; Razem zł 475 180·70.

ZYSKI. — Zysk na sprzedaży zł 221 228·65; Zysk na różnicach kursowych i papierach procentowych zł 45 735·39; Dochód z nieruchomości zł 10 185·23; Strata zł 198 031·43; Razem zł 475 180·70.

1889

„Bacon—Export—Gniezno”, Sp. Akc. w Łodzi

Bilans na dz. 31 grudnia 1934 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Budynki i place zł 129 229·46; Maszyny i urządzenia zł 626 902·91; Inwentarz zł 16 540·00; II. Majątek płynny: Kasa zł 170 861·00; Banki zł 440 794·61; Papiery wartościowe zł 42 384·00; Udziały zł 2 000·00; Zapasy: wyroby gotowe zł 842 851·28, towary zł 196 347·09, materiały zł 91 753·65, produkty uboczne zł 37 862·70, Razem zł 1 168 814·72; Dłużnicy: odbiorcy krajowi zł 128 236·23, odbiorcy zagraniczni zł 391 665·84, dostawcy zł 23 699·22, różni zł 1 158 947·61, Razem zł 1 702 548·90; Sumy przechodnie zł 7 300·00; Ogółem zł 4 307 375·60.

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 500 000·00, emitowano w 1934 r. zł 1 000 000·00, Razem zł 1 500 000·00; Kapitał zapasowy zł 100 000·00; Kapitał rezerwy specjalnej zł 150 000·00; Rzerwa podatku dochodowego — pozostałość zł 994·09; II. Fundusz amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego zł 72 007·10, dopisano za 1934 r. zł 82 586·82, Razem zł 154 593·92; III. Zobowiązania: wierzyciele: banki zł 213 424·09, zaległe podatki zł 4 025·70, dostawcy zł 71 825·76, odbiorcy krajowi zł 11 019·95, odbiorcy zagraniczni zł 12 445·16, różni zł 1 123 379·59; Razem zł 1 436 120·25; Polski Związek Bekonosowy zł 202 564·73; Pozostałość zysku z lat ubiegłych zł 24 306·96, zysk za 1934 r. zł 738 795·65, Razem zł 763 102·61; Ogółem zł 4 307 375·60.

Rachunek strat i zysków za 1934 r.

WINIEN. — Zapasy i zakup zł 10 551 283·87; Koszty produkcji zł 935 070·47; Dzierżawa zł 35 002·57; Utrzymanie chlewni zarodk. zł 18 804·38; Pensje zł 294 097·09; Świadczenia socjalne zł 101 706·14; Oplaty organizacji zawod. zł 211 760·34; Odsetki zł 174 278·31; Koszty sprzedaży zł 672 800·23; Koszty handlowe zł 135 707·48; Podatki zł 103 803·45; Utrzymanie samochodów zł 23 676·72; Strata w hodowli zł 19 418·19; Strata „Rolex” zł 36 623·49; Amortyzacja zł 82 586·82; Pozostałość zysku z lat ubiegłych zł 24 306·96, zysk za 1934 r. zł 738 795·65, Razem zł 763 102·61; Ogółem zł 14 157 722·16.

MA. — Pozostałość zysku z lat ubiegłych zł 24 306·96; Wpływy ze sprzedaży zł 12 905 525·18; Różne wpływy zł 59 075·30; Zapasy na dz. 31/XII 1934 r. zł 1 168 814·72; Ogółem zł 14 157 722·16.

Powyższy bilans i rachunek strat i zysków zatwierdzono na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszów w dn. 21 maja 1935 r.

Zysk w kwocie zł 763 102·61 podzielono, jak następuje: na kapitał zapasowy zł 60 000·00, na specjalną rezerwę na wzmocnienie kapit. obrotowych zł 375 000·00, na dywidendę od zł 500 000·00 — zł 50 000·00, na rezerwę na podatek dochodowy zł 200 000·00, na wynagrodzenie zarządu zł 58 000·00, na wynagrodzenie Komisji Rewizyjnej zł 2 000·00, do przeniesienia na 1935 r. zł 18 102·61, Razem zł 763 102·61.

1866

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki „K. Szpotanski i S-ka”, Spółka Akc. w Warszawie

niniejszem podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów Spółki z dn. 25 marca 1935 r.

KAPITAŁ AKCYJNY SPÓŁKI ZOSTAJE PODWYŻSZONY

o kwotę zł 950 000·00, czyli do kwoty zł 1 200 000·00, drogą nowej emisji 9 500 sztuk akcji na okaziciela po zł 100·00 nominalnej wartości każda, na warunkach następujących:

1) Prawa nabycia akcji nowej emisji przyznaje się właścicielom akcji poprzednich emisji w stosunku do ilości posiadanych akcji, to jest: na każde 5 akcji poprzednich emisji — 19 sztuk akcji nowej emisji;

2) Cenę emisyjną akcji nowej emisji dla dawnych akcjonariuszów, którzy wykorzystają prawo poboru, określa się na zł 100, które przeznacza się całkowicie na kapitał akcyjny Spółki;

3) Dla wykonania prawa poboru akcji nowej emisji określa się termin do dn. 1 lipca 1935 r.;

4) Zapisy i wpłaty na akcje nowej emisji, w wysokości kwoty nominalnej pobranych akcji, winny być uskutecznione do dn. 1 lipca 1935 r. w biurze Zarządu Spółki w Warszawie przy ul. Kalużyńskiej 4;

5) Akcje, niezobowiązane przez dotychczasowych akcjonariuszy oraz nieopłacone w terminie, Zarząd zaofiaruje dodatkowym wszystkim akcjonariuszom i rozdzieli je w stosunku do otrzymanych zgłoszeń. Akcje nieobjęte Zarząd przydzieli według swego uznania, jednak po cenie nie niższej od ceny nominalnej;

6) Akcjonariusze, którzy w terminie wykonają prawo poboru nowych akcji, przestają być zapisem związani, o ile do dn. 15 sierpnia 1935 r. nowa emisja nie będzie zgłoszona do zarejestrowania.

1080/21—22—28

II OGŁOSZENIE

Sierszańskie Zakłady Górnicze, Spółka Akc. w SIERSZY

XXVIII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

naszej Spółki Akcyjnej odbędzie się w sobotę dn. 8 czerwca 1935 r. o godz. 12 w poł. w sali posiedzeń Związku Przemysłowców w Krakowie, przy ul. Szpitalnej 15. II. p.

Porządek dzienny:

- 1) Wybór Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia;
- 2) Sprawozdanie Zarządu z działalności Spółki za 1934 r. i przedłożenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1934 r.;
- 3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej oraz wniosek na zatwierdzenie bilansu wraz z rachunkiem strat i zysków na dz. 31/XII 1934 r.;
- 4) Powzięcie uchwał co do bilansu i użycia nadwyżki bilansowej;
- 5) Udzielenie absolutorjum Zarządowi, Radzie Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej;
- 6) Ustalenie wynagrodzenia dla Rady Nadzorczej i dla Komisji Rewizyjnej na rok bilansowy 1935;
- 7) Sprawa nabycia akcji Spółki Akcyjnej Osada Górniczo-Przemysłowa „Trzebinia”, S. A.;
- 8) Wybory uzupełniające do władz Spółki.

PP. Akcjonariusze, którzy chcą wykonać prawo głosu na tem Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu, winni akcje, które mogą być bez kuponów, złożyć najpóźniej do dn. 1 czerwca 1935 r. godz. 12 w południe w siedzibie Spółki w Sierszy koło Trzebinia. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza lub w Domu Bankowym H. Ripper i S-ka w Krakowie, Rynek Główny 17, względnie w jednej z instytucyj kredytowych w kraju albo w Wiedniu w „Mercurbanku” S. A., Wien I., Wollzeile 1 — 3. Zaświadczenia te powinny zawierać liczby (Nr. Nr.) akcji oraz stwierdzenie, że złożone akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

1867-2

III OGŁOSZENIE

Uchwałą Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów firmy

„Inżynier Jan Weber Budowlana Spółka Akcyjna”

z dn. 28 marca 1935 r. postanowiono obniżyć kapitał akcyjny spółki z zł 750 000 do zł 250 000. Wierzyciele, którzy nie zgadzają się na obniżenie, mogą wnieść swe sprzeciw w ciągu 3 miesięcy od daty ogłoszenia pod adresem firmy, Warszawa, Wawelska 78.

ZARZĄD SPÓŁKI

1851

SPÓŁKA AKCYJNA

Kapiele na Wielkim Morzu Jastrzębie Góry „Jastwór”

Bilans zamknięcia w dn. 31 grudnia 1934 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Grunty zł 49 919.57; Budynki zł 15 393.48; Urządzenia i drogi zł 30 742.09; Inwentarz zł 8 625.89; Majątek płynny: Gotówka w kasie zł 253.86; Gotówka w banku zł 1 130.00; Dłużnicy zł 35 856.22; Straty: z lat ubiegłych zł 22 022.70; za 1934 r. zł 11.92; Razem zł 163 955.73.

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 100 000.00; Kapitał rezerwowy zł 700.00; Kapitał amortyzacyjny: Saldo z roku ubiegłego zł 2 757.75; dopisaną w roku sprawozdawczym zł 600.58; Zobowiązania: Wierzyciele zł 58 797.40; Akcepty zł 600.00; Kaucje zł 500.00; Razem zł 163 955.73.

Rachunek strat i zysków za 1934 r.

STRATY. — Straty z lat ubiegłych zł 22 022.70; Koszty handlowe i administracji ogólnej zł 5 787.05; Koszty kredytów: oprocentowanie pożyczek zł 7 173.00; Podatki państwowe i komunalne zł 1 522.92; Odpisy amortyzacyjne zł 600.58; Razem zł 37 106.23.

ZYSKI. — Sprzedaż parcel zł 11 432.34; Zamiana parceli zł 2 450.00; Sprzedaż drzewa i wynajem placów zł 1 189.27; Straty z lat ubiegłych zł 22 022.70; Straty za 1934 r. zł 11.92; Razem zł 37 106.23.

1358

I OGŁOSZENIE ZWYCZAJNE WALNE ZEBRANIE

Drukarni Dziennika Poznańskiego, Spółki Akcyjnej w Poznaniu

odbędzie się w piątek dn. 14 czerwca 1935 r. o godz. 4 popoł. w sali Redakcji Dziennika Poznańskiego w Poznaniu, ul. Pocztowa 9.

Porządek obrad:

- 1) Zagajenie i wybór Przewodniczącego;
- 2) Przedłożenie i rozpatrzenie sprawozdania Zarządu, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1934 r.;
- 3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej o sprawdzeniu rachunków rocznych;
- 4) Powzięcie uchwał co do zatwierdzenia sprawozdania Zarządu, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1934 r. i powzięcie uchwały o zużyciu wykazanego zysku;
- 5) Udzielenie pokwitowania Radzie Nadzorczej i Zarządowi za wykonane przez nie obowiązki;
- 6) Wybór członków Rady Nadzorczej w miejsce ustępujących;
- 7) Powzięcie uchwały co do wysokości djet za posiedzenia dla członków Rady Nadzorczej;
- 8) Wolne wnioski.

Jednocześnie podaje się do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że sprawy, nieobjęte niniejszym porządkiem obrad, mogą być stawiane w formie wniosku, który należy przesłać pod adresem Zarządu najpóźniej do dn. 29 maja 1935 r.

Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zebraniu, winni zawiadomić o tem Spółkę przynajmniej na tydzień przed terminem Walnego Zebrania, to znaczy do dn. 6 czerwca 1935 r. włącznie.

Zarząd Drukarni Dziennika Poznańskiego
Sp. Akc. w Poznaniu
(—) Hilery Gottowt

1864-1

Zarząd Spółki Akcyjnej

Zakładów Chemicznych w Częstochowie

zaprasza PP. Akcjonariuszów na
NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
odbyć się mające we wtorek dn. 18 czerwca 1935 r. o godz. 17 w Warszawie przy ul. Piusa XI Nr. 39, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybory do Rady Nadzorczej.

Akcjonariusze, pragnący przyjąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni akcje lub kwity upoważnionych instytucyj złożyć w kasie Zarządu najpóźniej dn. 8 czerwca 1935 r. Wnioski PP. Akcjonariuszów mogą być złożone nie później, jak na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

1851-1

Syndykat Rolniczy Clechanowski, Spółka Akcyjna

Bilans na dz. 31 grudnia 1934 r.

STAN CZYNNY. — Nieruchomości zł 208 641.51; Rucho-
mości zł 9 911.56; Kasa zł 2 65.09; Banki zł 37 026.60; Weksle
w portfelu zł 5 550.00; Akcje i udziały w innych towarzystwach
zł 4 241.00; Kaucje zł 15 201.40; Towary zł 104 894.45; Odbiorcy
zł 58 264.72; Dostawcy zł 1 668.88; Weksle protestowane
zł 32 665.25; Strata zł 5 950.98; Razem zł 484 281.44.

Różni za obligo nawozowe zł 70 505.00; Razem zł 554 786.44.

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 150 000.00; Kapitał
zapasowy zł 97 604.82; Rezerwa specjalna z 1929 r. zł 66 683.35;
Kapitał amortyzacyjny zł 57 190.60; Akcepty zł 15 000.00; Bank
Gosp. Krajowego — weksle protestowane zł 27 881.25; Do-
stawcy zł 29 453.27; Odbiorcy zł 1 768.42; Wierzyciele różni
zł 35 110.53; Dywidenda niepodniesiona zł 1 165.80; Fundusz
zapomogowy dla personelu zł 577.98; Sumy przechodnie
zł 1 845.42; Razem zł 484 281.44.

Zobowiązania z tytułu obligi nawozowego zł 70 505.00; Ra-
zem zł 554 786.44.

STRATY. — Koszty administracji ogólnej zł 66 632.57; Po-
datki i świadczenia socjalne zł 9 745.74; Procenty wypłacone
zł 15 227.26; Amortyzacja zł 6 204.83; Odpisy na dłużnikach
zł 350.00; Strata na koniu zł 650.00; Razem zł 98 810.40.

ZYSKI. — Zysk brutto na towarach zł 75 761.14; Procenty
pobrane zł 16 968.28; Zwrot sum dawniej odpisanych zł 130.00;
Strata zł 5 950.98; Razem zł 98 810.40.

1368

SPROSTOWANIE

W bilansie (zesz. 19) firmy:

WARSZAWSKO-LÓDZKIE TOWARZYSTWO HANDLOWE, S. A. W ŁODZI

Pozycja „Ruchomości” — winna wynosić zł 24 886.99.

Fabryka Chemiczna „Gzichów”, Spółka Akcyjna

Bilans na dz. 31 grudnia 1934 r.

AKTYWA. — Place zł 41 280-00; Budynki: fabryczne zł 76 952-80, gospodarcze zł 67 523-11, mieszkalne zł 53 431-59; Bocznicza kolejowa zł 10 430-40; Maszyny, aparaty i urządzenia zł 305 725-57; Ruchomości zł 7 771-32; Inwentarz żywy zł 700-00; Kasa — gotówka zł 570-54; Banki zł 918-97; Papiery wartościowe zł 11 871-00; Akcje i udziały zł 43 960-00; Materiały: surowce zł 6 627-08, pomocnicze zł 31 709-13; Półfabrykaty zł 9 707-16; Towary gotowe zł 63 474-14; Dłużnicy: odbiorcy zł 79 049-90, dostawcy zł 1 339-80, różni zł 13 220-68, wątpliwe należności zł 32 597-62; Straty z lat ubiegłych zł 81 299-88; Sumy przechodnie: wydatki, dotyczące okresu przyszłego zł 1 080-00; Razem zł 941 240-69.

PASYWA. — Kapitał zakładowy zł 300 000-00; Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego zł 212 204-67, dopisano w roku sprawozdawczym zł 31 364-06; Zobowiązania: akcepty zł 10 000-00, kredyt zabezpieczony hipotecznie zł 154 872-00, banki zł 60 632-50, zaległe podatki zł 85 716-67, dostawcy zł 15 713-70, odbiorcy zł 4 229-42, różni zł 66 036-85; Zysk za rok sprawozdawczy 1934 zł 470-82; Razem zł 941 240-69.

Rachunek strat i zysków za 1934 r.

WINIEN. — Koszty fabrykacji zł 394 259-38; Koszty sprzedaży zł 117 129-53; Koszty administracyjno-handlowe zł 92 110-45; Koszty finansowe zł 26 864-18; Podatki państwowe i komunalne zł 96 066-55; Nieściągalne należności zł 1 172-10; Strata na akcjach zł 2 112-00; Amortyzacja za 1934 r. zł 31 615-00; Zysk za rok sprawozdawczy 1934 zł 470-82; Razem zł 761 800-01.

MA. — Produkcja zł 760 230-90; Dywidenda i zrealizowane kupony zł 849-75; Różnice kursowe zł 284-76; Wpływy uboczne zł 434-60; Razem zł 761 800-01.

pozycje pozabilansowe:

Dłużnicy za kaucje zł 4 095-00; Kaucje zł 4 095-00; Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych zł 187 109-47.

1305

SPÓŁKA AKCYJNA

Eksploatacji Soli Potasowych

Bilans

za czas od 1 listopada 1933 r. do 31 października 1934 r.

I. Majątek stały: Grunty zł 357 792-09; Budynki zł 6 054 745-88; Urządzenia przemysłowe zł 16 910 628-82; Ruchomości zł 1 157 505-37; Nadania zł 4 473 120-52; Inwestycje w toku zł 269 398-76; Razem majątek stały zł 29 203 191-44; **II. Majątek płynny:** Zapasy gotówki i efektów zł 751 272-62; Zapasy produkcji zł 2 307 367-03; Zapasy materiałów pomocniczych zł 1 092 414-09; Dłużnicy zł 1 393 894-29; Razem majątek płynny zł 5 544 948-03; **III. Inne aktywa:** Koszty organizacyjne zł 681 828-37; Niepokryte straty z lat ubiegłych zł 2 457 441-31; Strata za rok sprawozdawczy 1933/34 zł 737 515-95; Razem inne aktywa zł 3 876 785-63; Razem suma bilansowa zł 38 642 925-10.

I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 20 000 000-00; Fundusz odnowienia zł 727 326-59; Fundusz amortyzacyjny zł 6 539 976-80; Razem kapitały własne zł 27 267 303-39; **II. Zobowiązania:** Wierzyciele zł 2 606 524-81; Pożyczki zł 8 748 596-90; Razem zobowiązania zł 11 355 121-71; **III. Inne pasywa:** Depozyt efektów własnych zł 2 500-00; Razem suma bilansowa zł 38 642 925-10.

Rachunek strat i zysków

I. Koszty: Koszty produkcji sprzedanej zł 5 994 126-94; Koszty handlowe zł 5 825 984-99; Koszty finansowe zł 716 573-52; Koszty ogólne zł 854 006-68; Koszty badań naukowych zł 137 122-96; Nadzwyczajne straty zł 197 345-25; Razem koszty zł 13 725 160-34.

II. Dochody: Dochody ze sprzedaży brutto zł 13 567 321-26; Dochody finansowe zł 202 569-94; Nadzwyczajne zwroty zł 322 952-89; Razem dochody zł 14 092 844-09; Zysk brutto zł 367 683-75.

III. Amortyzacja i odpisy zł 1 105 199-70; Strata za 1933/34 r. zł 737 515-95.

1309

Zakłady Ceramiczne „Stella”, Spółka Akc.

W WARSZAWIE

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1934 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Grunty zł 99 548-10; Budynki: a) fabryczne zł 1 722 472-30, b) gospodarcze zł 60 464-34; c) mieszkalne zł 511 082-68; Piece zł 1 298 657-97; Urządzenia techniczne zł 1 834 950-86; Inwentarz zakładowy i biurowy: a) żywy zł 635-00; b) martwy (ruchomości) zł 94 576-81; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 781 660-70; Papiery procentowe zł 38 529-00; Weksle w portfelu i inkasie zł 211 144-92; Materiały: a) surowe zł 157 786-71; b) pomocnicze i pędne zł 60 956-33; Półfabrykaty zł 60 380-48; Gotowe wyroby zł 176 829-52; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 680 609-25; b) dostawcy zł 4 549-17; c) różni zł 10 892-51; Sumy przechodnie: a) wydatki, dotyczące okresu przyszłego zł 3 723-30; b) inne zł 91-32; Suma bilansowa zł 7 809 541-27.

Sumy pozabilansowe (gwarancje, kaucje, depozyty) zł 520 289-00.

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 1 000 000-00; Kapitał zapasowy zł 12 163-65; Rezerwa specjalna zł 109 472-78; II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego zł 772 968-31, b) dopisano w roku sprawozdawczym zł 423 705-48; III. Zobowiązania: Wierzyciele: a) kredyty hipoteczne zł 236 000-00; b) dostawcy zł 147 266-80; c) odbiorcy zł 1 114-09; d) różni zł 4 612 482-48; Sumy przechodnie: a) dochody, dotyczące okresu przyszłego zł 51 345-47; b) rezerwa na pod. obrot. za 1933 r. zł 40 000-00; c) rezerwa na podatek dochodowy za 1934 r. zł 102 046-00; d) inne zł 52 140-00; Zysk za 1934 r. zł 248 836-21; Suma bilansowa zł 7 809 541-27.

Sumy pozabilansowe (gwarancje, kaucje, depozyty) zł 520 289-00.

Rachunek zysków i strat za 1934 r.

STRATY. — Koszty administracji ogólnej zł 284 491-48; Koszty fabrykacji zł 1 558 253-99; Koszty sprzedaży zł 163 987-39; Koszty kredytów zł 229 650-23; Podatki państwowe i komunalne zł 56 675-78; Odpisy amortyzacyjne zł 423 705-48; Świadczenia socjalne zł 46 256-07; Koszty handlowe zł 43 265-46; Prowizje bankowe zł 1 918-41; Spisano z inwentarza martwego zł 2 635-20; Spisano koszty organizacyjne zł 42 294-60; Koszty dyskonta zł 1 275-95; Rezerwa na podatek dochodowy za 1934 r. zł 102 046-00; Zysk za 1934 r. zł 248 836-21; Razem zł 3 205 292-25.

ZYSKI. — Wpływy ze sprzedaży zł 3 194 875-10; Odsetki bankowe zł 5 676-27; Odsetki od papierów wartościowych i inne zł 4 740-88; Razem zł 3 205 292-25.

1311

II OGŁOSZENIE

Bank Zachodni, Spółka Akcyjna

na zasadzie §§ 25 i 26 statutu ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że

XXIII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW BANKU ZACHODNIEGO, S. A.

odbędzie się w piątek dn. 31 maja 1935 r. o godz. 16, w Warszawie, w siedzibie Banku Zachodniego S. A. przy ul. Fredry Nr. 6.

Porządek obrad:

- 1) Zagajenie Zebrania;
- 2) Wybór przewodniczącego;
- 3) Sprawozdanie z działalności Banku za 1934 r. oraz wnioski Rady i Komisji Rewizyjnej;
- 4) Wniosek o zatwierdzenie sprawozdania, bilansu i rachunku zysków i strat za 1934 r. i udzielenie pokwitowania Radzie i Dyrekcji z ich czynności za 1934 r.;
- 5) Ustalenie liczby członków Rady na 1935 r.;
- 6) Wybory członków Rady i Komisji Rewizyjnej;
- 7) Ustalenie wynagrodzenia dla członków Rady i Komisji Rewizyjnej;
- 8) Wnioski Rady.

Każdy Akcjonariusz, pragnący uczestniczyć w XXIII Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszów, powinien złożyć posiadane akcje lub kwity na zdeponowane akcje w krajowych instytucjach bankowych lub u notariusza najpóźniej do 24 maja 1935 r. do godz. 13 w kasie Centrali Banku Zachodniego S. A. Fredry 6 w Warszawie.

1315-2

Zarząd Spółki Akcyjnej „Gdynia-Ameryka, Linje Żeglugowe” Sp. Akc.

na zasadzie art. 398 i 428 Kodeksu Handlowego ogłasza bilans Spółki za 1934 r. wraz z rachunkiem zysków i strat oraz uchwały, powzięte na Zwyczajnym Walnem Zgromadzeniu Akcjonariuszów Spółki, odbytem w dn. 13 maja 1935 r.

BILANS

AKTYWA	zł	zł
Majątek stały:		
Statki	9 449 075·88	
Statki w budowie	7 005 359·69	
Ruchomości	207 623·95	16 662 059·52
Majątek płynny:		
Gotówka w kasie, na statkach i w bankach	688 403·07	
Papiery procentowe	344 000·00	
Weksle w portfelu	6 369·04	
Udziały w innych przedsiębiorstwach	40 983·75	
Towary i materiały na składach	242 065·51	1 321 821·37
Dłużnicy:		
Należności z tytułu operacji handlow.	539 216·06	
Inne	477 331·36	
Wątpliwe należności	5 440·82	1 021 988·24
Sumy przechodnie:		
Rozrachunki międzyokresowe	226 194·03	
Różne	20 657·58	246 851·61
Strata bilansowa:		
Czysta strata z lat ubiegłych	17 483·71	
Czysta strata z roku sprawozdawczego	17 540·74	35 024·45
		19 287 745·19
Kaucje i depozyty obce	104 752·66	
Różni za depozyty	320 000·00	
Różni za gwarancje własne	130 550·00	
Gwarancje obce	10 530 000·00	
		30 373 047·85
PASYWA		
Kapitał zakładowy		9 000 000·00
Kapitał amortyzacyjny:		
Saldo z roku ubiegłego	351 943·04	
Dopisano w roku sprawozdawczym	398 397·42	750 340·46
Zobowiązania:		
Wierzyciele:		
Należności podatkowe	46 200·94	
Zobowiązania z tytułu operacji handlowych	497 059·23	
Zobowiązania w zw. z umową o budowę statków	7 311 771·48	
Przedpłaty na karty okrętowe	1 114 529·53	
Różni	89 973·00	9 059 534·18
Fundusze specjalne		197 444·56

Sumy przechodnie:		
Rozrachunki międzyokresowe	251 180·02	
Różne	28 745·97	279 925·99
		19 287 745·19
Różni za kaucje i depozyty obce	104 752·66	
Depozyty własne	320 000·00	
Gwarancje własne	130 550·00	
Różni za gwarancje obce	10 530 000·00	
		30 373 047·85

Rachunek strat i zysków

	zł
Koszty ogólne	2 323 605·62
Podatki i opłaty państwowe i komunalne	137 839·90
Odpisy amortyzacyjne	398 397·42
Inne odpisy	111 487·53
Koszty eksploatacyjne	8 799 443·68
	11 770 773·55
Wpływy z przewozu pasażerów i towarów	
	11 359 007·97
Różnice kursowe	67 480·50
Inne wpływy	326 744·34
Strata za rok 1934	17 540·74
	11 770 773·55

Na Zwyczajnym Walnem Zgromadzeniu Akcjonariuszów Spółki, odbytem w dn. 13 maja 1935 r., jednogłośnie uchwalono:

- 1) Zatwierdzić bilans za rok obrachunkowy 1934 oraz rachunek zysków i strat; wykazaną w bilansie za 1934 r. stratę w kwocie zł 17 540·74 — przenieść na rok następny.
- 2) Udzielić pokwitowania władzom Spółki, t. j. Radzie Nadzorczej i Zarządowi, za ich czynności za 1934 r.
- 3) Ustalić liczbę członków Rady Nadzorczej na rok obrachunkowy 1935 na dziewięć osób.
- 4) Zatwierdzić przedłożony Radzie Nadzorczej i uchwalony przez Radę na posiedzeniu w dn. 29 marca 1935 r. preliminarz budżetowy na 1935 r.
- 5) Upoważnić Zarząd do wydatkowania na cele dobroczynne sum, przewidzianych w budżecie na 1935 r.
- 6) Ustalono normy wynagrodzenia Prezesa Rady Nadzorczej, członków Rady Nadzorczej oraz Przewodniczącego i członków Komitetu Ścisłego Rady Nadzorczej na 1935 r., jak również członków Komisji, delegowanej przez Radę do badania bilansu i rachunku zysków i strat za 1934 r.
- 7) Do Rady Nadzorczej w tajnym głosowaniu wybrano wszystkimi głosami obecnych, Wacława Szuyskiego, Gottfreda Johansena, Tadeusza Ocioszyńskiego, Konrada Patka, Roberta Ceceniowskiego, Stefana Lenartowicza, Mieczysława Biesiekierskiego, Jerzego Warchałowskiego i Marjana Węgrzynowskiego.

Manufaktura Bawełniana F. Eisenbraun, Spółka Akcyjna w Łodzi

Bilans na dz. 31 grudnia 1934 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Nieruchomości: Grunty zł 512 570·13; Budynki: a) fabryczne zł 1 797 915·97; b) gospodarcze zł 256 718·43; c) mieszkalne zł 657 830·17; Maszyny, aparaty i utensylja zł 4 599 448·79; Urządzenia biurowe i meble zł 52 015·12; Samochód zł 20 250·00; Konie i zaprzęgi zł 4 500·00; Razem zł 7 901 048·61; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie zł 9 397·86; Papiery procentowe i akcje zł 57 153·00; Weksle w portfelu i w inkasie zł 82 136·62; Remanenty: a) bawełna zł 377 469·19; b) przędza zł 31 749·45; c) towary gotowe zł 600 845·98; d) materiały i węgiel kamienny zł 84 047·98; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 592 430·46; b) dostawcy zł 65 368·81; c) banki zł 50 065·92; d) różni zł 31 749·45; Sumy przechodnie: wydatki, dotycz. okresu przyszł. zł 12 686·13; Specjalny rach. przejśc. różnic kurs. zł 11 880·36; Razem zł 2 700 645·39; Strata: za lata 1931/32 zł 346 368·95, za 1934 r. zł 49 259·43; Razem zł 395 628·38; Ogólna suma stanu czynnego zł 10 997 322·38.

Sumy pozabilansowe. — Za żyra na wekslach zł 48 029·88.

STAN BIERNY. — I. Kapitał akcyjny zł 4 900 000·00; Kapitał amortyzacyjny: saldo na dz. 1/1 1934 r. zł 3 444 106·69; dopisano w roku sprawozdawczym zł 328 498·24; Razem zł

5 772 604·93; III. Zobowiązania: Akcepty zł 411 276·18; Wierzyciele: a) wkłady akcjonariuszów zł 585 046·82; b) dostawcy zł 92 541·16; c) odbiorcy zł 993·72; d) różni zł 970 059·23; Sumy przechodnie: płatny w 1935 r. podatek z 1934 r. zł 9 878·01; Niedostarczona przędza z 1934 r. zł 19 458·11; Specjalny rach. przejśc. różnic kurs. zł 235 464·22; Razem zł 2 324 717·45; Ogólna suma stanu biernego zł 10 997 322·38.

Sumy pozabilansowe. — Za żyra na wekslach zł 48 029·88. U w a g a. — Zobowiązania zagraniczne zł 952 721·36.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Strata na sprzed. maszyn i ruchom. zł 2 306·69; Strata na niewypłacalnych dłużnikach zł 61 850·34; Różnice kursowe zł 8 480·67; Koszty administracji ogólnej zł 294 444·81; Koszty fabrykacji zł 6 353 120·95; Koszty sprzedaży zł 201 308·40; Koszty kredytów zł 162 802·53; Podatki i świadczenia socjalne zł 315 613·54; Amortyzacja zł 338 436·69; Razem zł 7 738 364·62.

MA. — Zysk na sprzedanej draparce zł 2 809·91; Wpływ sum spis. oraz z delcer. od komis. zł 286·81; Wpływ komornego zł 18 969·94; Wpływ ze sprzedaży przędzy, towarów got. i odpadków zł 7 667 038·53; Strata zł 49 259·43; Razem zł 7 738 364·62.

1327

**Towarzystwo Przemysłu Chemiczno-Farmaceutycznego
d. Magister Klawe, Spółka Akcyjna, Warszawa**

Bilans zamknięcia w dn. 31 grudnia 1934 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Place pod zabudowaniami fabrycznymi zł 576 052·00; Budynek fabryczny zł 820 580·60; Maszyny i utensylja zł 305 977·95; Instalacje fabryczne zł 155 896·18; Inwentarz martwy Instytutu zł 62 263·53; Ruchomości zł 59 365·20; Inwentarze żywe zł 37 946·80; Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 264 513·28; Papierury procentowe zł 11 520·00; Weksle w portfelu i inkasie zł 62 214·26; Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach zł 575·00; Surowce zł 37 042·40; Materiały pomocnicze zł 13 488·70; Pasza zł 21 079·60; Gotowe wyroby zł 66 781·70; Towary za zaliczeniem zł 1 022·97; Wierzytelności zabezpieczone zł 713 407·11; Odbiorcy zł 271 956·24; Dostawcy zł 271 956·24; Dostawcy zł 32 891·64; Różni za towary i inne zł 73 104·86; Różni za weksle protestowane zł 770·64; Sumy przechodnie zł 3 389·87; Specjalny rachunek przechodni różnic kursowych zł 368 403·70.

Pozytcje pozabilansowe. — Kaucje zł 926 100·00; Obligo wekslowe zł 74 934·76; Różni za gwarancje zł 10 000·00.

Ogółem stan czynny zł 4 971 278·99.

STAN BIERNY. — Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 1 500 000·00; Kapitał zapasowy zł 11 843·90; Kapitał rezerwowy zł 408 516·73; Fundusz stypendjalny s. p. H. Klawe zł 6 000·00; Kapitał amortyzacyjny w/g bil. otw. zł 538 913·57; odpisano zł 14 700·75, pozostało zł 524 212·82, dopisano zł 77 027·23; Razem zł 601 240·05; Zobowiązania. Kredyty hipoteczne T. K. P. P. zł 186 034·20; Zaległe podatki zł 177 885·49; Odbiorcy zł 3 176·34; Dostawcy zł 2 354·95; Różni zł 20 621·47; Dywidenda niepodniesiona zł 12·00; Zyski; Zysk z 1933 r. zł 168 820·95; Zysk za 1934 r. zł 873 738·15.

Pozytcje pozabilansowe. — Różni za kaucje zł 926 100·00; Różni za obligo wekslowe zł 74 934·76; Gwarancje zł 10 000·00.

Ogółem stan bierny zł 4 971 278·99.

Rachunek strat i zysków

STRATY. — Koszty administracji ogólnej zł 387 803·72; Koszty fabrykacji zł 1 139 044·71; Koszty sprzedaży zł 230 329·96; Podatki państwowe i komunalne zł 200 698·30; Procenty zł 57 814·93; Koszty handlowe zł 388 587·17; Straty na dłużnikach zł 10 904·63; Odpisy na ruchomościach zł 33 466·75; Amortyzacja zł 77 027·23; Zysk zł 873 738·15; Ogółem zł 3 399 415·55.

ZYSKI. — Zwrot odpisanych zł 18 000·00; Wartość wyprodukowanych wyrobów zł 3 187 756·91; Różnice kursowe zł 193 658·64; Ogółem zł 3 399 415·55.

Powyższy bilans oraz rachunek strat i zysków zatwierdziło Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 22 maja 1935 r.

1952

I OGŁOSZENIE

Zarząd firmy: „Towarzystwo Białostockiej Manufaktury Eugenjusz Becker i S-ka”
SPÓŁKA AKCYJNA

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że — wobec niezgłoszenia dostatecznej ilości akcji na Walne Zgromadzenie, wyznaczone na dz. 31 maja r. b.

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

w drugim terminie odbędzie się w dn. 15 czerwca 1935 r. o godz. 15 w Warszawie w gmachu Resursy Obywatelskiej, Krawkowskie Przedmieście Nr. 64, z tym samym porządkiem obrad:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 3) Rozpatrzenie bilansu i rachunku zysków i strat za 1934 r. i powzięcie odnośnych uchwał; 4) Wybory członków Zarządu i członków Komisji Rewizyjnej.

Walne Zgromadzenie, jako zwołane w drugim terminie, będzie ważne bez względu na ilość reprezentowanych akcji.

**Towarzystwo Starachowickich Zakładów Górniczych
SPÓŁKA AKCYJNA**

zawiadamia, że począwszy od dn. 27 maja 1935 r. Centrala Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie

WYPŁACA DYWIDENDĘ ZA ROK 1934

w wysokości zł 2·00 za kupon Nr. 1 od akcji 100·złotowych.

1971—1

**Belgijska Spółka Akcyjna
Towarzystwo Akcyjne Myszkwskiej Fabryki
Sztucznego Jedwabiu
Socié Artificielle de Myszkw Sociéte Anonyme
Centrala w Brukseli**

Bilans ogólny na dz. 31/XII 1934 r. we frankach belg.

AKTYWA. — Nieruchomości i grunty 2 446 704·68; Maszyny i urządzenia 12 174 741·07; Ruchomości 276 656·69; Różni dłużnicy 4 805 887·74; Banki i weksle do otrzymania 854 940·69; Papierury wartościowe 103 293·20; Towar na składzie i zaopatrzenie 2 560 906·55; Kasa 47 476·08; Różni 7 104 000·00; Depozyty statutowe 40 000·00; Strata na dz. 31/XII 1933 r. 26 775 840·95; Strata na dz. 31/XII 1934 r. 824 692·10; Ogółem 58 015 139·75.

PASYWA. — Kapitał 25 600 000·00; Fundusz zapasowy 380 622·01; Fundusz nadwycieczny 400 000·00; Rezerwa kursowa 821 961·20; Amortyzacja 7 092 430·39; Różni wierzyc. 3 474 398·48; Banki 9 303 014·32; Weksle do zapłacenia 3 798 713·35; Różne gwarancje 7 104 000·00; Depozytanci statutowi 40 000·00; Ogółem 58 015 139·75.

Rachunek strat i zysków na dz. 31/XII 1934 r. we frankach belg.

WINIEN. — Przeniesienie z 1933 r. 26 775 840·95; Ciężary finansowe i różne 1 108 560·84; Amortyzacja dawnych wierzyc. 22 243·36; Amortyzacja 1 266 936·76; Ogółem 29 173 581·91.

MA. — Zyski na sprzedaży 1 388 214·66; Zyski różne 184 834·20; Saldo debetowe 27 600 533·05; Ogółem 29 173 581·91.

Bilans z działalności w Polsce na dz. 31/XII 1934 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Grunty zł 42 061·72; Budynek fabryczny zł 497 273·42; Budynek gospodarcze zł 911·38; Budynek mieszk. zł 71 429·65; Urządzenia techniczne zł 2 981 336·53; Inwentarz zakładowy: Ruchomości zł 64 933·76; Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 38 424·84; Papierury procentowe zł 18 336·00; Weksle w portfelu i inkasie zł 179 998·73; Materiały surowe zł 81 187·58; Materiały pomocnicze i pędne zł 260 707·00; Półfabrykaty zł 56 718·88; Gotowe wyroby i towary zł 242 034·12; Dłużnicy: Odbiorcy zł 283 745·29; Dostawcy zł 14 972·73; Różni zł 41 781·41; Wątpliwe należności: Weksle protestowane zł 6 381·66; Należności w postępowaniu rewindykacyjnym zł 15 874·23; Inne zł 34 464·55; Strata za czas do 31/XII 1933 r. zł 1 624 973·67; Strata za rok operacyjny 1934 zł 192 720·36; Ogółem zł 6 750 467·51.

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał zakł. zł 500 000·00; Kapitał rezerwowy: a) fundusz zapasowy zł 95 155·50, b) fundusz nadwycz. zł 100 000·00, c) rezerwa kursowa zł 205 490·30; Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z ubiegłego roku zł 1 461 895·34, b) dopisano w roku sprawozdawczym zł 316 734·19, c) odpisano w roku sprawozdawczym zł 12 134·92; Zobowiązania: Wierzyciele: a) akcepty zł 2 302 820·71, b) banki zł 868 599·62, c) zaległe podatki zł 200 788·19, d) dostawcy zł 47 770·24, e) różni zł 113 081·44; Centrala w Brukseli zł 528 608·45; Dywidenda z lat ubiegłych zł 21 658·45; Ogółem zł 6 750 467·51.

Sumy pozabilansowe: Gwarancja hipoteczna zł 1 776 000·00; Hipoteka zł 1 776 000·00.

Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych zł 2 888 381·63.

Rachunek strat i zysków na dz. 31/XII 1934 r.

WINIEN. — Straty za lata ubiegłe zł 1 624 973·67; Koszty administr. ogólnej zł 162 404·89; Koszty fabrykacji zł 1 710 446·87; Koszty sprzedaży zł 629 937·76; Koszty kredytów zł 97 256·36; Podatki państwowe i komunalne zł 168 993·56; Świadczenia socjalne zł 53 294·33; Różnice kursowe zł 42·18; Odpisy: a) na odbiorcach zł 1 483·12, b) na dłużnikach zł 2 530·28, c) na wątpliwych należnościach zł 21 406·62, d) na maszynach i instalacjach zł 24 762·00; Różnice na remanencie: a) mat. pomocnicze i pędne zł 1 406·34, b) wyrobów gotowych zł 1 619·91, c) półfabrykat zł 32·05; Rezerwa na straty zł 32 227·75; Odpisy amortyzacyjne zł 316 734·19; Ogółem zł 4 849 551·88.

MA. — Sprzedaż brutto zł 2 971 658·39; Różnice kursowe zł 6 390·93; Procenty i prowizje zł 5 626·07; Wpływy na odpisane należności: a) wierzyciele zł 5 454·27, b) wątpliwe należności zł 5 436·16; Różnice na remanencie: a) półfabrykatów zł 10 921·64, b) wyrobów gotowych zł 26 370·39; Straty z lat ubiegłych zł 1 624 973·67; Straty za rok sprawozdawczy zł 192 720·36; Ogółem zł 4 849 551·88.

1880

Fabryka Wyrobów Włókienniczych Hirsberg i Birnbaum w Łodzi
SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans na dz. 31 grudnia 1934 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Grunty zł 55 040,00; Budynki zł 282 080,00; Maszyny saldo na 1/1 1934 r. zł 1 730 453,66, zakupiono w 1934 r. zł 19 250,00; Razem maszyny zł 1 749 703,66; Urządzenie biura i składu zł 46 072,63; Konie i wozy zł 1,00; Razem majątek stały zł 2 132 897,29; Majątek płynny: Gotówka w kasie zł 9 194,48; Banki — rachunki bieżące zł 43 116,40; Papiery procentowe zł 50 021,25; Weksle w portfelu zł 153 526,16; Weksle w inkasie zł 22 522,82; Towary zł 1 296 554,54; Przedaż zł 269 339,22; Chemikalia i materiały pomocnicze zł 3 155,20; Dłużnicy: Odbiorcy zł 317 800,59; Różni zł 109 530,10; Wątpliwi zł 55,00; Razem zł 427 385,69; Zaliczki zł 5 305,00; Rekwizycje zł 1,00; Sumy przechodnie zł 3 618,00; Razem majątek płynny zł 2 283 739,76; **Ogółem aktywa zł 4 416 637,05.**

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 2 000 000,00; Kapitał zapasowy zł 71 000,00; Kapitały rezerwowe: Rezerwa waloryzacyjna zł 119 190,00; Kapitał rezerwowy zł 57 004,25; Rezerwa na podatki zł 27 843,42; Razem zł 2 275 037,67; Kapitał amortyzacyjny: Stan z dn. 1/1 1934 r. zł 1 667 730,87; dopisano w 1934 r. zł 156 942,01; Razem zł 1 824 672,88; Zobowiązania: Dostawcy zł 278 131,20; Odbiorcy zł 4 801,13; Różni zł 23 330,29; Razem zł 306 262,62; Sumy przechodnie zł 6 748,14; Zysk za 1934 r. zł 3 915,74; **Ogółem pasywa zł 4 416 637,05.**

Sumy pozabilansowe. — Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych zł 65 574,68; Obligo weksli klientów zł 392 105,83.

Rachunek zysków i strat za 1934 r.

WINIEN. — Koszty fabrykacji: Przedaż zł 1 627 186,77; Materiały pomocnicze i chemikalia zł 3 047,40; Wykończenie i farbowanie zł 396 707,83; Robocizna zł 373 880,65; Wydatki fabryki zł 91 374,28; Ubezpieczenie od ognia i kradzieży zł 12 306,60; Razem zł 2 504 503,53; Koszty administracji ogólnej: Koszty handlowe zł 52 706,94; Pensje zł 166 465,00; Razem zł 219 171,94; Koszty sprzedaży: Prowizje zł 98 521,33; Podatki państwowe i komunalne zł 94 610,59; Świadczenia społeczne — dopłaty zł 36 538,76; Procenty zł 5 252,48; Różnice kursowe zł 71 760,00; Odpisy amortyzacyjne zł 156 942,01; Straty na dłużnikach i drobne zł 36 097,81; Nadwyżka dochodu nad rozchodem zł 3 915,74; Razem zł 503 638,72; **Ogółem zł 3 227 314,19.**

MA. — Pozostałość z 1933 r. zł 57,70; Rachunek towarów zł 3 186 117,85; Rachunek tkalniczy zł 21 252,71; Zwrot sum, spisanych na straty zł 7 562,21; Zysk na papierach $\%$ zł 8 910,54; Dywidenda akcji Banku Polskiego zł 1 800,00; Zwrot kosztów przewozu zł 1 203,00; Różne wpływy zł 410,18; **Ogółem zł 3 227 314,19.**

1337

Fabryka Chustek Fantazyjnych i Wyrobów Włókienniczych „Toga”
Spółka Akcyjna w Łodzi

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1934 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: 1) Grunty zł 24 897,00; 2) Budynki: a) fabryczne zł 252 188,57, b) gospodarcze zł 53 266,90, c) mieszkalne zł 66 075,35, Razem zł 371 530,82; 3) Urządzenia techniczne: a) maszyny zł 21 015,85, b) instalacja elektryczna zł 2 580,17, Razem zł 23 596,02; 4) Inwentarz zakładowy i biurowy: ruchomości zł 8 683,59; Majątek płynny: 1) Gotówka w kasie zł 59,72; 2) Papiery procentowe zł 4 272,00; 3) Materiały zł 640,00; 4) Dłużnicy — różni zł 243 973,82; **Ogółem stan czynny zł 677 652,97.**

STAN BIERNY. — Kapitały własne: 1) Kapitał zakładowy zł 225 000,00; 2) Kapitał zapasowy zł 267 194,32; 3) Kapitał rezerwowy specj. pozastatutowy zł 59 670,58; Razem zł 551 864,90; Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego zł 81 685,99, b) dopisano w roku sprawozdawczym zł 11 255,23, Razem zł 92 941,22; Zobowiązania: 1) Wierzyciele zł 1 600,00; 2) Fundusze i zobowiązania specjalne — niepodniesiona dywidenda zł 4 450,00; 3) Sumy przechodnie zł 919,70; Zysk: saldo z 1933 r. zł 593,30, za 1934 r. zł 25 283,85, Razem zł 25 877,15; **Ogółem stan bierny zł 677 652,97.**

Rachunek zysków i strat

WINIEN. — 1) Koszty handlowe zł 1 857,10; 2) Podatki państwowe i komunalne zł 6 844,04; 3) Odpisy amortyzacyjne zł 11 255,23; 4) Zysk: saldo z 1933 r. zł 593,30, za 1934 r. zł 25 283,85, Razem zł 25 877,15; **Ogółem zł 45 833,52.**

MA. — 1) Saldo zysku z 1933 r. zł 593,30; 2) Różne wpływy zł 45 240,22; **Ogółem zł 45 833,52.**

1844

Zakłady Włókiennicze Karol T. Bohle w Łodzi
SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1934 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: 1) Grunty zł 491 660,64; 2) Budynki: a) fabryczne zł 2 074 403,63, b) gospodarcze zł 165 552,47, c) mieszkalne zł 679 317,56, Razem zł 2 919 273,66; 3) Maszyny i urządzenia techniczne zł 8 405 694,42; 4) Inwentarz zakładowy i biurowy: a) żywy zł 30 085,00, b) martwy zł 199 561,55, Razem zł 229 646,55; Majątek płynny: 1) Gotówka w kasie i bankach zł 400 004,72; 2) Papiery procentowe zł 134 784,00; 3) Weksle i czeki w portfelu zł 396 816,38; 4) Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach zł 126 566,25; 5) Materiały: a) surowce zł 582 903,06, b) pomocnicze i pędne zł 35 892,72, c) inne zł 1 512,76; Razem zł 620 308,54; 6) Półfabrykaty zł 239 336,51; 7) Gotowe towary zł 584 369,88; 8) Dłużnicy: a) odbiorcy zł 2 440 731,12, b) dostawcy zł 7 756,46; c) inni zł 1 039 831,09, d) wątpliwe należności zł 66 449,74, Razem zł 3 554 768,41; 9) Sumy przechodnie zł 10 836,00; **Ogółem stan czynny zł 18 114 065,96.**

STAN BIERNY. — Kapitały własne: 1) Kapitał zakładowy zł 5 250 000,00; 2) Kapitał zapasowy: a) saldo z roku ubiegłego zł 359 780,29, b) dopisano w roku sprawozd. zł 71 860,29, Razem zł 431 640,58; Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego zł 7 447 466,87, dopisano w roku sprawozdawczym zł 520 604,99, Razem zł 7 968 071,86; Zobowiązania: 1) Wierzyciele: a) akcepty zł 718 145,71, b) banki zł 1 485,00, c) zaległe podatki zł 64 531,58, d) dostawcy zł 807 912,60, e) odbiorcy zł 17 202,60, f) różni zł 1 298 820,83, Razem zł 2 908 098,32; 2) Fundusze i zobowiązania specjalne: a) niepodniesiona dywidenda zł 525 000,00, b) przejściowe różnice kursowe zł 483 591,50, c) inne zł 81 145,35, Razem zł 1 089 736,85; 3) Sumy przechodnie zł 45 463,59; Zysk za rok 1934 zł 421 054,76; **Ogółem stan bierny zł 18 114 065,96.**

Ogólna suma zobowiązań zagranicznych zł 1 222 528,89.

Rachunek zysków i strat

WINIEN. — 1) Świadczenia socjalne zł 296 076,20; 2) Podatki państwowe i komunalne zł 868 055,77; 3) Opłaty skarbowe zł 59 900,38; 4) Koszty kredytów zł 350 251,95; 5) Koszty handlowe zł 258 984,98; 6) Różne straty zł 174 168,43; 7) Amortyzacja za 1934 r. zł 520 604,99; 8) Zysk za 1934 r. zł 421 054,76; **Ogółem zł 2 949 097,46.**

MA. — 1) Zysk na fabrykacji, farbowaniu i wykańczaniu towarów zł 2 663 716,88; 2) Różnice kursowe zł 259 447,10; 3) Różne wpływy zł 25 933,48; **Ogółem zł 2 949 097,46.**

1842

Hotel Bristol w Warszawie, Spółka Akc.

Sprawozdanie za 1934 r. Bilans netto

STAN CZYNNY. — Nieruchomość zł 8 016 632,24; Maszyny i urządzenia techn. zł 2 896 461,72; Ruchomości zł 1 162 162,46; Kasa zł 676,65; Papiery wartościowe własne zł 14 636,66; Magazyn materiałów pomocniczych zł 17 918,62; Magazyn restauracji i piwnica zł 82 055,32; Dłużnicy zł 91 334,98; Sumy przechodnie zł 99 488,47; Straty i zyski zł 49 025,24; Razem stan czynny zł 12 430 392,36.

Depozyty zł 188 750,00; Różni za depozyty zł 10 001,00; Kaucje zł 2 741,92.

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 5 000 000,00; Kapitał zapasowy zł 1 076 850,63; Kapitał amortyzac. zł 3 336 610,17; Wierzyciele zł 2 980 083,92; Sumy przechodnie zł 33 079,64; Dywidenda niepodniesiona zł 3 768,00; Razem stan bierny zł 12 430 392,36.

Depozyty zł 10 001,00; Różni za depozyty zł 188 750,00; Różni za kaucje zł 2 741,92.

Straty i zyski

STRATY. — Wydatki eksploatacji hotelu zł 764 810,48; Procenty i prowizje opłacone zł 71 331,71; $\frac{1}{30}$ różnicy kursu i kosztów na pożyczce w Tow. Kredytowym m. st. Warszawy zł 3 422,66; Strata na ruchomościach zł 6 602,96; Strata na dłużnikach zł 5 151,19; Razem straty zł 851 319,00; Amortyzacja zł 126 500,26; **Ogółem zł 977 819,26.**

ZYSKI. — Zwrot od Tow. Elektryczności w Warszawie sum nadpłaconych w latach 1920/33 zł 52 563,60; Dochody eksploatacji hotelu zł 815 341,74; Procenty i prowizje pobrane zł 4 242,05; Odpis niepodniesionej dywidendy za 1924 r. zł 1 794,00; Zysk z restauracji zł 54 852,63; Razem zyski zł 928 794,02; Strata za 1934 r. zł 49 025,24; **Ogółem zł 977 819,26.**

1850

„Warta“ Towarzystwo Reasekuracyjne

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans na dz. 31 grudnia 1934 r.

STAN CZYNNY. — Kasa zł 1 425 52; Instytucje kredytowe zł 1 431 775 76; Papiery wartościowe zł 1 515 226 12; Pożyczki hipoteczne zł 531 931 05; Nieruchomości zł 499 124 47; Należność z tytułu rez. skl., zatrzymanej przez Zakłady Ubezpieczeń zł 5 766 311 22; Zakłady ubezpieczeń zł 872 303 25; Inni dłużnicy zł 181 113 39; Ruchomości biurowe zł 19 461 64; Inne aktywa zł 6 549 82; Razem zł 8 825 222 24.

STAN BIERNY. — Emitowany kapitał akcyjny (10 000 akcji po zł 100) zł 1 000 000 00; Kapitał zapasowy zł 220 312 07; Inne kapitały i fundusze zł 238 874 26; Fundusze i rezerwy techniczne (rez. skl. na udział własny) zł 2 269 588 22; Rezerwa na niezrealizowane szkody zł 1 030 667 04; Należność z tytułu zatrzymanej reasekuratorom rezerwy składek zł 1 578 541 86; Fundusz na umorzenie wartości nieruchomości zł 59 668 00; Zakłady ubezpieczeń zł 1 895 025 66; Inni wierzyciele zł 146 429 54; Nieuiszczone podatki i opłaty zł 2 315 00; Inne pasywa zł 66 210 40; Zysk zł 317 590 19; Razem zł 8 825 222 24.

Rachunek zysków i strat na dz. 31 grudnia 1934 r.

ZYSKI. — Pozostałość zysku z roku poprzedniego zł 45 598 81; Zysk w roku sprawozdawczym z rachunku ubezpieczeń, przyjętych pośrednio zł 172 177 04; Czysty dochód z majątku zakładu zł 261 501 17; Niepodniesiona dywidenda przez akcjonariuszów, zaliczona na rzecz zakładu zł 170 72; Zysk na kursie walut obcych zł 10 303 34; Inne zyski, nieobjęte poszczególnymi rachunkami: a) różnica kursu na papierach wart. zł 33 508 43, b) odzyskane należności wątpliwe zł 5 559 46, c) zmniejszono rezerwę na należności wątpliwe zł 889 15; Razem zł 529 708 12.

STRATY. — Niepodzielna część kosztów administracji zł 1 351 80; Odpisano na kapitał rezerwowy w myśl § 11 Statutu zł 200 000 00; Inne odpisy i straty, nieobjęte poszczególnymi rachunkami: a) odpisano z wartości nieruchomości zł 4 991 00, b) odpisano z wartości ruchomości zł 5 775 13; Zysk zł 317 590 19; Razem zł 529 708 12.

1318

Bank Amerykański w Polsce

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans netto na dz. 31 grudnia 1934 r.

STAN CZYNNY. — Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim, P. K. O., Banku Gospodarstwa Krajowego i Banku Rolnym zł 1 357 466 08; Waluty zagraniczne zł 45 114 66; Papiery wartościowe własne: pożyczki państwowe zł 179 906 90; Udziały i akcje w przedsiębiorstwach konsorscjalnych zł 3 100 00; Banki krajowe zł 333 383 45; Banki zagraniczne zł 204 228 69; Weksle zdykontowane zł 1 578 504 82; Rachunki bieżące (saldo debetowe: a) zabezpieczone zł 10 743 900 55, b) niezabezpieczone zł 3 548 705 91; Pożyczki terminowe zł 1 207 231 06; Nieruchomości zł 540 834 02; Różne rachunki zł 771 731 17; Razem zł 20 514 107 31.

Dłużnicy z tytułu gwarancji zł 196 625 50; Inkaso zł 873 245 04; Suma bilansowa zł 21 583 977 85.

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 5 000 000 00; Kapitał zapasowy zł 3 156 13; Wkłady: a) terminowe zł 12 580 114 44, b) à vista zł 1 485 360 33; Rachunki bieżące (saldo kredytowe) zł 567 190 07; Zobowiązania inkasowe zł 328 80; Banki krajowe zł 157 704 58; Banki zagraniczne zł 77 119 64; Wierzyciele hipoteczni zł 219 000 00; Różne rachunki zł 387 293 55; Zysk: a) z lat ubiegłych zł 34 446 61, b) za 1934 r. zł 2 393 16; Razem zł 20 514 107 31.

Gwarancje zł 196 625 50; Różni za inkaso zł 873 245 04; Suma bilansowa zł 21 583 977 85.

Rachunek strat i zysków za 1934 r.

WINIEN. — Procenty i prowizje wypłacone zł 561 543 22; Koszty handlowe zł 641 255 09; Podatki zł 41 743 86; Różnice kursowe na rachunkach walutowych zł 610 048 28; Odpisy na dłużnikach zł 27 539 55; Strata na sprzedaży domu zł 11 853 03; Zysk zł 36 839 77; Razem zł 1 930 822 80.

MA. — Pozostałość zysków z lat ubiegłych zł 34 446 61; Procenty i prowizje pobrane zł 1 562 099 60; Zwrot sum, dawniej odpisanych zł 234 581 25; Zysk na papierach wartościowych zł 32 284 56; Zysk na różnych operacjach zł 67 410 78; Razem zł 1 930 822 80.

1344

Hurtownia Aptekarzy Polskich, Spółka Akcyjna

w Warszawie

Bilans na dz. 31 grudnia 1934 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Ruchomości zł 17 064 14; Majątek płynny: Gotówka w kasie zł 629 39; Gotówka w P.K.O. zł 1 343 92; Papiery procentowe zł 768 00; Weksle w portfelu zł 2 814 10; Bank Spółdzielczy Aptekarzy — udział zł 600 00; Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach zł 0 60; Towary zł 106 812 10; Dłużnicy: Odbiorcy zł 105 312 95; Dostawcy zł 352 64; Różni zł 40 49; Wątpliwe należności: Weksle protestowane zł 4 039 76; Należności w postępowaniu zł 6 916 73; Inne aktywa: Straty za 1929 r. zł 9 826 84; Straty za 1930 r. zł 6 617 93; Straty za 1931 r. zł 15 693 07; Sumy przechodnie: Wydatki, dotyczące okresu przyszłego 1935 r. zł 1 417 00; Razem majątek płynny zł 263 185 52; **Ogółem aktywa zł 280 249 66.**

Sumy pozabilansowe. — Bank Handlowy za gwarancje zł 10 000 00; Depozyty zł 6 151 90; Żyra zł 122 067 30; Razem sumy pozabilansowe zł 138 219 20.

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 100 000 00; Kapitał zapasowy zł 3 541 64; Razem kapitał własny zł 103 541 64; Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego zł 6 630 77; dopisano w roku sprawozdawczym zł 778 08; Razem kapitał amortyzacyjny zł 7 408 85; Zobowiązania: Wierzyciele: a) Bank Handlowy zł 1 116 00, b) dostawcy zł 125 574 10, c) odbiorcy zł 528 95, d) różni zł 7 908 12, e) pożyczki zł 13 200 00; Razem zobowiązania zł 148 327 17; Zysk netto zł 20 972 00; **Ogółem pasywa zł 280 249 66.**

Sumy pozabilansowe. — Gwarancje zł 10 000 00; Członkowie Zarządu za depozyty zł 5 075 00; Różni za depozyty zł 1 076 90; Różni za żyra zł 122 067 30; Razem sumy pozabilansowe zł 138 219 20.

Rachunek strat i zysków za 1934 r.

STRATY. — Koszty handlowe zł 103 944 03; Procenty zapłacone zł 3 163 67; Zużyte ruchomości zł 52 00; Strata na papierach wartościowych zł 0 01; Strata na dłużnikach zł 594 20; Amortyzacja ruchomości zł 778 08; Zysk netto zł 20 972 00; Razem straty zł 129 505 99.

ZYSKI. — Zysk brutto na towarach zł 127 917 54; Procenty otrzymane zł 303 45; Zysk z inkasa poprzednio już spisanych należności zł 13 40; Inne dochody zł 226 49; Różnica kursu zł 1 045 11; Razem zyski zł 129 505 99.

1350

Przemysł Włókienniczy Sukcesorowie Zygmunta Jarocińskiego

Spółka Akcyjna, Łódź, Targowa 28/30

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1934 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Grunty zł 319 000 00; Budynki: fabryczne zł 380 000 00, mieszkalne zł 75 000 00; Urządzenia techniczne (maszyny) zł 522 229 58; Instalacja elektryczna zł 22 340 68; Inwentarz zakładowy i biurowy zł 7 116 40; Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 5 356 90; Papiery procentowe zł 9 510 00; Weksle w portfelu i inkasie zł 6 698 53; Materiały surowe zł 85 460 19; Pomocnicze i pędne zł 700 50; Półfabrykaty zł 65 607 97; Gotowe wyroby i towary zł 87 103 04; Dłużnicy: odbiorcy zł 86 400 70; Sumy przechodnie: świadectwo przemysłowe zł 1 080 00; Strata zł 61 054 65; Razem zł 1 734 659 14.

Różni za gwarancje zł 38 594 49.

STAN BIERNY. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 1 200 000 00; Kapitał zapasowy saldo z roku ubiegłego zł 41 814 10; Kapitał amortyzacyjny: dopisane w roku sprawozdawczym zł 26 200 00; Zobowiązania: Wierzyciele, zaległe podatki zł 4 765 86; Ubezpieczalnia Społeczna zł 5 558 69; Dostawcy zł 89 750 61; Różni zł 13 300 00; Akcjonariusze zł 351 180 00; Sumy przechodnie zł 2 089 88; Razem zł 1 734 659 14.

Różni za gwarancje zł 38 594 49.

Rachunek strat i zysków

STRATY. — Koszty: administracji ogólnej zł 36 938 07, fabrykacji zł 259 929 35, handlowe zł 13 322 92, dyskonta zł 6 029 13; Podatki państwowe i komunalne zł 27 529 50; Odpisy amortyzacyjne zł 26 200 00; Inne wydatki zł 30 974 79; Razem zł 400 923 76.

ZYSKI. — Rachunek produkcji zł 312 697 50; Towarów zł 15 946 39; Komornego zł 11 225 22; Strata zł 61 054 65; Razem zł 400 923 76.

1324

Fabryka Wyrobów Ceramicznych „Brytania“, Spółka Akc. w likwidacji
w Warszawie

Bilans otwarcia likwidacji na dz. 15 maja 1934 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Place zł 117 175-00; Budynki zł 110 605-40; Piece i zbiorniki zł 40 000-00; Maszyny i urządzenia zł 41 453-00; Ruchomości, modele i formy zł 445-70; Majątek płynny: Kasa zł 1-79; Papiery procentowe zł 1 707-50; Zapasy materiałów i wyrobów zł 8 272-75; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 4 082-50, b) wątpliwi zł 1-00; c) weksle protestowane zł 1-00; Straty od 1/I 1928 r. do 14/V 1934 r. zł 131 319-76; Straty z przeszacowania majątku wskutek likwidacji zł 573 875-59; Razem zł 1 028 940-99.

Sumy pozabilansowe. — Gwarancje zł 10 000-00.

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 375 000-00; Zobowiązania. Wierzyciele: a) obciążenie hipoteczne zł 204 446-00, b) obciążenie hipoteczne za zaległy podatek majątkowy zł 90 427-73, c) dostawcy zł 1 272-83, d) różni zł 357 794-43; Razem zł 1 028 940-99.

Sumy pozabilansowe. — Różni za gwarancję zł 10 000-00.

Bilans na dz. 31 grudnia 1934 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Place zł 117 175-00; Budynki zł 110 605-40; Piece i zbiorniki zł 40 000-00; Maszyny i urządzenia zł 41 453-00; Ruchomości, modele i formy zł 445-70; Majątek płynny: Kasa zł 1-76; Papiery procentowe zł 1 707-50; Zapasy materiałów i wyrobów zł 6 255-25; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 4 281-50, b) wątpliwi zł 1-00, c) weksle protestowane zł 1-00; Strata z przeszacowania majątku wskutek likwidacji zł 573 875-59; Straty za 1928/1933 r. zł 126 041-62; Straty za 1934 r. zł 7 751-30; Razem zł 1 029 595-62.

Sumy pozabilansowe. — Gwarancje zł 10 000-00.

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 375 000-00; Zobowiązania. Wierzyciele: a) obciążenie hipoteczne zł 204 446-00, b) obciążenie hipoteczne za zaległy podatek majątkowy zł 90 427-73, c) dostawcy zł 1 272-83, d) różni zł 358 294-43; Sumy przechodnie zł 154-63; Razem zł 1 029 595-62.

Sumy pozabilansowe. — Różni za gwarancję zł 10 000-00.

Rachunek zysków i strat za 1934 r.

DEBET. — Koszty administracji zł 1 774-66; Koszty ogólne i świadczenia socjalne zł 3 688-79; Podatki i asekuracje zł 1 972-33; Utrzymanie nieruchomości zł 1 247-03; Magazyn materiałów i wyrobów: Strata na sprzedaży zł 9 490-20; Razem zł 18 173-01.

KREDYT. — Tenuta dzierżawna zł 9 000-00; Wyroby gotowe i materiały surowe zł 792-10; Procenty zł 629-61; Straty zł 7 751-30; Razem zł 18 173-01.

1319

Włocławski Młyn Parowy L. Stern i Synowie, Spółka Akc. we Włocławku

Bilans zamknięcia po dz. 31 grudnia 1934 r.

STAN CZYNNY. — R-ek nieruchomości zł 477 665-40; R-ek ruchomości i maszyn zł 166 371-74; R-ek worków zł 10 436-45; R-ek kasy zł 96-29; R-ek dłużników i wierzycieli zł 53 129-48; R-ek papierów wartościowych zł 5 760-00; R-ek remontu zł 3 385-00; R-ek strat i zysków zł 13 810-82; Ogółem zł 730 655-18.

STAN BIERNY. — R-ek dłużników i wierzycieli zł 63 264-40; R-ek kapitału zakładowego zł 500 000-00; R-ek kapitału rezerwowego zł 54 059-30; R-ek kapitału amortyzacyjnego zł 110 851-48; R-ek dywidendy zł 1 480-00; R-ek akceptów zł 1 000-00; Ogółem zł 730 655-18.

Rachunek strat i zysków

Amortyzacja nieruchomości zł 8 553-30; Amortyzacja maszyn zł 16 360-17; Amortyzacja ruchomości zł 138-50; Ruchomości zł 174-00; Worki zł 1 173-00; Inwentarz zł 100-00; Koszty handlowe zł 3 601-92; Pensja zł 2 297-02; Datki i ofiary dobrowolne zł 188-00; Utrzymanie inwentarza zł 152-00; Świadczenia społeczne zł 719-94; Opał i oświetlenie zł 608-74; Prowizja i procenty zł 1 788-31; Opłaty skarbowe i podatki zł 12 055-46; Bocznicza zł 585-24; Pensja członków Zarządu zł 12 000-00; Ogółem zł 60 495-60.

Czynsz dzierżawny zł 40 666-40; Komorne zł 6 018-38; Strata za 1934 r. zł 13 810-82; Ogółem zł 60 495-60.

1320

Bank Handlowy w Łodzi

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans roczny na dz. 31 grudnia 1934 r.

STAN CZYNNY. — 1) Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim, P. K. O. i Banku Gospodarstwa Krajowego zł 11 028-49; 2) Papiery wartościowe własne: a) pożyczki państwowe zł 42 391-72, b) papiery hipoteczne zł 7 441-00, c) akcje zł 103 682-29, Razem zł 153 515-01; 3) Udziały i akcje w przedsiębiorstwach konsorcjalnych zł 3 237 906-59; 4) Banki krajowe zł 2 627-00; 5) Banki zagraniczne zł 2 757-74; 6) Weksle zdyskontowane zł 104 522-24; 7) Rachunki bieżące (saldo debetowe): a) zabezpieczone zł 718 307-43, b) niezabezpieczone zł 103 290-31, Razem zł 821 597-74; 8) Nieruchom. zł 8 367 005-94; 9) Różne rachunki zł 1 274 600-01; 10) Strata zł 4 565 223-86; Suma bilansowa zł 18 540 784-62.

STAN BIERNY. — 1) Kapitały własne: a) zakładowy zł 5 000 000-00, b) fundusz amortyzacyjny zł 1 172 504-80, Razem zł 6 172 504-80; 2) Rachunek wierzycieli w myśl układu zł 149 941-59; 3) Rachunek subskrypcji akcji VI emisji zł 3 414 913-13; 4) Rachunki bieżące (saldo kredytowe) zł 39 825-64; 5) Banki krajowe zł 135 000-00; 6) Banki zagraniczne zł 5 201 509-48; 7) Różne rachunki zł 112 037-08; 8) Specjalny r-ek przejściowy różnic kursowych zł 3 315 052-90; Suma bilansowa zł 18 540 784-62.

Obciążenia hipoteczne na nieruchom. Banku zł 4 440 200-00; Gwarancje zł 8 000-00; Inkaso zł 82 962-09.

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1934 r.

WINIEN. — 1) Pozostałość strat z lat ubiegł. zł 3 886 630-63; 2) Procenty, prowizje wypłacone zł 251 625-43; 3) Koszty handlowe zł 402 501-54; 4) Podatki zł 171 598-14; 5) Amortyzacja zł 85 429-17; 6) Odpisy na dłużnikach zł 308 053-36; Suma ogólna zł 5 105 838-27.

MA. — 1) Procenty i prowizje pobrane zł 84 597-25; 2) Różnice kursowe zł 131 994-88; 3) Dochody z nieruchomości zł 69 934-28; 4) Zwrot sum dawniej odpisanych zł 250 262-83; 5) Różne zł 3 825-17; 6) Strata zł 4 565 223-86; Suma ogólna zł 5 105 838-27.

1343

„HERBEWO“ Herliczka, Beldowski, Wołoszyński
Zjednoczone Fabryki Tutek i Bibulek, Spółka Akc. w Krakowie

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1934 r.

AKTYWA. — I) Majątek stały: Grunty zł 162 696-84; Budynki: fabryczne zł 403 989-83, mieszkalne zł 1 268 180-04, dom w budowie przy ul. Pradnickiej L. 4 zł 331 092-40; Urządzenia techniczne: maszyny zł 208 280-77; II) Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 247 938-38; Papiery procentowe zł 78 912-00; Weksle w portfelu i inkasie zł 149 859-84; Akcje w innych przedsiębiorstwach zł 53 744-96; Surowce i półfabrykaty zł 201 370-01; Gotowe towary zł 60 466-15; Dłużnicy: odbiorcy zł 355 404-18, zaliczki pocztowe i kolejowe zł 14 827-60; różni zł 24 782-11; Sumy przechodnie zł 2 266-28; Razem zł 3 563 811-39.

PASYWA. — I) Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 880 000-00; Kapitał zapasowy saldo z roku ubiegłego zł 150 409-21, dopisano w roku sprawozdawczym zł 34 975-50; Kapitały rezerwowe: Nadzwyczajny fundusz rezerwowy zł 271 000-00; Rezerwa do dysp. Walnego Zgromadzenia zł 14 000-00; Rezerwa na podatek dochodowy zł 164 775-71; II) Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego zł 290 091-90, dopisano w roku sprawozdawczym zł 40 462-40; III) Zobowiązania — Wierzyciele: Dostawcy zł 577 110-19; Odbiorcy zł 48 431-05; Różni zł 465 628-91; Niepodjęta dywidenda zł 5 378-00; Sumy przechodnie zł 112 808-40; Pozostałość z zysku z 1933 r. zł 30 315-87; Zysk za 1934 r. zł 478 424-27; Razem zł 3 563 811-39.

Rachunek strat i zysków za 1934 r.

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 188 861-41; Koszty fabrykacji zł 456 446-12; Koszty materiałów zł 1 621 481-31; Koszty sprzedaży zł 189 087-58; Koszty reklamy zł 256 975-96; Koszty przewozu towaru zł 59 684-74; Podatki państwowe i komunalne zł 337 693-63; Odpisy na straty na odbiorcach zł 22 962-91; Odpisy amortyzacyjne zł 40 462-40; Różnice kursowe na papierach wartościowych zł 20 607-84; Zysk za 1934 r. zł 478 424-27; Razem zł 3 672 688-17.

MA. — Dochód brutto ze sprzedaży towaru zł 3 619 734-87; Dochód z domów mieszk. zł 52 953-30; Razem zł 3 672 688-17.

1388

Towarzystwo Akcyjne Łódzkiej Fabryki Nici S. A., Łódź

Bilans na dz. 31 grudnia 1934 r.

STAN CZYNNY	zł	zł	zł	STAN BIERNY	zł	zł	zł
I. — Majątek stały				I. — Kapitały własne			
Grunt:				Kapitał zakładowy		7 200 000 00	
a) w Łodzi	665 984 00			Kapitał zapasowy:			
b) we Lwowie	2 424 95	668 408 95		a) saldo z roku ub.	9 329 24		
Budynki:				b) dopisano w roku sprawozdawczym	1 090 00	10 419 24	
a) fabryczne	2 835 136 01			Kapitał rezerwowy:			
b) gospodarcze	845 985 89			a) fundusz ubezpieczeniowy	53 144 99		
c) mieszkalne	1 028 650 43	4 710 772 33		b) fundusz na wątpliwe należności	72 000 00	125 144 99	7 335 564 23
Urządzenia techniczne		8 279 471 56		II. — Kapitał amort.			
Inwentarz zakł. i biur.:				a) saldo z roku ub.	2 321 125 98		
a) martwy				b) dopisano w roku sprawozdawczym	274 494 92	2 595 620 90	
1) w fabryce w Łodzi	269 449 62			mniej odpisane na pokrycie strat wycofanych z użytku maszyn etc.		223 196 03	2 372 424 87
2) w Oddz. sprz. Warszawa	62 887 59			III. — Zobowiązania			
3) w Oddz. sprz. Kraków	21 885 38			Wierzyciele:			
4) w Oddz. sprz. Lwów	59 703 68	413 926 27	14 072 579 11	a) banki	12 589 799 78		
II. — Majątek płynny				b) zaległe podatki	28 809 22		
Gotówka w kasie i bankach		164 339 40		c) dostawcy	2 383 485 50		
Papiery procentowe		82 876 38		d) odbiorcy	11 275 97		
Materiały:				e) różni	34 349 01	15 047 719 48	
a) surowce	1 407 399 64			Sumy przechodnie:			
b) pomocn. i pędne	651 287 92	2 058 687 56		a) rabaty roczne za 1934 r.	567 790 91		
Półfabrykaty		1 271 526 72		b) przekazy	141 567 70		
Gotowe wyr. i towary		1 941 923 76		c) inne	20 374 55	729 733 16	15 777 452 64
Dłużnicy:				Przeniesienie zysku z 1933 r.		12 533 40	
a) odbiorcy	4 541 324 88			Zysk z 1934 r.		52 570 87	65 104 27
b) dostawcy	75 929 05						25 550 546 01
c) różni	32 885 99			Sumy pozabilansowe:			
d) wątpliwe należn.				Różni za weksle klientowskie			823 595 69
1) odbiorcy	177 171 93	4 827 311 85					
Sumy przechodnie:							
a) wydatki, dotyczące okresu przyszł.	86 305 59						
b) inne	95 028 18	181 333 77	10 527 999 44				
Strata z lat poprzednich			949 967 46				
			25 550 546 01				
Sumy pozabilansowe:							
Weksle klientowskie jako zastaw			823 595 69				
			26 374 141 70				26 374 141 70

Uwaga: Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych wynosi zł 14 858 186 64

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1934 r.

WINIEN	zł	MA	zł
Remanenty na dz. 1 stycznia 1934 r.	3 275 082 69	Nici	6 001 281 64
Koszty administracji ogólnej	153 757 99	Towary importowane	1 706 156 81
" fabrykacji	5 948 173 01	Nici „Mez”	951 864 43
" sprzedaży	1 337 512 59	Przędza	1 172 887 07
" kredytów	496 245 90	Odpadki bawełniane	146 106 95
Podatki państwowe i komunalne	255 587 94	Procenty	27 128 27
Różnice kursowe	5 687 25	Różnice kursowe	196 357 20
Odpisy amortyzacyjne	270 000 00	Zwrot podatku dochodowego za 1926 r. operacyjny	57 516 80
Strata na sprzedanych starych maszynach	294 097 12	Różne wpływy	77 371 22
Sumy nieściągalne	141 299 17	Remanenty na dz. 31 grudnia 1934 r.	3 213 450 48
Towary importowane	1 320 096 34		
Zysk za 1934 r.	52 570 87		
	13 550 120 87		13 550 120 87

Powszechny Bank Kredytowy, Sp. Akc. w Warszawie

Rachunek bilansu na dz. 31 grudnia 1934 r.

ARTYWA		zł	zł	PASywa		zł	zł
Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim, P. K. O., Banku Gospodarstwa Krajowego, Państw. Banku Rolnym		5 143 421·76		Kapitały własne:			
Waluty zagraniczne		484 137·11	5 627 558·87	a) zakładowy	5 000 000·00		
Papiery wartościowe własne:				b) zapasowy	750 776·79	5 750 776·79	
a) pożyczki państwowe	53 868·77			Wkłady:			
b) papiery hipot. i oblig.	173 183·34			a) terminowe	7 898 032·85		
c) akcje	7 863·66			b) à vista	10 004 432·70		
d) papiery wartościowe ust. kapitału zapasowego	419 116·87	654 032·64			17 902 465·55		
Udziały i akcje w przeds. kon-sorcjalnych		95 335·48		Rachunki bieżące (saldo kred.)	9 414 882·63	27 317 348·18	
Banki krajowe		310 880·10		Zobowiązania inkasowe		36 101·29	
Banki zagraniczne		2 548 518·22		Redyskonto weksli		1 687 849·83	
Weksle zdyskontowane		16 933 220·22		Banki krajowe		1 081 146·08	
Rachunki bieżące (saldo debet.):				Banki zagraniczne		2 631 595·67	
a) zabezpieczone	12 082 111·22			Różne rachunki:			
b) niezabezpieczone	3 325 838·52	15 407 949·74		a) nierozlicz. wpływy weksl.	590 437·76		
Należności z tytułu transakcyj-dewizowych na ter. i report.		8 251 207·63		b) przekazy na bank	216 031·37		
Różne rachunki		844 039·50		c) inne	2 492 378·81	3 298 847·94	
		50 672 742·40		Zobowiązania z tytułu transakcyj-dew. na termin i reportowych		8 234 296·43	
Dłużnicy za gwarancje		1 390 023·81		Zysk:			
Inkaso		10 350 244·46		a) z lat ubiegłych	261 539·09		
		62 413 010·67		b) za 1934 r.	373 241·10	634 780·19	
						50 672 742·40	
				Wierzyciele za gwarancje		1 390 023·81	
				Inkaso		10 350 244·46	
						62 413 010·67	

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1934 r.

ROZCHODY		zł	PRZYCHODY		zł
Procenty i prowizje wypłacone		1 734 913·59	Pozostałość zysków z lat ubie-głych		261 539·09
Koszty handlowe:			Procenty i prowizje pobrane		3 835 283·29
a) osobowe	1 333 790·88		Różnice kursowe na walutach, dewizach i walorach		474 320·67
b) rzeczowe	466 365·25	1 800 156·13	Zwrot sum, dawnej odpisanych		1 119·76
Podatki i należności		184 340·25			
Amortyzacja		35 299·74			
Odpisy i rezerwy spowodu dłużników		184 772·91			
Zysk:					
a) przeniesienie z 1933 r.	261 539·09				
b) za 1934 r.	373 241·10	634 780·19			
		4 574 262·81			
					4 574 262·81

1870

Polskie Towarzystwo Akumulatorowe „Petea“, Spółka Akcyjna

Z SIEDZIBĄ ZARZĄDU W WARSZAWIE, UL. KOPERNIKA NR. 13.

Bilans na dz. 31 grudnia 1934 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Grunty zł 13 090·21; Budynki zł 205 218·49; Urządzenia techniczne zł 185 054·73; Inwentarz zakładowy i biurowy (ruchomości) zł 50 396·27; Majątek płynny: Gotówka w kasie zł 1 004·32; w bankach zł 17 739·48; Papiery procentowe zł 3 985·00; Weksle zł 3 948·05; Materiały: surowce pomocnicze i pędne zł 17 033·44; Półfabrykaty zł 78 702·93; Gotowe wyroby i towary zł 95 209·79; Dłużnicy zł 249 041·42; Sumy przechodnie zł 8 856·32; Straty z lat ubiegłych: Straty per 31/XII 1932 r. zł 692 017·98; Odpisano z zysku za 1933 r. zł 2 653·21, pozostają straty z ub. lat zł 689 364·77; Razem zł 1 618 645·22.

Pozycje pozabilansowe: Kaucje i gwarancje obce zł 85 815·00; Dłużnicy kaucyjni zł 30 000·00; Obligo weksli klientowskich zł 12 361·49; Razem zł 128 176·49.

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał zakł. zł 900 000·00; Kapitał zapasowy saldo z r. ub. zł 87·77, dopisano w 1934 r. z zysku za 1933 r. zł 230·71; Kapitały rezerwowe: wątpliwe należności z lat 1931—33 zł 106 281·93; Kapitał amortyzacyjny: Saldo z roku ubiegłego zł 139 807·84; Dopisano w 1934 r.

zł 16 661·40; Zobowiązania: Akcepty własne zł 7 250·00; Do-stawcy zł 433 758·66; Odbiorcy zł 2 476·80; Sumy przechodnie zł 10 844·19; Zysk za 1934 r. zł 1 245·92; Razem zł 1 618 645·22.

Sumy pozabilansowe. — Wierzyciele kaucyjni i gwarancyjni zł 85 815·00; Kaucje i gwarancje własne zł 30 000·00; Obligo weksli klientowskich zł 12 361·49; Razem zł 128 176·49.

Rachunek zysków i strat

STRATY. — Koszty handlowe i administracyjne zł 78 503·59; Koszty fabrykacji zł 217 057·47; Podatki zł 12 221·24; Świadczenia zł 11 816·91; Amortyzacja zł 16 661·40; Pretensje nieścią-galne zł 1 225·76; Zysk zł 1 245·92; Razem zł 338 732·29.

ZYSKI. — Sprzedaż i montaż zł 330 909·50; Wpływy z wą-pliwych należności zł 2 303·42; Nadpłata podatku od nierucho-mości (zwrot) zł 4 703·52; Bonifikaty z układu z wierzycielami zł 815·85; Razem zł 338 732·29.

Powyższy bilans oraz r-k zysków i strat został przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów Spółki w dn. 18 maja 1935 r. przyjęty i zatwierdzony, a Zarządowi i Radzie Nadzorczej udzie-lono absolutorjum.

1883

„Żegluga Polska“, Spółka Akcyjna

Bilans na dz. 31 grudnia 1934 r.

AKTYWA

	zł	zł
I. — Majątek stały:		
1) Grunty		199 724.20
2) Budynki		1 337 047.67
3) Urządzenia techniczne		11 227 123.36
4) Inwentarz zakładowy i biurowy		52 590.68
II. — Majątek płynny:		
5) Gotówka		1 095 820.64
6) Papiery procentowe		247 616.00
7) Udział w innych przedsiębiorstwach		203 000.00
8) Towary i materiały na składach		217 443.56
9) Dłużnicy:		
a) z tyt. operacyj handlow.	412 152.74	
b) inni	194 705.89	606 858.63
10) Sumy przechodnie		23 539.41
		<u>15 210 764.15</u>
III. — Sumy pozabilansowe:		
1) Kaucje i depozyty obce		1 057.50
2) Różni za depozyty kaucyjne własne		20 000.00
3) Różni za gwarancje własne		1 600 000.00
4) Gwarancje obce		29 820.00
		<u>16 861 641.65</u>

PASYWA

	zł	zł
I. — Kapitały własne		
1) Kapitał zakładowy		8 000 000.00
2) Subskrybowane akcje II. emisji		300 000.00
3) Kapitał zapasowy:		
a) saldo z roku ubiegłego	501 531.23	
b) odpisano na pokrycie strat	362 784.87	138 746.36
4) Kapitał rezerwowy		40 087.04
5) Kapitał amortyzacyjny — saldo z roku ubiegłego		315 629.00
II. — Zobowiązania:		
6) Wierzyciele:		
a) zobowiązania z tyt. umowy o budowę statków		1 428 644.20
b) kredyty hipoteczne		808 362.25
c) zaległe podatki i świadczenia socjalne		72 957.94
d) zobowiązania z tytułu operacyj handl.		268 747.17
e) inni		72 552.84
7) Fundusz i zobowiązania specjalne:		
a) fundusz asekuracyjny		268 418.35
b) Skarb Śląski — warunkowa bezprocentowa dotacja		839 000.00
c) Skarb Państwa — bezprocentowa pożyczka długoterminowa		1 500 000.00

8) Sumy przechodnie	43 311.00
III. — Zysk bilansowy:	
9) Zysk brutto za 1934 r.	1 114 308.00
	<u>15 210 764.15</u>

IV. — Sumy pozabilansowe:	
1) Różni za kaucje i depozyty obce	1 057.50
2) Depozyty kaucyjne własne	20 000.00
3) Gwarancje własne	1 600 000.00
4) Różni za gwarancje obce	29 820.00
	<u>16 861 641.65</u>

Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych wynosi 2 465 281.99

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1934 r.

STRATY

	zł
I. Koszty ogólne:	
1) Koszty administracji ogólnej	592 316.13
2) Podatki i opłaty państwowe i komunalne	26 862.78
3) Koszty, dotyczące ubiegłego okresu sprawozdawczego	54 009.33
II. Koszty eksploatacyjne	5 245 656.15
III. Zysk bilansowy:	
Zysk brutto za 1934 r.	1 114 308.00
	<u>7 033 152.39</u>

ZYSKI

	zł
I. Wpływy ogólne:	
1) Odsetki i prowizje	41 486.65
2) Różnice kursowe	37 589.57
3) Dochód z udziałów w innych przedsiębiorstwach	5 075.00
4) Dochód z administracji domu	12 110.07
5) Wpływy, dotyczące ubiegłego okresu sprawozdawczego	33 057.44
II. Wpływy eksploatacyjne	5 557 361.35
III. Inne wpływy:	
6) Wpływy z tyt. zawartych umów	1 022 825.00
7) Dotacje na cele określone	323 647.31
	<u>7 033 152.39</u>

Zarząd: (—) *F. W. Kollat*. Rada Nadzorcza: Prezes: (—) *W. Łączki*
Buchalterja: (—) *W. Tokarski*

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów Spółki, które odbyło się w dn. 10 maja 1935 r., uchwaliło:

1) Odpisy na amortyzację statków, holowników, łudynków, ruchomości i urządzeń warsztatów reperacyjno-okręgowych za 1934 r. w ogólnej sumie zł 696 020 00;

2) Przeniesienie całej sumy zysku netto za rok operacyjny 1934 w sumie zł 418 288 00 na fundusz zapasowy.

Zarząd Spółki Akcyjnej „ŻEGLUGA POLSKA“ (—) *Feliks Kollat*

1331

E. Wedel, Spółka Akcyjna

Bilans w dn. 31/XII 1934 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Budynki fabryczne zł 2 481 414.21; Mieszkalne zł 366 323.95; Urządzenia techniczne zł 2 577 939.58; Inwentarz zakładowy i biurowy zł 234 503.18; Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 2 999 330.80; Pożyczka Narodowa zł 218 328.60; Weksle w portfelu i inkasie zł 32 656.67; Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach zł 61 093.35; Surowce i materiały pomocnicze zł 1 222 197.44; Gotowe wyroby i towary zł 431 004.96; Dłużnicy-pożyczki prac. zł 4 985.21; Odbiorcy zł 192 157.03; Dostawcy zł 305 132.99; Różni zł 125 903.81; Weksle protestowane zł 221.80; Inne aktywa zł 12 115.41; Sumy przechodnie zł 21 258.40; Udzielone gwarancje zł 81 700.00; Bank Gospodarstwa Krajowego za złożone kaucje zł 38 934.52; Suma zł 11 408 201.91.

STAN BIERNY. — Kapitały własne zł 7 672 025.73; Kapitał amortyzac. zł 841 337.11; Zobowiązania—dostawcy zł 129 952.45;

Odbiorcy zł 4 824.92; Różni zł 60 015.56; Inne pasywa zł 387 025.80; Sumy przechodnie zł 959 569.57; Zysk z r. ub. zł 2 301.01; Zysk roku sprawozd. zł 1 230 515.24; Różni za złożone gwarancje zł 81 700.00; Kaucje złożone zł 38 934.52; Suma zł 11 408 201.91.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 1 005 558.25; Koszty fabrykacji zł 1 830 496.00; Koszty sprzed. zł 1 293 761.94; Podatki zł 1 074 739.93; Różnice kursowe zł 26 829.45; Odpisy amortyzacyjne zł 347 624.77; Straty na odbiorcach zł 2 910.28; Straty na sklepach i składach zł 27 549.27; Administracja domu zł 1 389.13; Asekuracja i odpisania zł 531 888.08; Zysk zł 1 230 515.24; Suma zł 7 373 262.34.

MA. — Zysk brutto zł 7 349 143.82; Procenty zł 24 118.52; Suma zł 7 373 262.34.

1334

Polski Bank Komunalny, Sp. Akc.

Bilans roczny (netto) na dz. 31 grudnia 1934 r.

STAN CZYNNY		zł	zł	STAN BIERNY		zł	zł
Kasa, Bank Polski, P. K. O., banki państwowe, bony Fun- duszu Inwestycyjnego			3 290 269 11	Kapitały własne:			
Waluty zagraniczne			37 994 69	a) zakładowy		5 000 000 00	
Papiery wartościowe własne:				b) zapasowy zwyczajny		558 291 15	
a) pożyczki państwowe (w tem bilety skarb. zł 2 600 000)		3 354 477 41		c) zapasowy obligacyjny		378 635 62	
b) papiery hipoteczne		1 617 785 61		d) specjalny fundusz rezerw.		561 931 04	
c) akcje		135 398 20	5 107 661 22	e) fundusz amortyzacyjny		159 582 50	6 658 440 31
Udziały i akc. w przeds. konsorc.			753 666 45	Wkłady:			
Banki krajowe			3 205 760 20	a) terminowe		7 816 252 12	
Weksle zdyskontowane			5 630 584 32	b) à vista		5 194 291 12	
Rachunki bieżące:				c) na książeczki wkładowe		577 174 18	
a) zabezpieczone		7 774 987 02		d) specjalne		35 630 314 91	49 218 032 33
b) niezabezpieczone		414 665 20	2 189 652 22	Rachunki bieżące (saldo kredy- tów)			48 354 68
Pożyczki terminowe			41 482 859 90	Zobowiązania inkasowe			261 03
Nieruchomości			2 230 130 65	Redyskonto weksli			789 204 49
Różne rachunki			2 871 847 47	Banki krajowe			8 650 671 11
Pożyczki długoterminowe w obli- gacjach			16 044 275 00	Różne rachunki			1 030 880 05
				Obliga je			16 044 275 00
				Zyski:			
				a) z lat ubiegłych		192 660 90	
				b) za 1934 rok		211 921 33	404 582 23
			<u>82 844 701 23</u>				<u>82 844 701 23</u>
Gwarancje			zł 503 393 40				
Inkaso			zł 131 164 09				

Rachunek strat i zysków za 1934 r.

WINIEN	zł	MA	zł
Procenty i prowizje wypła one	867 448 46	Pozostałość zysków z lat ubiegł.	192 660 90
Koszty handlowe	715 324 16	Procenty i prowizje pobrane	1 688 224 38
Podatki	118 228 87	Różnice kursowe	3 394 90
Amortyzacja	23 332 78	Dochody z nieruchomości	52 598 76
Odpisy na dłużnikach	5 000 00	Zyski z działu kredytu dłu- goterminowego	157 805 36
Różne	70 824 83	Różne	110 057 03
Czysty zysk	404 582 23		
	<u>2 204 741 33</u>		<u>2 204 741 33</u>

1312

Gazownie Górnośląskie, Spółka Akcyjna, Katowice

Bilans z dn. 31 grudnia 1934 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Grunty zł 516 000 00; Budynki mieszkalne zł 514 817 02; Budynki fabryczne zł 601 428 81; Sieć rurowa zł 3 969 181 70; Maszyny i aparaty zł 1 762 603 13; Inwentarz zł 25 718 22; Narzędzia zł 33 703 71; Koncesje zł 264 880 00; Majątek płynny: Kasa i banki zł 152 854 84; Pożyczka Narodowa zł 25 987 50; Surowce zł 10 252 50; Materjały pomocnicze zł 74 114 24; Wytwory zł 24 018 65; Dłużnicy: odbiorcy zł 214 348 23, kaucje zł 5 500 00, różni zł 104 747 65; Razem zł 8 300 156 16.

PASYWA. — Kapitał własny: Kapitał akcyjny zł 5 900 000 00; Kapitał zapasowy zł 303 000 00; Fundusz dyspozycyjny zł 6 699 62; Kapitał amortyzacyjny: saldo per 1/1 1934 r. zł 1 661 033 86; Przychód per 31 XII 1934 r. zł 368 535 78; Wierzyciele: dostawcy zł 14 945 00, przedpłata na poczet zamów. zł 1 000 00, zaległe podatki przem., od obrotu, stempl. i t. p. zł 19 683 26, różni zł 6 180 00; Rachunek zysków i strat: przeniesienie z lat ubiegłych zł 4 354 83, zysk z roku operacyjnego 1934 zł 14 725 81; Razem zł 8 300 156 16.

Obliczenie zysków i strat

WINIEN. — Koszty fabrykacji zł 543 063 22; Koszty generalne zł 614 758 63 (a mianowicie: danina kontraktowa i opłaty uznaniowe zł 115 515 75, podatki i świadczenia samorządowe zł 77 084 66; Zarząd i Rada Nadzorcza zł 73 537 20, pensje i płace zł 194 490 11, koszty handlowe zł 116 716 57, świadcze-

nia socjalne zł 37 414 34); Koszty kredytu zł 60 352 72; Amortyzacje zł 369 546 88; Rachunek zysków i strat: przeniesienie z lat ubiegłych zł 4 354 83, czysty zysk z roku operacyjnego zł 14 725 81; Razem zł 1 606 807 09.

MA. — Przeniesienie z lat ubiegłych zł 4 354 83; Przychód z sprzedaży gazu i produktów ubocznych zł 1 573 078 70; Odsetki zł 4 141 15; Różnica kursowa przy spłacie długu zagrancicznego zł 8 160 17; Różne zł 17 072 24; Razem zł 1 606 807 09.

Wybory do Rady Nadzorczej

Na członka Rady Nadzorczej na dzisiejszem Walnem Zgromadzeniu powtórnie wybrany został jednogłośnie P. Generalny Dyrektor, Nadradca Budowlany Brunon Heck.

Katowice, dn. 14 maja 1935 r.

Gazownie Górnośląskie, Sp. Akc.

1303

(—) Lindstedt

Sprostowanie w bilansie na dz. 31/XII 1934 r.

Chemiczno-Farmaceutycznych Zakładów Przemysłowych Fr. Karpiński Spółka Akcyjna w Warszawie

Zamieszczono w Nr. 20 „Polski Gospodarczej” z dn. 18 maja 1935 r. w Pasywach — poz. III — zobowiązania: punkt a) Wierzyciele hipoteczni podano niewłaściwie sumę zł 206 328 91 zamiast prawidłowo: sumę zł 170 243 91 oraz Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych zł 36 085 00, co się niniejszym prostuje.

1372-1

Towarzystwo Wyrobów Trykotowych i Dziaonych „Jakob Mirsberg i Wilczyński w Łodzi”, Spółka Akcyjna

Bilans na dz. 31 grudnia 1934 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Grunty zł 652 219-00; Budynki: a) fabryczne zł 1 584 431-00, b) gospodarcze zł 130 954-00, c) mieszkalne zł 43 199-00; Razem zł 1 758 584-00; Urządzenia techniczne zł 2 497 802-54; Inwentarz zakładowy i biurowy: a) żywy zł 320-00, b) martwy zł 184 915-74; Razem zł 185 235-74; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 30 753-73; Papiery procentowe zł 18 761-47; Weksle w portfelu zł 32 368-65; Akcje i udziały zł 615-00; Materiały: surowce zł 111 625-19, pomocnicze i pędne zł 63 374-84; Razem zł 175 000-03; Półfabrykaty zł 157 103-05; Wyroby gotowe i towary zł 421 510-53; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 376 211-00, b) dostawcy zł 577-28, c) różni zł 445 248-88, d) wątpliwe należności: w postępowaniu rewindykacyjnym zł 4 222-95, inne zł 51 316-04; Razem dłużnicy zł 877 576-15; Sumy przechodnie: wydatki, dot. okresu przyszłego zł 13 096-07; Straty i zyski: pozostałość z 1933 r. zł 145 102-75, strata za 1934 r. zł 116 635-97; Razem zł 261 738-70; Aktywa razem zł 7 082 364-66.

Sumy pozabilansowe. — Weksle żyrowane w obiegu zł 161 720-24.

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 3 000 000-00; Kapitał zapasowy zł 265 696-73; II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego zł 1 365 365-51, b) odpisano zł 2 815-80, c) dopisano zł 256 090-66, pozostałość zł 1 618 640-37; III. Zobowiązania: Wierzyciele: a) akcepty zł 186 504-23, b) banki zł 11 450-00, c) dostawcy zł 1 485 855-97, d) odbiorcy zł 8 322-82, e) różni zł 496 680-48; Razem zł 2 188 813-50; Sumy przechodnie zł 9 214-06; Pasywa razem zł 7 082 364-66.

Sumy pozabilansowe. — Zobowiązania żyrowe zł 161 720-24. Ogólna suma zobowiązań zagranicznych zł 180 315-09.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Pozostałość wyrobów gotowych na 1.1.1934 r. zł 443 254-65; Koszty administracji ogólnej zł 471 989-28; Koszty fabrykacji zł 2 352 493-21; Koszty sprzedaży zł 90 354-04; Koszty kredytu zł 43 569-77; Podatki i opłaty stempłowe zł 104 546-25; Odpisy z rach. dłużników zł 26 135-59; Różne straty zł 11 625-52; Odpisy amortyzacyjne zł 256 090-66; Ogółem zł 5 800 058-97.

MA. — Sprzedaż wyrobów własnych zł 3 215 367-77; Pozostałość wyrobów gotowych na dz. 31.XII.1934 r. zł 421 510-53; Różnice kursowe zł 6 153-07; Różne przychody zł 40 391-63; Strata za 1934 r. zł 116 635-97; Ogółem zł 3 800 058-97.

1336

Przedzalnia Bawełny „Teodor Steigert”

Spółka Akcyjna w Łodzi

Bilans na dz. 31 grudnia 1934 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Grunty zł 640 000-00; Budynki: a) fabryczne zł 1 222 143-40, b) gospodarcze zł 52 528-00, c) mieszkalne zł 597 246-00; Urządzenia techniczne zł 2 510 923-83; Ruchomości: a) fabryczne zł 87 966-79, b) biurowe zł 21 852-20; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 39 280-77; Papiery procentowe zł 14 544-00; Weksle zł 3 700-00; Materiały: a) bawełna zł 199 736-01, b) materiały techniczne zł 12 034-48, c) opał zł 5 296-27; Wyroby: a) przędza zł 119 986-23, b) chustki zł 2 877-00; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 17 733-51, b) dostawcy zł 214-80, c) różni zł 68 848-06, d) wątpliwe należności zł 9 500-57; Przejściowe różnice kursowe zł 335-30; Sumy przechodnie zł 7 896-30; Strata: a) z lat ubiegłych zł 534 670-74, b) za 1934 r. zł 72 945-78; Razem zł 6 242 260-04.

Różni za zobowiązania żyrowe zł 7 604-83.

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 2 400 000-00; Kapitał zapasowy zł 30 663-90; II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego zł 1 021 191-66, b) dopisano w roku sprawozdawczym zł 305 406-36; III. Zobowiązania: Wierzyciele: a) banki zł 740 868-56, b) kredyty hipoteczne zł 510 000-00, c) zaległe podatki zł 53 557-45, d) dostawcy zł 448 926-34, e) odbiorcy zł 6 915-57, f) różni zł 212 225-06; Przejściowe różnice kursowe zł 453 395-42; Sumy przechodnie zł 59 109-72; Razem zł 6 242 260-04.

Różnym za zobowiązania żyrowe zł 7 604-83.

Uwaga. — Zobowiązania zagraniczne zł 978 775-28.

Rachunek strat i zysków za 1934 r.

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 121 372-00; Koszty handlowe zł 29 836-52; Prowizje zł 6 640-09; Procenty zł 35 663-91; Koszty fabrykacji zł 884 956-97; Odpisy amortyzacyjne zł 305 406-36; Koszty utrzymania nieruchomości zł 6 136-03; Świadczenia społeczne zł 55 956-62; Podatki zł 239 129-37; Strata na dłużnikach zł 3 837-07; Przejściowe różnice kursowe zł 406-18; Razem zł 1 689 341-12.

MA. — Przędza i chustki zł 1 510 546-50; Komorne zł 2 399-76; Różnice kursowe zł 14 056-37; Przejściowe różnice kursowe zł 89 392-71; Strata zł 72 945-78; Razem zł 1 689 341-12.

1325

Zarząd Spółki Akcyjnej

Przemysłu i Handlu Papierniczego „Dawidowicz, Kempński i S-ka”

podaje do wiadomości, że Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów, odbyło się w dn. 16 maja r. b. w kancelarii Notariusza Juliana Siennickiego, z porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1932 r., sprawozdania Komisji Rewizyjnej i udzielenie władzom Spółki absolutorium; 3) Uchwała o podziale zysków; 4) Wybór Komisji Rewizyjnej; 5) Wolne wnioski.

Zebrańce zagał Bernard Dawidowicz, poczem uchwalono: ad 1) Na przewodniczącego powołać Jakóba Kempner-Kempnińskiego; ad 2) i 3) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej, bilans oraz rachunek zysków i strat za 1934 r. zatwierdzić i udzielić władzom Spółki pokwitowania z ich czynności w 1934 r., z zysku, osiągniętego w roku operacyjnym w sumie zł 29 265-58 i z zysku za rok ubiegły w sumie zł 39 719-38, przeliczyć zł 24 000-00 na dywidendę w wysokości 4%, resztę zaś w sumie zł 44 984-96 przelać na kapitał zapasowy; ad 4) drogą tajnego głosowania wybrano do Komisji Rewizyjnej: 1) Karola Huzarskiego, 2) Tadeusza Adolfa Kirsteina, 3) Karola Gelernterównę, 4) Sarę Gitler i 5) Rywkę Kempner-Kempnińską (w Warszawie zamieszkałych) każdego 6.000 głosami.

Bilans roczny na dz. 31 grudnia 1934 r.

AKTYWA. — Kasa zł 3 042-62; Waluty zagraniczne zł 462-18; Banki i P. K. O. zł 31 289-92; Papiery wartościowe zł 3 500-00; Weksle zł 50 004-46; Dłużnicy zł 317 041-88; Towary w magazynach zł 457 791-81; Nieruchomość zł 139 816-21; Ruchomości zł 42 067-01; Sumy przechodnie zł 2 500-00; Ogółem zł 1 047 516-09.

PASYWA. — Kapitał akcyjny zł 600 000-00; Kapitał zapasowy zł 53 309-55; Fundusz amortyzacyjny zł 30 938-59; Zobowiązania długoterminowe zł 55 536-00; Banki zł 19 760-00; Akcepty zł 25 000-00; Wierzyciele zł 173 466-68; Sumy przechodnie zł 20 520-31; Zysk za rok ubiegły zł 39 719-38; Zysk za rok operacyjny zł 29 265-58; Ogółem zł 1 047 516-09.

Rachunek strat i zysków za 1934 r.

WINIEN. — Wydatki zł 383 496-71; Zysk z roku ub. zł 39 719-38; Zysk za rok bież. zł 29 265-58; Ogółem zł 452 481-67.

MA. — Wpływy za operacje z 1934 r. zł 412 762-29; Zysk z roku ub. zł 39 719-38; Ogółem zł 452 481-67.

Spółka Akcyjna „Prasa Nowa” Zakłady Graficzne i Wydawnicze we Lwowie

Bilans za 1934 r.

AKTYWA. — Majątek stały, budynki zł 581 110-28; Urządzenia techniczne zł 952 614-18; Inwentarz zakładowy zł 138 329-58; Koncesje, patenty, licencje i t. d. zł 387 374-92; Majątek płynny: gotówka w kasie i w bankach zł 183 609-35; Papiery procentowe zł 4 800-00; Weksle w portfelu i inkasie zł 16 916-06; Materiały zł 20 196-60; Dłużnicy zł 62 560-74; Razem zł 2 347 511-71.

PASYWA. — Kapitały własne zł 1 647 409-28; Kapitał amortyzacyjny zł 533 137-80; Zobowiązania zł 137 738-37; Nadwyżka aktywów zł 29 226-26; Razem zł 2 347 511-71.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 362 771-24; Koszty fabrykacji zł 787 030-00; Podatki państwowe i komunalne zł 27 716-82; Odpisy amortyzacyjne zł 130 683-55; Nadwyżka dochodów zł 29 226-26; Razem zł 1 337 427-87.

MA. — Dochody zł 1 337 427-87.

1326

„POLMIN”

Państwowa Fabryka Olejów Mineralnych

CENTRALA: LWÓW, ULICA AKADEMICKA 7

TELEFONY: 102-20 do 102-23

RAFINERJA W DROHOBYCZU

REPREZENTACJA W GDAŃSKU
POLISH PETROLEUM COMPANY
KREBSMARKT 7/8

PRZEDSTAWICIELSTWA ZAGRANICZ-
NE WE WSZYSTKICH STOŁECZNYCH
MIASTACH EUROPY

DZIĘKI DŁUGOLETNIJ PRAKTYCE RAFINE-
RYJNEJ I DOŚWIADCZENIOM NA POLU TECHNIKI
SMARNICZEJ, DOSTARCZAMY PRODUKTY SMA-
ROWE NAJWYŻSZYCH GATUNKÓW PO JAK
NAJŚCIŚLEJ SKALKULOWANYCH CENACH. ———

WŁAŚCIWE ZASTOSOWANIE WYSOKOWAR-
TOŚCIOWYCH OLEJÓW I SMARÓW „POLMIN”,
DOSTOSOWANYCH DO WARUNKÓW PRACY
WSZYSTKICH MASZYN I SILNIKÓW, ZAPEWNI
UZYSKANIE WSZELKICH KORZYŚCI, ZWIĄZANYCH
Z RACJONALNĄ GOSPODARKĄ SMARNICZĄ.

OLEJE I SMARY AUTOMOBILOWE „POLMIN”
SĄ DO NABYCIA WE WSZYSTKICH NASZYCH ODDZIAŁACH ORAZ
W PIERWSZORZĘDNYCH SKŁADACH Z AKCESORJAMI SAMOCHODOWEMI

ODDZIAŁY: BIAŁYSTOK, BYDGOSZCZ, DOLINA GDYNIA, JAROSŁAW, KALISZ,
KOWEL, KRAKÓW, LUBLIN, LWÓW, ŁÓDŹ, PIŃSK, PŁOCK, POZNAŃ,
RÓWNE, SIEDLCE, STRYJ, SOSNOWIEC, TOMASZÓW MAZOWIECKI,
TORUŃ, WARSZAWA, WILNO ———

POCZTOWA KASA OSZCZĘDNOŚCI P. K. O.

CENTRALA: WARSZAWA, JASNA 9
ADRES TELEGRAFICZNY: PKO

ODDZIAŁY: KATOWICE, KRAKÓW,
POZNAŃ, WILNO, ŁÓDŹ, LWÓW

C Z Y N N O Ś C I B A N K O W E :

INKASO WEKSLI I INNYCH DOKUMENTÓW WIERZYTELNOŚCIOWYCH:

P. K. O. PRZYJMUJE DO INKASA WEKSLA I INNE DOKUMENTY (CZEKI, KWITY I T. P.) PŁATNE WE WSZYSTKICH MIEJSCOWOŚCIACH KRAJU. WALUTA ZAINKASOWANA DOPISYWANA JEST NATYCHMIAST NA KONTO ZLECENIODAWCY

PRZECHOWYWANIE PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH (DEPOZYTY):

ZŁOŻONE DO DEPOZYTU WALORY SĄ NIE TYLKO PRZECHOWYWANE, LECZ I ADMINISTROWANE, TO ZNACZY, ŻE P. K. O. BEZ DALSZYCH ZLECEŃ, SAMA DOKONUJE REALIZACJI ZAPADŁYCH KUPONÓW I WYŁOSOWANYCH PAPIERÓW, ORAZ PRZEPROWADZA KONWERSJE I NOWE EMISJE (CENTRALA W WARSZAWIE).

Z L E C E N I A G I E Ł D O W E :

ZLECENIA GIEŁDOWE KUPNA I SPRZEDAŻY WYKONUJE P. K. O. NA WARUNKACH NAJKORZYSTNIEJSZYCH ŚCIŚLE WEDŁUG KART UMOWY (SZLUSÓW GIEŁDOWYCH). P. K. O. SKUPIJE RÓWNIEŻ KUPONY WALORÓW PAŃSTWOWYCH ORAZ REALIZUJE WYŁOSOWANE OBLIGACJE PAŃSTWOWE. .. (CENTRALA W WARSZAWIE). ..

OBRÓT PIENIĘŻNY Z ZAGRANICĄ

P. K. O. NA ZLECENIE UCZESTNIKÓW OBROTU CZEKOWEGO LUB OSZCZĘDNOŚCIOWEGO PRZEKAZUJE ZAGRANICZNE DOWOLNE KWOTY BĄDŹ TO CZEKAMI NA BANKI ZAGRANICZNE DO WSZYSTKICH ZNACZNIEJSZYCH PAŃSTW, BĄDŹ TO CZEKAMI PRZEKAZOWEMI NA URZĘDY CZEKOWO-POCZTOWE, JAK RÓWNIEŻ ZAPOMOCĄ PRZELEWÓW NA ZAGRANICZNE KONTA CZEKOWO-POCZTOWE DO AUSTRII, BELGII, DANII, FRANCJI, CZECHOSŁOWACJI, HOLANDJI, JUGOSŁAWII, ŁOTWY, WŁOCH, TUNISU, SZWECJI, SZWAJCARJI.

PRZEKAZYWANE Z ZAGRANICY PIENIĄDZE DO POLSKI DOPISYWANE SĄ NA KONTA P. K. O. W POLSCE LUB PRZEKAZYWANE DO WSKAZANYCH MIEJSC ZAMIESZKANIA ADRESATÓW W KRAJU.

UDZIELANIE POŻYCZEK (LOMBARD):

UCZESTNICY OBROTU CZEKOWEGO I OSZCZĘDNOŚCIOWEGO MOGĄ OTRZYMYWAĆ POŻYCZKI LOMBARDOWE NA ZASTAW PAPIERÓW PAŃSTWOWYCH, KOMUNALNYCH ORAZ AKCYJ BANKU POLSKIEGO NA DOGODNYCH WARUNKACH.

WSZYSTKIE FORMALNOŚCI MOGĄ BYĆ ZAŁATWIANE RÓWNIEŻ W DRODZE KORESPONDENCJI.

SAFESY (CENTRALA I ODDZIAŁY W KRAKOWIE, LWOWIE)

P. K. O. wynajmuje kasetki (safesy) różnych wymiarów na bardzo dogodnych warunkach